

UNI
BERTSITATEA

erdiko orrialdeetan

Larunbateko manifestazioan izango dela berretsi du EHk

Bilbon izatekotan, manifestazioaren mezua osorik onartu behar duela diote EAJk, EAK eta EB-IUK

■ EUSKAL HERRITARROK taldeak berretsi egin zuen atzo larunbaterako Bilbon EAJk, EAK eta EB-IUK antolatu duten manifestazioan izango dela, irakurketa eta talde propioarekin. EHren arabera, bat egiten du deialdiaren eduki nagusiekin, eta haietan indarrak biltzeko ahaleginetan joango da.

Bilboko manifestazioari atxikimendua adierazi diote Eusko Jaurlaritzak, Elkarri-k eta Nafarroako IUK

Gainera, antolatzaileei galdegina formula hori zergatik ez duten onartzen, Ibarretxe deitutako bilkuretan elkarrekin egon baziren. EHren berrespenaren aurretik, antolatzaileek esan zioten manifestazioaren mezua osorik onartuko beharko duela, larunbatean Bilbon izatekotan. • 6-7

politika

■ Saez eta Gomez gazte lapurtarrek torturak jasan zituztela salatu dute • 10

gizartea

■ Aurtengo gripeak larritasun berezirik ez duela dio OMEk • 12

■ Rita M.: «Prostituta nintzela onar nezan, bortxatu eta jo egin ninduten» • 13

ekonomia

■ V. Biltzar Nazionalako hiru ponentziak aurkeztu ditu LABek • 19

mundua

Aljeria

Salbaziorako Armada Islamikoko kide guztiei amnistia eman die lehendakariak • 26

kirola

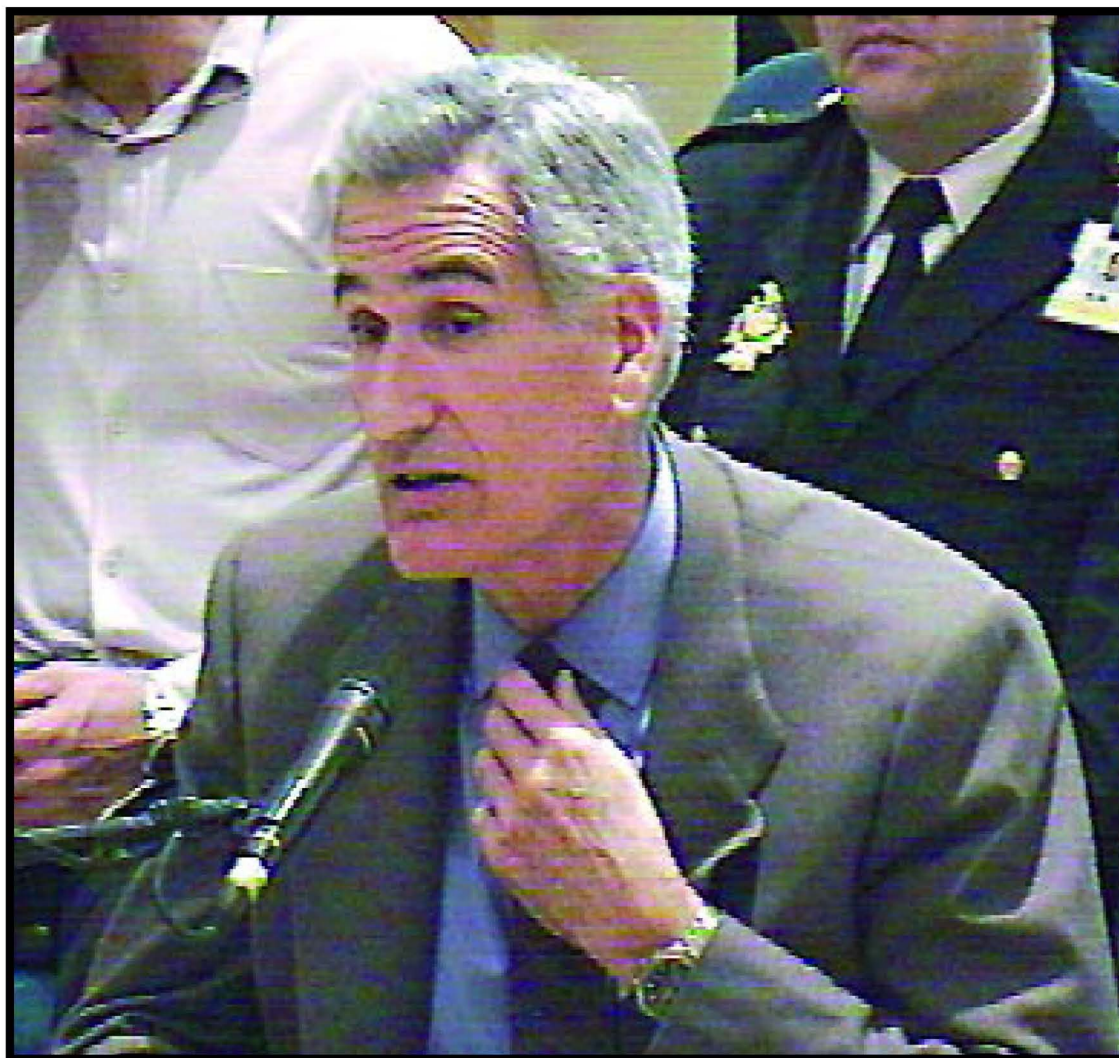
Saskibaloia

Tauk sei puntuko errenta murrizta lortu du Saporta Kopan • 29

Futbola

Rayo-Athletic eta Alaves-Real Union gaurko Kopako jardunaldian • 30-31

'Lasa-Zabala auzia' ♦

EFF

Rafael Veraren txanda

■ ESPAINIAKO Estatu idazkari ohia akusatuen aulkian izan zen atzo Lasa-Zabala auziko epaiketan, Gabonetako oporren ondoko lehen saioan. Aurreko guztiek bezala, Rafael Verak ukatu egin zituen bere aurkako salaketak, eta baita Gobernua ETaren aurka inoiz legez kanpo aritu izana ere. Beste akusatuen antzera, Verak uko egin zion Iñigo Iruin akusazioko abokatuaren galderei erantzuteari, eta ika-mika beroa izan zuten bien artean. Gaur jarraituko du deklaratzeko Segurtasunerako Estatu idazkari ohiak, eta haren ondoren Jorge Argote eseriko da akusatuen aulkian.

• 8-9

BOB EDMOND

Kamioilariak egun osoan itxita eduki zuten atzo autobidea Miarritzen

■ Iluntzean N-10 errepidea moztu zuten, Parisko bilera emaitzik gabe amaitu eta gero • 21

iritzia

gaurko...

...elkarrizketa

Ane Lardi

• OIARTZUN IRRATIKO
ESATARIA •

«Herriari eman nahi diogu protagonismoa»

Oiartzuarrek kontent hartu dute irratia ren hastapena

■ Zer harrera izan du irratia herrian?

Uztailan hasi ginenetik, jendeak positiboki erantzun du, eta guk espero baino lehenago hasi gara herritarren deiak jasotzen. Egunero, batez besteko lau pertsonen deiak izaten ditugu. Klean esan digutenez, irratia beharrezkoa zen. Jendea kontent dago.

■ Nolako da jendearen parte hartzea?

Ona da. Batetik, guk talde edota ordezkariak gonbidatzen ditugu irratira etor daitezen, eta, bestetik, entzuleek bere lehiaketaren nahiz musika eskaintzen bidez esku hartzen dute.

■ Zer eskaintzen du irratia lokal batek?

Gure kasuan, herriko berriak herritarren ikuspuntutik ematen saiatzen gara, herriari protagonismoa eskainiz. Eskualdeko eta Euskal Herriko albisteek ere badute beren tartetxoa. Nahiz eta herrian egunero-egunero berririk ez izan, beti izaten da abisuren bat, edo gaietan sakontzeko aukera.

■ Zer asmo duzue aurrea begira?

Oraingoz, hiru orduko magazina-informatiboa egiten dugu, baina hama bi orduko programazioa osatu nahi dugu, eta kaze-tarioz gain, herriko taldeei ere —Haurtzaro ikastola, gazteak... eta abar— saioak egiteko parada eskaini.

Juanma Sarasola
DONOSTIA

...esaera

«Txarra berez, ona nekez»

...hizpideak

Bereizteko edo indarrak biltzeko unea?

■ Datorren larunbaterako EAJ, EA eta EB-IU alderdiek eginiko manifestazio deialdiak eta ondoren EHk hartutako jarrerak egoera nahasia sortu dute. EAJk eta EAK ez dute ontzat hartu EHren atxikimendua —leloaren zati bat aldatu eta multzo bereizi bat osatzeko asmoa—, eta eskatu diote beraiek planteatutako deialdia bere horretan onartzen ez badu, antolatzeke beste manifestazio bat. Horrela agerian utzi dute ez dutela gogoko EHren laguntza. EHk berretsi

du larunbateko manifestazioan parte hartzeko asmoa, joan den astean iragarritako ñabardurekin. Egoera zaildu bada ere, manifestazioaren deialdia egiteko orduan falta izan zen elkarrizketa beharrezkoa da orain tirabirak konpontzeko. EAJk eta EAK EHrekiko desadostasunak agertzeko aukera aldarrikatu dute. Bereizteko edo indarrak biltzeko unea da? Larunbaterako deitutako manifestazioak ez al du aukerarik ematen desadostasunak eta adostasunak agertzeko?

Mezenas baten heriotza

■ Anton Artiñano mediku zeberiarra istripuz hil da. Ekonomia kontuetan oso trebea izaki, euskal kultura eta hizkuntza bultzatzera bideratu zituen bere diruak. Besteak beste, UEU lagundu zuen hasierako urteetan, Ulibarri euskaltegia sortu zuen, eta Federico Krutwigen proiektuen babesle izan zen Artiñano. Artiñanoren heriotzarekin, suspertzaile eta laguntzaile handi bat galdu du euskal kulturak, eta iniziatiba handi-ko gizon polifazetiko bat Euskal Herriak.

LABen oinarriak

■ Ponentzia politikoa, ekintza sindikala eta barne antolaketa izango dira LAB sindikatuaren V. Biltzarreko eztabaidagai nagusiak. Euskal Herriak bizi duen prozesu politiko berriari ekarpenak egiteko gaitasuna dutela adierazi dute, eta apirilaren 7an eta 8an Donostian egingo den Kongresuan aurkeztuko dituztela. Subiranotasunean oinarritutako eredu sozialaren aldeko aldarrikapena egingo dute.

AISentzako amnistia Algerian

■ Aljeriako lehendakari Abdelaziz Bouteflikak amnistia osoa eskaini die AIS Salbaziorako Armada Islamikoa taldeko kideei. Erabakia Aljerrek bultzatutako Adiskidetz Zibilerako Legearen iraunaldia amaitzeaz dagoela hartu du Bouteflikak. Azken orduko amnistiaren irakurketa politikoa erlojuaren kontrako lasterketa dirudi. Izan ere, hasiera batean ez hilketarik ez bonba-autorik jarri ez zuten gerrillariei baino ez zien mesede egin

lehendakariaren ekimenak. Hori gutxi zela ohar-turik, presidentea AISeko kideekin negoziatzen hasi zen ezkutuan islamisten sektore horren sustengua lortzeko. AIS Salbaziorako Fronte Islamikoko (FIS) adar armatua da. AISek su-etena iragarri zuen 1997an eta iaz GIA Talde Islamiko Armatuaren kontra borroka egingo zuela jakinarazi zuen. GIAk ez du Bouteflikaren bidea onetsi eta borrokan segitu du hilabete hauetan.

...pertsonaiak

RIGOBERTA MENCHU • 1992ko Bakearen Nobel sariduna Donostian izan da. Joan zen abenduaren 2an Madrilgo Entzutegi Nazionalan jarri salaketa azaltzera etorri da, eta bide batez laguntza eskatzera.

JOSE MARI OLAZABAL • Donostiako Udalak aurtengo Urrezko Danborra emango dio Hondarribiko golf jokalaria. Urtarrilaren 22an hasiko du denboraldia Olazabalek, eta 26-27 torneotan parte hartuko du.

JOXERRA MELGUIZO • Hegan egiten saiatzean, gizakiak sortzen duen neurrigabekeria erakutsi nahi du artistak, eta argazkien bidez egindako metaforak dira bere tresnak. Gasteizko Trayecton erakutsi ditu bere lanak.

...datua

24 artisten lanak jarri dira ikusgai Bilboko Aritza galerian otsailaren 12ra bitartean. Arroyo, Gordillo, Ibarrola edo Picassoren arte lanak beste batzuen artean.

...adierazpena

«Euskadin dauden pertzepzio politikoa eta estatuan daudenak oso diferenteak dira, hortik gure zailtasunak»

Javier Madrazo
Ezker Batuko koordinatzailea

... seiko urrea

• XABIER OLEAGA •

Nostalgiatik

gin politikoaren giltza maneiatzeko. Eta bestea diodan argi dago zeinetaz ari naizen. Egunotan konstituzioarekiko traizioaz, Karta Nagusia omen den horretako zortzigarren artikulua, patriaz, nazioaz eta antzerako kontzeptu oinarrikoen adierazpen argigarriak egin dizkigu beste horrek.

Lizarra-Garazin, eta aurretik EAJ eta HBren arteko hausnarketa aman-

komunaren gune iraunkorrean, eta aurretik ELA eta LABeko lankidetzan, bakoitzak bere barruko kontraesanak, tirabirak, gauditu behar izan ditu taldeen arteko ekimen adostuak burutu ahal izateko. Helburu demokratiko eta nazionalen alde aliantzen beharri lehentasuna eman zitzaionean, deskalifikazioen gainetik; oinarriko azterketatik datorren diagnostikoa-

rekin konprometitzen diren joerei lehentasuna eman zitzaionean, kondenen gainetik, ekidistantzia deklarazioen gainetik, orain denok nostalgiatik goraipatzen dugun urte bete luzeko pasarte iritsi zen. Bide horretatik iritsi zen ETAK beste ekimolde bati eusteko eszenategia.

Pasarte horretara berriro itzultzea nahi badugu, argi dago, beraz, zein den bide emankorra eta zein antzua. Bil bitez ahalegin guztiak galdutako eremu dialektikora itzultzen, esperantza guztiak arrunkeria politiko sakabanatzaileen uretan ito gabe. Alegia, sor bedi ETari su-etena berriro adierazten lagunduko dion eszenategiaren aldeko iniziatiba.

• MATTIN •

Karmen Balenziaga gogoan

• TERESA LOPEZ DE MUNAIN •

[AKTOREA]

Valencia berdin balorea, atomoak edota radikalak duten lotura kopurua. Karmen Balenziagak bazituen valenzia ugari. Baliteke hamar urte inork esan zidala: «Zumaiako jubilatuen antzerki taldean badago andra bat, Karmen Balenziaga izenekoa, mundiala dela, barrez lehertzeko modukoa». Emakume hura etxeko-andre jatorra eta herriko dendaria zen, bromazale, bizia eta burua oso-oso jantzia zuen mihin puntan zuena senez eta graziaz botatzeko. Pertsonalitate xeble honegatik bere herrian ezaguna bazen ere, jubilatute arte ez zen tauletara hurbildu eta bere burua eremu zabalagora ezagutarazi. Azkar batean telebistako produkzioek haren berri izan eta 64 seriean eta bestelakoetan ikusteko aukera izan genuen. Nik ezagutu nuenekoan, adibidez, *Benta-Berri*, 97. urtean.

Benta Berri-ko lehen grabazio egunean hontaz eta hartaz aritu ginen; han zegoen lankide bat eta biok beste garaian bikotea ginela baina ordurako adiskideak ginen, adiskidetasun horrek argiz dizdirazten zuen itzalezko eremueta itotako amodioa... Isilik, grabatzen, grabatzen, bost, lau... Kamarak grabatzen ipintzen direneko azken uneen arte-raino adiskidetasunaz, amodioaz, familiaz hitz egin genuten bakoitzak horretaz genuen esperientziak.

Gure lanean badago abantaila bat tontokeria ez dena. Serie batean adin guztietako pertsonekin elkartzeko aukera izatea. Beste lantegietan lan egiteko adina ez duten umeak zein jubilatutako aurkitu ditzakezu teleserie edo *pele* batean. Presentzia anitz horrek giroari sekulako ugari-tasuna, gozotasuna eta aberastasuna eskeintzen dizkio erdiadineko berdintasunak jartzen duen uniformitate jakina eta geldoari astinduz.

Beste gauzen artean, umeek sorpresa eta jokurako duten gaitasunagatik eta nagusi argi batzuek ezin dutelako jasan denbora galtzea, ez baitute asko alferrik botatzen ibiltzeko. Bada, Karmen bi taldeko alea zen. Inoiz ez zion utzi umea izateari eta, bestaldetik, oso argi zeukan antzezle lan hori ez zuela bere gustoagatik besterik egiten, oso seriotan hartzen zuen jolastu eta barre egiteko zeregina, begiak zabalik beti. Ez zuen une bat galtzen lankideak ezagutzeko eta gutaz kezkatuz kontu-kontari eta txantxetan ibiltzeko.

Karmen argi piztu bat zen, beregan zuen suak horrenbesteko indarrez argitzen zuen, bere ingurua txinpartez piztuta uzten zuela. Heriotzak nere nagusirik eta antzezlerik preziatuenetarikoak batera eramanez, pertsona bera, azken momenturaino hain emankor segitzen zuena. Bizitzaren nekeak, etsipenak, gogortasunak eta ez zuten itzali, ez zuten bere barnerako amildu. Ez zen lau oroitzapenen artean gorde denboraren jarioari uko egiteko. Ez zuen adina zama moduan eramanez, esperientziaren altxorra bezala baino. Zahartze modu honek esaten digu bizitza ez dela aldats beheara doan amildegia, inteligentzia, adorea ez direla galtzen denboraz, koldarkeria eta uzkeriaz baino. Honelako *atso-agureek* zahartzaroren beste aurpegi interesgarriagoa hurbiltzen digute. Informazio iturri zuzena, amodio emankorraren eskuak eta funtsezkoa dena, gazteok zaharren beharrea gaudela beraie barkamen sinbolikoa hartzeko premia dugulako, bizitzaren tokia kentzen bait iegu guri hurrengo generazioak kenduko digun moduan, eta elkarri errekonozimendua eman beharko genioke memoriabakoak eta sustraibakoak izan nahi ez badugu.

Guzti hau Karmenen oroitzapenez etortzen zait, berak ez baitzuen etorkizunerako ilusioa galdu, ez gazte jende ezta aldaketarako. Jakinmina azken antsiaraino esna mantendu du. Berez zituen gatz eta piperra tauletan, telebistako pertsonaiengan emana zituen, pertsonaia argiak, tematiak eta ganoradunak. Horregatik antzerkian hamar ute eskaseko jardutearen ondorioz, Euskal Antzezle Batasunak Teatroan meritudunaren sari berezia eman zion 1997. urtean. Dama beltzak airea ez balio bapatean kendu, dudarik gabe gure eszenako *Rafaela Aparicio* izaten segituko zuen.

Bera zen argia, kulto eta irakurria dudarik gabe, egungo errealitatean jarria baina aldi berean hizkuntza, tonu, umorea lehenengo tradizio eta aberastasunezkoak ziren, berria eta zaharra oroimen erregistro perfektu batean biltzen ziren Karmenen buruan, guzti hori jostaria zenarekin emakume oso baliotsua zen kultura kolektiboarentzako eta konkretuki umorearentzako.

Oroimena, inteligentzia, umore instintoa edo sena, hauexek dira Zumaiako dendariak interpretatze artisautzari utzi dion ikasgaia bere bizitzaren azken urteak buru-belarri eskeinirik.

Karmen imajinatzen dut heriotzaren kontra mosketeroz jantzita, pailazo sudur gorria eta guzti espataz han hemenka jotzen, barrezka, eta bapatean korrika bere bila zetorren zaldi gihartsu arabiarraren gainean salto mortaleko hiruko pirueta bat eginda, txantxa eta kantuen artean beste mundura joan dela, ea zeintzu abenturak dauden hango lurraldeetan denok aho zabalik bertan utzita, ez baita erreza ulertzea hain txinpartatsua zegoen sutea amataldi azkar-bortitaz, putz batez, itzali zitekeenik.

MARIBI UNAMUNO

Pintadak

Paisaia ez da estatikoa, jakina, aldioro aldatzen dena baino; inguru batzuetan mendiak jaten dituzte, beste batzuetan bide berriak ebaki, ur tantarik ez den lekuan zubi nagusiak eraiki, nonahi etxe zein industriaguneak... eta guzti horietan batera, badago adierazpen modu bat, ez dena eksklusiboki hemengoa, baina seguerenik beste inon baino ugariago erabiltzen du-guna: pintadak.

Egunero hara eta hona gabiltzanok, hainbat pintada irakurteko aukera izaten dugu, ohituraren indarrez edo, jada arreta handirik ematen ez diegun arren; hauetarik gehienak kolore beltzez idatzita izan ohi dute lehen zatia eta gorritz bigarrena, bigarren parterik dutenak, une banean esku banak idatzi izan balitu bezala; lehenengoa maiuskula hutsez (barka biezat barkatu behar duela uste duenak, damu dut, damu dut, paparreko ukabilkadak, baina *letra larri* terminoa onartzeak larritasun puntua sortzen dit) eta bigarrena minuskulaz. Hala beharrez, laburrak eta erabatekoak izan ohi dira, hitz gutxitan mezu osoa eman nahikoak. Ezabatze zailtasunagatik edo, batzuek luzaro irauten dute; beste batzuek, oster, egun gutxitan baino ez ditugu ikusten. Legez galarazita dauden adierazpen anonimook errebindikazioa edo salaketa edukia dute maizen.

Hara hemen nire paisaia osatzen duten batzuk. Bada bateren bat pintada baino gehiago, luzera dela eta, gutuna dirudiena, *guk ere zergak ordaintzen ditugu, konpondu gure bideak* aldarrikatzen duena, edo, komiki gisa planteatua, irudi koloretsuz, globoetan *osasuna gaixodago euskara barik. Euskaraz egin nahi diot medikuari eta ezin, ez daki eta* argudiatzen duena.

Hainbatek letra handiz independentzia eskatzen du, hauetarik pare bat euriak eta eguzkiak erdi janda daudelarik. Badira lantzean herri baten halako edo honakori ongi etorria ematen diotenak ere, bere izena espreski adieraziz eta, azkenik, aspaldion asko ugaritu diren presoak etxeratzearen aldekoak aipatuko ditut. Beno, bada, bide batez, azeria Tortosara lez, egunotan Altsasun presoan alde baraurik daudenei goraintziak eta topa baso betena urekin.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Kuartel-kiratsa

■ Arerioaren adierazpenengatik asaldatzea politikariaren esku-liburuan dator, ez da bi gorringoko arrautza. Beraz, Eduardo Serra Espainiako Defentsa ministroak (lehen ego-kiagoa zen: Gerra ministroa) esatea norbaitek Espainiari lurralde zati bat kendu nahi badio hor dagoela Armada ez da hainbesterako. Kontuan izanik esan zituen guztiak; alegia, Konstituzioak dioela hori. Larria hori Konstituzioan egotea baita, ez ministroak esatea (ministroa Konstituzioa di-da gauzatzekotan ez bada, bederen). Francoren garaikoak direla eta antzekoak esan dizkiote. Horiek baino, ministroak esandako beste batzuek asaldatu naute. *Patriotismoa* norberaren aberria maitatzea dela eta nazionalismoa aldamenekoarena gorrotatzea. Armadaz mintzo egindako hone-lako definizioek definitzen dute, zehatz, ministroa. Kuartel-kirats zaharmindua hauei darie.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Liburutegi nazionalaz

Igandeko (urtarrilak 9) EGUNKARIAn, 40. orrialdean, egin nahi den Liburutegi Nazionalari buruzko artikulua interesgarria dator.

Horrelako asmo bikaina burutzea zinez ederra litzatekeela onartzeko ez dugu uste indar gehiegi egin behar denik. Eta kokapenari dagokionez, geuk ere baskoien hiriburuan izatea hobetsiko genuke, arrazoi historikoak ez ezik, Iruñea geografiaren aldetik ere toki egokia delako.

Zio politikoak direla-eta Iruñea aukeratzea ezina balitz, berdin dirudi han edo hemen egotea, betiere beste euskal probintzietako loturak egingo balira. Eta zeregin hori guztion onerako burutzekotan, noski baino noskiago.

Guztiontzat diogunean, badu esaldi horrek bere mamia, zeren eta duela pare bat egun Interneten ari ginela Euskal Herriko liburutegien kokagune eta zerbitzuak non dauden eta nolakoak diren jakin nahirik aurkitu dugun zerbaitek harriturik utzi gaitu (txunditurik, hobe). Alegia, Bilboko Bidebarrieta Liburutegiari buruzko xehetasunak ematerakoan, honela diote 5. atalean: «*La consulta es libre (...) para cualquier ciudadano que viva, trabaje o asista a un centro escolar de Bilbao*».

Esaldi horrek, oso oker ulertzen ez badugu behintzat, edozein barakaldar edo santurtziarrek ez lukela eskubiderik izango adierazten du, liburu bati buruzko kontsulta egin nahi izango balu. Gainerako bizkaitarrek eta, zer esanik ez, beste euskaldun guztiek jai dugu. Non eta, Bidebarrietako Liburutegian zerbait kontsultatu nahi izanik,

Marea beltza Alemanian.

Bilbora bizi izatera, lanera edo ikastera ez garen joaten.

Beraz, Liburutegi Nazionala ongi etorria izan bedi, ederra izango baita hori ikusterik izango dugun eguna, baina edonon ipintzen dela ere, ez otoi jarri iruindarrentzat, bilbotarrentzat, donostiarrentzat, baionarrentzat edota gasteiztarrentzat bakarrik. Guztiontzat eta edonorentzat baizik. **Jose Antonio Azpiroz • DONOSTIA**

Euskal selekzioa

Gutun honen bitartez, gustatuko litzaidake Euskal Selektioko partaide guztiak zoriontzat.

Bereziki abenduaren 29an San Mamesen partidua bikaina jokatu

zuten euskaldun futbolariak. Oso adoretso jokatu zenuten, eta ateratako fruitua egokia izan zen, ikusirik zer-nolako lan bikaina egin zenuten alajaina, 5-1 galdu zuten-eta nigeriarrek. Eraitza bikain horren isla, Euskal Selektzioa sortzeko beharrezkoa den zirra bat da. Horrela Espainiari eta Frantziari erakusiko diegu euskaldunok gure nahia lortu arte ez dugula etsiko; eta jo ta ke arituko garela. Besterik gabe, Euskal Selektzioari: eutsi goiari! eta jakizue euskaldun askoren langutza daukazuela. Segi aurrera!

Agur bat Euskal Selektzioa osatzen duten kirolari guztiei, eta baita Euskal Preso eta Errefuxiatuei ere. **Naiara Bengoetxea Andikoe-txea • ALGORTA (GETXO)**

galdeiozu...

Miren Azkarate

EHUKO IRAKASLEEN ERREKTOREORDEA

Egoera diglosikoetan, proiektu elebakarrak beharrezkoak dira hizkuntza gutxituak aurrera egiteko. Zergatik ez unibertsitate euskaldun elebakarra?

Jose Miguel Campillo [Bilbo]

■ **UNIBERTSITATE** euskalduna esaten dugunean, kontuan hartu behar dugu *unibertsitate*-az ari garela, hau da, hizkuntza kontuak garrantzitsuak izanik ere, unibertsitate izaera dela gauza guztien gainetik gorde beharrezkoa. Eta hor, nire iritziz, ez dugu oraindik baldintzarik unibertsitate euskaldun elebatar sendoa eratzeko. Hobe da, nik uste, euskaraz zein erdaraz ikas-irakats dezaketen ikasle eta irakasleen aldeko apustua egitea. Eta, jakina, euskaraz eta erdaraz lan egin dezaketen Administrazio eta Zerbitzuetako langileak prestatzen jarraitzea.

Urtarrilaren 18tik aurrera Iñaki Gerenabarrena

• EUSKO JAURLARITZAKO
NEKAZARITZA ETA ARRANTZA
SAILBURUAizango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidaliz zure galderak ordurako.

• MONTXO •

hirusta...

XABIER ALDAY

Bankuak & tabernak

Zenbat gauza ezberdin egin litezkeen taberna batean, norbere etxean egin litezkeenak, baina zer-nolako atsegin berezia ematen duen juxtu taberna batean egiteak, izen berezia eta nortasun propioa duen taberna batean, inori ateak itxi gabe koherentzia bat gordetzen duen tabernak. Tabernak baitira, gustuko izan ala ez, alkoholtzaleak izan edo ez, gure aisialdiako une gehienez gain gure bizitzako unerik esanguratsuenen eszenatoki: esanahi eta gonbitez beteta gurutzatzen diren begirada guztiez pentsatu besterik ez dago, tartean bat edo bestek erantzuna jasotzeko duela gehienak lau hormetako baten hutsean galtzen direla, tabernetan bakarrik aitortzen dituzte kuadriletako partaideek euren malurak eta jasanezinak lagunei, mahai bat eta paretetako ohar, fanzine edo koadroak konplize direla: kartzelen ondoren apustu egingo nuke poemarik ederrenak tabernetan idatzi direla —komunetako ateetakoak kontuan hartzeke ere—. Eta nekez sinestuko duzuen arren, herri bateko taberna kopurua baino, tabernen ezaugarria edo nortasuna, herri horretako bizi-baldintzen mailaren indikatzaile ederra da.

Beste batzuk, herri batean dauden banketxe kopuruak islatzen duela herriko ongizatearen maila, baina hausnar dezagun apur batez eta saia gaitetzen galderari erantzuten: azken finean, zer mugitzen da bankuetan, dirua besterik, eta betiere, bankuaren mesedetan?

Henrike Knörri eta Karl Popperri erantzunez

• SALVADOR HARGUINDEY •

[ONKOLOGIAKO ESPEZIALISTA, PSIKOLOGIA TRANSPERTSONALAREN IPAR AMERIKAKO ETA ESPAINIAKO ELKARTEETAKO KIDEA]

Duela gutxi, Henrike Knörr euskaltzainak *Harguindeyren liburu luze iluna* (azaroak 28) izenburupean *Una nueva Visión de la Vida y de la Política: caminado hacia Edén* (Luz Pradera arg., Gasteiz, 1999) izeneko nire saiakerari buruz egindako iruzkina argitaratu zuen egunkari honek. Nire asmoa da batzuentzat oso iluna dena beste batzuentzat oso argia dela frogatzea. Hau da, bai munduko krisialdi orokorra bai euskal gatazka ere, su-etenaren haustura barne, ulergarriak dira behar den sakontasunarekin eta egokia den mailatik aztertzen badira.

Henrike Knörrek «razionalista, gizarte irekiaren aldekoa eta Popperren jarraitzailea» dela dio. Popperren jarraitzaile den orok bezala, arrazoi *razionalista* du giza izaerak lor dezakeen ondasunik gorentzat. Knörr eta bere Popper, edo alderantziz, giza kontzientziak jasaten duen bilakaeraren III. paradigma edo estadioa delakoaren ordezkari dira. Ikuspegi kolektibista oro II. estadioa litzateke eta ikuspegi misto, bateratzaile edo transpertsonala, alegia nire saiakerak proposatzen eta defendatzen duena, IV. estadioa da (hiru estadio horien ezaugarri guztiak taula luze batean azaltzen dira, saiakeraren 47. orrialdean). Hori dela eta, gatazka guztiak, Euskal Herrikoa barne, III. estadioaren eta II.aren arteko etengabeko borroka dira, hau da, bortxatzaileen eta bortitzen, asaldarien eta asaldatuena, etsigarrien eta etsien, aberatsen eta behartsuen, neoliberalen eta marxisten, erogarrien eta erotuen, moderno eta aspaldikoena eta, azkenik, pasiberasotzaileen (Sistema) eta erasotzaile-aktiboen (Terrorismoa) arteko etengabeko borroka dira. Zentzu horretan nire iritzia bat dator guztiz duela gutxi argitaratutako liburu batean (*El Espíritu de la Política*:1999) Raimon Panikkar filosofoak arrazoi moderno estigmatizatzaileari buruz dioenarekin. Panikkarren hitzetan, arrazoi moderno estigmatizatzaile hori indarkeria-modu ireki eta zoliak legitimatzeko erabiltzen da eta, beraz, argudiorik gabe utzi behar da.

Popperren eta Knörrren gizarte oso irekia izanagatik, Panikkarren ustez ere politika «deabruzkoa denaren lekua» da, Sistema «erabateko metastasia» da eta estatu guztiak berri, dirudienek salbuespenik gabe, ikuskera totalitario bat dira. Nire saiakerak bezala, marxismoaren tranpatik nahiz neoliberalismoaren tranpatik ihes egitea gomendatzen du. Hemen oso desberdina den beste zerbaitez hitz egiten da: eraldaketaz, beharrezkoa den erabateko bihurketa batez, *metanoiaz*, sustrai beretik guztia betaurreko berriekin ikusteko beharraz. Eta jakina, betaurreko

razionalistek ez dute balio, gaizki fokatzen eta nahastu egiten dutelako.

Knörr irakasleak nik antinomiak —bere ustez «ulergarria denez» ulertezinak direnak— erabili izana kritikatzeko du bere artikuluan, esate baterako: «Dena astiro bezain azkar bilakatzen ari da». Horren adibide gori gisa, arrazoia ematen dit ETAk su-etena hautsi izanak. Gelditasunerantz astiro eta azkar eboluzionatzen da eta atzerapenerantz berehala nahiz epe luze-raldatzen da. Dena dela, nire antinomia eta itxuraz paradoxa dena entrenamendu zen-budistako ikastaro batetik aterea da eta, bertan, hari dagozkion *koan* ezagunetako bat irudikatzen du.

Hau kontuan hartuta, hona hemen *Popperren jarraitzaile-razionalista* orori anaitasunez eman nahi diodan aholkua: *I Ching* edo *Mutazioen liburu*a delakoa irakurtzea, yoga egitea, maisu zen baten eskuetan jartzeta, heriotzari zaion beldurra galtzea, nork bere egoak gaingidzea eta San Juan de la Cruz *antinomikoa* irakurtzea, beharra dute eta. Ezin da beste ezer egin haien alde. Alferrikakoa da.

Nire saiakerak Popperri eta bere razionalismoari buruz egiten duen kritika (390-392 orrialdeak) *suntsitzailea* da, aitortzen dut. Era berean onartzen dut Popperren mundu-ikuskera lineal-historizista zaharkituak transpertsonalista ororentzat duen interesa (Mircea Eliade, Ken Wilber, ni neu- 437. orrialdea) ia ezdeusa dela. Zentzu honetan tinko atxikitzen natzaio Cristóbal Cervantes kritikari, idazle eta ekologismoaren liderrak argitaratutakoari (*Diario de Los Foros*, iraila, 1999). —«Ez diegu utzi behar *razionalista poperiarrei* gugan eragin negatiboa izaten, Popper iragana delako eta transpertsonala dena etorkizuna delako».

Hortik Popperren jarraitzaileek inoiz ulertu ezin izango duten guztia arbuiauten hastera, betiere sekluko erudizio *razional-razionalegiaren* barruan, urrats bat besterik ez dago. Horrela ulertzen da Popperrek IV. estadioaren ordezkari nagusietako bati, Platoni berari, kupidarik gabe erasotzea; faxista eta pailazoa izatea leporatzen dio, lotsagarria benetan! Halere, hala jokatzeko, ez da Platon definitzen ari, bere burua eta berak dituen aurreiritziak baizik («Aita, barka itzazu ez baitakite zer egiten ari diren», paternalismorik gabe).

Gutxienez *La Sociedad Abierta* liburuan

„
Kultura ez da
erudizioa bakarrik, ez
horixe; bizitzaren
aurreko jarrera
goratzailea, harkorra
eta batez ere zuhurra
da, edo ez da ezer

dinamika beren mugetan, goitik eta behe-
tik. Psikologia transpertsonaletik eta ere-
du kuantiko-erlatibista eta/edo taoistatik
ikusitako giza kontzientziari buruzko az-
terketa bat da. Baina batez ere, *philosophia perennis*-en benetako izpiritualtasune-
rako, garrantzi handikoa den Falacia Pre-
Trans delako horretarako, Gaitzaren
esentzia eta izaerarako hurbilketa bat da.
Bestalde, giza suntsigarritasunari buruz-
ko teoria psiko-izpiritual berri bat eta sor-
men literario ororen testuinguruko azpijo-
koei buruzko beste teoria eklektiko bat au-
rreratzen ditu, lehengo aldiz.

Horiek dira nire saiakera xumearen sus-
traiak, enborra, adarrak, loreak eta frui-
tuak. Gainerakoak bere zuhaitzetik erot-
zen diren hostoak eta huskeriak dira,
Knörren artikulua aipatzen dituen baka-
rrak. Beraz, ez dakit zein liburu kritikatu
nahi izan duen, nirela ez behintzat.

Azkenik, Knörrek nire liburuaren luzera
kritikatzen du. Arrazoi du (razionalek beti
dute). Honi erantzuteko, horri buruz argi-
taratutako beste literatur kritika batez ba-
liatuko naiz: Gai askotan liburu aitzindari
bat zenez, luzera hori *behar* zuen osotasu-
na barne hartzeko. Baina liburu honetatik
politika, Euskadi, psikologia eta abarri bu-
ruzko beste liburu txiki askotarako ideiak
ondoriozta daitezke (...)

Dena hasierara itzultzen denez,
Chuang-Tzu *nire* maisu taoistaren aipu
argitzaile bat aipatuko dut: «Erudizioak ez
du ezer ulertzen, erudituak ez daki ezer».

Beste modu batera esanda, kultura ez
da erudizioa bakarrik; bizitzaren aurreko
jarrera goratzailea, harkorra eta batez ere
zuhurra da, edo ez da ezer. Razionalistek
bezala pentsatzen dutenek hobetzea edo,
are gehiago, beren burua eraldatzeko gai
izatea espero eta nahi dugu; hau da, beha-
rrezkoa den goranzko jauzi kualitatiboa
ematen ausartzea nahi eta espero dugu.
Gure herriak, euskal gizarte osoak, pre-
miazkoa du. Eta gainerako gizateriak ere.

Hilaren 15eko Bilboko manifestazioa

AGIRI BATEN BIDEZ ERANTZUN DIE BESTE MANIFESTAZIO BAT EGITEKO EAJ, EA ETA EB-IUK EGINIKO ESKAERARI

EHk 15eko manifestazioan izango dela berretsi du, «adostasun ildoak sustatu nahian»

■ EAJ, EA eta EB-IUk deitutako manifestazioan parte hartuko duela berretsi du EHk, «irakurketa propioa eginez»

■ Manifestazioaren eduki nagusiekin bat datorrela eta horietan indarrak biltzeko ahaleginetan joango dela dio

■ Ibarretxek deitutako bilkuretan bat egin bazuten orain zergatik ez dauden ados galdetu die hiru alderdi antolatzaileei

Erredakzioa / Donostia

BESTE leku batean beste manifestazio bat antolatzeko eskatu zion herenegun EAJk Euskal Herriarrok taldeari, eta antzeko erantzuna eman zuen atzo Eusko Alkartasunak, batzorde eragileak kaleratutako agiri batean. EHk manifestazioan parte hartze-ko erabakian atzera egiten ez badu deialdia bera berriz aztertu beharko dutela ere esan zuen EAK.

Eskaera horri nola erantzun erabakitze-ko bildu zen atzo EH, eta, arratsalde apa-lean kaleratutako agirian, berretsi egin zuen hilaren 15ean Bilboko manifestazioan parte hartzeko erabakia. EHk dioenez, manifestazioa antolatzeko EAJk, EAK eta EB-IUk eman zituzten hiru edukirekin bat datoz —euskal presoen gaia, Madril eta Parisko Gobernuari mugitze-ko deia eta Euskal Herriak duela hitza eta erabakia aldarrikatzea—, eta horien inguruan «indarrak biltzeko aha-legina» egin nahi du manifestazio horretan parte hartuz.

Manifestazioan «irakurketa eta multzo» propioarekin parte hartzeko erabakia berretsi du, eta ukatu horren helburua ezer oztopatzea dela: «Euskal Herrian prozesu demokratikoa aitzinarazteko prest gaudenon elkargune-tzat hartu dugu manifestazio hori, egon daitezkeen desadostasunen gainetik adostasun ildoak azpimarratu eta sustatzeko ahaleginari lehen-tasun osoa emanez».

Bidea elkarrekin egiteko deia

Euskal Herriak du hitza eta erabakia da EAJ, EA eta EB-IUk manifestazioari ezarritako lelo nagusia, eta ETari su-etinarekin jarraitzeko eta Madrilgo eta Parisko Gobernuari mugitzeko eskatzen die. Deialdian letra handiz nabar-

JOXE LACALLE

EHk atzo aztertu zuen bere jarrera, eta agiri baten bidez jakinarazi zuen, arratsaldean.

mentzen den lehenengo mezuan bat datozelarik, eta baita presoen eskubideen aldeko aldarrikapenean eta Gobernuari eginiko deialdian ere, «elkarrekin bidea egiteko zer arazo» dagoen galdetzen die EHk alderdi konbokatzaileei. «Herri honetatik biolentzia oro desagertarazteko konpromisoa berresten dugunean, horretarako Euskal Herria demokraziazko

eszenatoki batera eramatea ezinbestekoa dela, eta zeregin horretan gure ardurak argi plazaratu behar ditugula diogunean, zertan ez daude ados EAJ, EA eta IU? Arrazoiak jakin nahi ditugu», diote.

Bestalde, Juan Jose Ibarretxek, EAeko lehendakariak, joan den abenduaren 3an deitutako bilkuretan —Bakea behar dugu bilkuretan— elkarrekin izan zirela

gogoratzen du EHk, eta bere irakurketa eta pankarta propioa eraman zituela orduan ere. «Kontzentrazio horiek arras positibotzat jotzen baziren, zergatik ez da posible oraingoan? Zer aldatu da ordutik hona?», galdetzen du. EHk dio urtarilaren 15ean euskal demokraziaren defentsan ari diren guztiak Bilboko kaleak betetzea espero duela.

Zutik-ek manifestazioan parte hartzeko deialdia egin du

Erredakzioa / Donostia

DATORREN larunbateko manifestazioarekin bat egin du Zutik-ek. Atzo kaleraturiko agiri batean azaldu zutenez, EAJ, EA eta IU-k eginiko deialdiarekin bat egiten dute, «Lizarra-Garaziko akordioaren ondorioz sorturiko prozesu politikoaren helburuei bultzada bat eman-go diolakoan ekimen horrek». Zutik-en arabera, prozesu horrek duen trabarik funtsezkoena «PPren Gobernu eragozlea da, zeinak polizi neurri errepressoiboen bitartez, prozesuaren eraldaketa beharrezkoa oztopatzen duen».

Zutik-en ustez, deialdiaren inguruan sortu diren planteamendu ezberdinek «Lizarra-Garaziren baitan dauden sentsibiltate anitzak uzten dituzte agerian. Horietako batzuk, modu baterakoian gauzatzen dira eta beste batzuk ez». Zutik-ek dioenez, «sentsibiltate ezberdin horiek ez dira eragozpen komunetan duguna azpimarratzeko».

Rafa Diez: «EAJk ez luke urduri jarri behar»

Erredakzioa / Bilbo

URTARRILAREN 27rako EHk presoen eskubideen alde deitu duen greba orokorrearekin bat ez egiteko ELAK hartutako erabakiari buruz, Rafa Diez LAB sindikatuko buruak esan zuen «errespertuz» hartzen duela. Horrez gain, prest azaldu zen ELA-rekin batera «hausnarketarako gune bat» zabalik izateko, egun hori edukiz bete ahal izateko.

Datorren zapatuan Bilbon egingo den manifestazioaren inguruan, EAJk atzo EHri eginiko kritikei dagokienez, Rafa Diezek esan zuen jeltzaleek ez dutela «urduri jarri behar indar abertzaleak manifestazio horretara bakoitza bere aldetik joan arren».

LABeko idazkari nagusiak atzo adierazi zuenez, «gatazka politikoari irtenbidea emateko gakoak ez da ETari

su-etena berriz indarrean jartzeko eskatzea, gatazka armatua gainditzeko proposamenak egitea baizik».

Diezen iritziz, euskal indar politiko, sozial eta sindikal abertzaleek «elkarren arteko proposamen bat» landu behar dute marko juridiko berria sortzeko. Ondoren, marko hori plebiszitu batean onartu beharko litzateke. LABeko idazkari nagusiak apirilaren 7an eta 8an

Donostian sindikatu horrek egingo duen kongresuan eztabaidatuko diren ponentzien aurkezpenean egin zituen adierazpenok.

Diezen aburuz, «euskal estatu bat sortzea eta berau besteen pare Europako egiturari kokatu ahal izatea alternatiba positiboa da demokraziarentzako, eta ekarpen positiboa izango litzateke Europako proiekturako ere».

Hilaren 15eko Bilboko manifestazioa

EAJk egin bezala, beste manifestazio bat egiteko eskatu diote EHri EAK eta EB-IUK

Bilbon izatekotan, manifestazioko mezua osorik onartu beharra daukala azaldu diote

Erredakzioa / Donostia

Larunbatean Bilbon egingo den manifestazioko mezua osorik onartzen ez baldin badu, beste bat antolatzeke eskatu zioten atzo HBri EAJ, EA eta EB-IUK. Hala, herenegun gauean Euzkadi Buru Batzarrek egindako eskaria bere egin zuten atzo EA eta EB-IUK.

EAJ-K, EAK eta EB-IUK, larunbateko manifestazioari begira, irizpide bateratua azaldu zuten atzo, eta EHri bertan izan nahi badu beraiek manifestaziorako onartu duten mezua bere horretan onartu behar duela azaldu zioten. Hiru alderdiek onartutako mezua honako hau da: *Bakearen alde. ETA gelditu. Espainia eta Frantziako gobernuak mugitu. Euskal Herriak du hitza eta erabakia.*

Xabier Arzalluz EAJko Euzkadi Buru Batzarreko (EBB) lehendakaria izan zen atzo EHri eskaria egiten lehena. Izan ere, goizean Euskadi Irratiari eskainitako elkarrizketan, manifestazioko mezua eta helburuak onartzen ez baditu, bere manifestazioa egiteko eskatu zion EHri, «horretarako eskubide osoa baitu». Manifestazioari beste mezua batekin atxikitzea ez du onartzen Arzalluzek, «gauzak nahastea ez baita ona, are gutxiago momentu honetan».

Era berean, HBk bere burua manifestazioan egoterra behartuta ikusi duela uste

LUIS TEJIDO / EFE

Begoña Errazti, Xabier Arzalluz eta Javier Madrazo, Bilboko manifestazioaren aurkezpen ekitaldian.

du Arzalluzek, Lizarra-Garaziko gainontzeko alderdiek kalera irtetera doazelako. Halaber, zera gaineratu zuen buruzagi jeltzaleak: «HBk oraindik ere ez du politikan aritzeko behar duen autonomia, eta horregatik, esate baterako, ETari ezin dio publikoki eskatu gelditzeko».

Lizarrako sinatzaileak «gauza guztietan ados ez egon arren», akordioaren balioak indarrean jarraitzen duela nabarmendu zuen Arzalluzek. Ildo horretan, Lizarrak bakea bilatzeko eta lortzeko prozesu bezala bere pisu guztia mantentzen duela gaineratu zuen.

EA deialdia berraztertzeke prest

EAKo Euskadiko Batzorde Eragileak ere bere iritzia plazaratu zuen atzo goizean, herenegun gauean Iruñean bildu ostean. Bi puntuko ohar labur batean, EHri «erantzukizunez jokatzeko» eskatzen dio EAKo zuzendaritzak, eta manifestazioko leloa onartzen ez badu beste bat antolatzeke deia egiten dio. Era berean, EHk hala egiten ez badu, manifestazioan parte hartzeko aukera gainontzeko deitzaileekin, hau da, EAJ eta EB-IU-ekin, berraztertuko duela argitu du EAK.

Azkenik, Jose Navas EB-IUKo diputatuak ere, manifestaldiko mezua osotasunean onartzeko edota beste deialdi bat egiteko eskatu zion atzo EHri. Navesen ustez, ez da zilegi manifestaldi batean mezua eta leku berezi batekin parte hartzea, «horrela helburu ezberdineko bi ekitaldi sortzen baitira eta horrek nahasmena sortzen baitu». EHko kide askok ETArekin apurtu nahiko lukekela baina «adore nahikorik ez dutela» ere gaineratu zuen Navasek. Hori bai, ETAk su etena apurtzen duenean, «argi eta garbi» hitz egin beharko dutela gaineratzen du.

Eusko Jaurlaritzak, Elkarri-k eta Nafarroako IUK bat egin dute Bilboko manifestazioarekin

Erredakzioa / Donostia

HELDU den larunbatean Bilbon egingo den manifestazioari babesa eskaini zioten atzo Eusko Jaurlaritzak, Elkarri-k eta Nafarroako IUK.

Gasteizko Gobernua Bilbon ordezkaturik izango dela adierazi zuen atzo Eusko Jaurlaritzako bozeramaile Josu Jon Imazek, «deialdiaren helburuarekin bat egitea zilegizkoa eta beharrezkoa delako». Imazek azaldu zuenez, Jaurlaritzak bat egin du larunbateko ekimenarekin, «ETari berriro su-etena ezar dezan eskatzen diolako, Madrilgo Gobernuaren inmovilismoa salatzen duelako eta alderdi guztien arteko elkarrizketak posible liratekeen gune berri baten aldarria egiten duelako». Era berean, Euskal Herriarrok taldeak manifestazioan bere leloa agertzearen inguruan ere mintzatu zen Imaz. Haren ustez, «manifestazio batekin bat egiten denean, leloarekin ere bat egiten da, bestela ez da manifestazio horretako partaide».

«Inmovilismoaren eta biolentziaren aurka»

Bestalde, Elkarri-k ere bat egin zuen atzo hilaren 15eko manifestazioaren deialdi eta leloarekin. Atzoko bileraren ostean, Elkarri-ko Tailer Nazional Iraunkorrak agiri bat kaleratu zuen, deialdiaren «planteamendu eta ideiekin» bat datorrela adierazteko. Haren aburuz, «egungo egoera konplexuan ezinbestekoa da biolentzia ukatzea eta elkarbiziriketari bide ematea». Egoki ikusten du, «gizartea bake prozesuaren bi arrisku handien aurkako aurrean mobilizatzea; inmovilismoaren eta biolentziaren aurrean hain zuzen ere». Azkenik, Nafarroako IUK ere EAEko kideen ekimena aldeztu du, eta bat egin du manifestazioarekin. Atzo kaleraturiko agiri batean, bakea lortzeko mobilizatzea «ezinbestekoa» dela esan zuten. Euskadiko Gazteen Kontseiluak ere bat egin du manifestazioarekin.

Deialdi gorabeheratsua

■
Pello Urzelai

Egokitzenak • EAJk, EAK eta IUK antolatutako manifestazioaren inguruan sortutako gorabeherak su-etenen hausturaren osteko egoeran kokatu behar dira eta bertara egokitzeko saio-tzat ulertu ahal dira. EAJk, EAK eta IUK espazio politiko propio bat bilatzen zuten, balizko bi muturren artean. Ezker abertzaletik bereizteko aukera gisa planteatu zuten hilaren 15eko mobilizazioa, batez ere ETaren atentatu baten aurrean. EHk nabardura batzuk egin arren, 15eko manifestazioa-

ri erantsiz, Lizarra-Garaziko argazkia ez haustearen aldeko apustua egin du, bakarrik gelditzea saihestuz, jakinik ere bere parte-hartzeak bestelako dimentsioa emango ziola.

Nork bere itzala • EHren

jokaldiaren aurrean EAJk eta EAK izan duten jarrerak erakutsi du 15eko manifestazioaren deialdiaren atzetan jarrera taktiko bat ere badagoela atzetan. Izan ere, EHren iragarpenaren ondoren, bost deialdietatik bat bakarra nagusitu da: *ETA*

gelditu dioena. Hasieran, pankartaren goialdean hizki txikietan zegoenak estali egin du hizki handietako leloa (*Euskal Herriak du hitza eta erabakia*). Ados puntuak bilatu eta malgutasunez jokatu beharrean, EAJ eta EA deseroso eta uzkur agertu dira. Sinatzailer guztiek dioten bezala, Lizarra-Garaziko Akordioak balioa izaten segitzen badu, batzen dituen gehiago bada eta apustua estrategikoa bada, deialdi honen inguruko gorabeherak gainditu beharko lirateke.

Rafael Vera: «Gobernuak ez du inoiz aztertu ETari legez kanpo aurre egitea»

Verak ukatu egin du Bayo eta Doradori ordaindu egin zitzaienik isilik egoteko

Eider Goenaga / Madril
Berriemaile berezia

Verak ukatu egin zuen Gobernuak inoiz ETaren kontra legez kanpo jokatu duela, eta esan zuen GAL ez zela «ez Gobernu sozialistaren ez Barne Ministeriko inoren erantzukizuna». Verari leporatzen zaio diru bereziak erabiltzea Felipe Bayo eta Enrique Doradori ordaintzeko, bi horiek Lasa eta Zabalaen desagarketari eta hilketari buruzko ezer konta ez zezaten. Hori ere guztiz ukatu zuen.

VERAREN esanetan, 1983an Gobernu sozialistaren arazo nagusietako bat ETA zen, eta horretara zuzentzen zituzten Estatuko Segurtasun Indarrek ahalegin nagusiak. Hala ere, ukatu egin zuen Gobernuak ETaren kontra legez kanpo jokatzeko erabakia hartu zuela. «ETaren kontra bide legaletatik jotzea bakarrik aztertzen zen, inoiz ez zen aztertu ere egin ETari legez kanpo aurre egitea», adierazi zuen. Veraren hitzetan, GAL ez zuen ez Gobernuak ez eta Barne Ministerioko inork sortu.

Lasa eta Zabala auziari loturiko zehaztasunetan, Verak adierazi zuen beste akusatuak ez zituela ezagutu gertaerak izan eta geroago arte. Horrela, bada, ukatu egin zuen Lasa eta Zabala bahitu eta egun gutxira Costa Vasca hotelean Elgorriaga eta Galindo-ekin afaldu zuela: «Galindo-

EFE

Rafael Vera, akusatuaren aulkian, fiskalaren galderei erantzuteko unean.

rekin ez nuen inoiz zuzenean hitz egin, Euskal Herrian egiten genituen bilerak ez ziren inoiz 15 pertsona baino gutxiagokoak». Costa Vasca ere ez duela ezagutzen erantzun zion Verak Jesus Santos fiskalari. Baina Iruinek, bere galdeketan, adierazi zuen hotelaren jabea, Roberto Campo, haren laguna dela.

Bayo eta Dorado, berriz, 1995. urtea baino geroago ezagutu zituen. Dorado hiru prozesutan izan zen kondenatua eta Bayo bitan, gutxienez, baina ez zituela ezagutzen erantzun zuen Verak. Dorado torturengatik zigortu-

tako lehenengoetakoa zela gogorarazi zuen fiskala, 83an kondenatu baitzuten; baina Verak erantzun zion «aurretik ere kondena ugari» zeudela torturengatik.

Ukazioekin jarraituz, Bayo eta Doradori isilik egoteagatik ordaindu zitzaizela ere ukatu zuen. Verari leporatzen zaio Argoteren bidez diru berezietatik Bayori pilotu ikastaro bat ordaintzea, eta Dorado eta Bayori dirua ematea ezarri zitzaizkien kondenengatik suspenditu zituztenean. Verak, hala ere, onartu egin zuen Argoteri diru berezietatik ordaintzen zitzaizela. Rol-

danek prozesuan deklaratu zenez, berriz, Verak agindu zion Argoteri dirua emateko hark Bayo eta Doradori ordain diezaien, hirurek egindako bilera batean. Baina Verak ukatu egin zuen hori ere.

Tolosan, Lasa eta Zabala desagertu eta hiru hilabetera egindako polizia operazioa ETA p.m.rekin lotu zuen Verak; nahiz eta aurreko saio batean Iruinek hainbat txosten aurkeztu kontrakoa frogatzeko. «Operazio horretarako informazioa ez zen Gipuzkoan lortu, Madril en baizik, eta ziur nago polimiliak zirela atxilotu gehienak». Akusa-

tuek interes berezia agertu dute hori nabarmentzeko; izan ere, operazio horretarako informazioa Lasak eta Zabala emana dela uste da, eta haiek ETA m.rekin zeuden lotuta.

Azkenik, Verak birritan esan zuen Lasa eta Zabala heriotzetan zerikusia izan balu gorpuak desagertarazteko zailtasunik ez zuela izango: «Niri egotzi didaten boterea izan banu, ez nuen zailtasunik izango Alacanteko hilerri txiki horretan egon ziren hamar urteetan gorpuak desagertarazteko. Eta gorpurik gabe, ez dago zantzurik ezertarako».

RAFAEL VERA

■ ■ ■ «Tolosako operazioko informazioa ez zen Gipuzkoan lortu, Madril en baizik, eta ziur nago atxilotuak polimiliak zirela»

■ ■ ■ «Niri egotzi didaten boterea izan banu, Alacanteko hilerri txiki horretan egon ziren hamar urteetan ez nuen zailtasunik izango gorpuak desagertarazteko. Eta gorpurik gabe, ez dago zantzurik»

«Inor ez da inoiz Iparraldera pasatu»

■ FISKALARI erantzunez Rafael Vera Segurtasunerako estatu idazkari ohiak esan zuen poliziak eta guardia zibilak ez direla inoiz Iparraldera pasatu. «1994tik memoria egiten aritu naiz horri buruz, eta berresten dut inoiz ez dela inor Iparraldera pasatu, ez baimenarekin eta ez baimena gabe», esan zuen. «Inor» eta «inoiz» horiek, baina, gutxi iraun zuten. Izan ere, herri akusazioko abokatuak gogorarazi zion 1983an bertan, Lasa eta

Zabala bahitu baino egun gutxi lehenago, hainbat GEO atxilotu zituztela Iparraldean, Joxe Mari Larretxea bahitzen saiatzen ari zirela. Orduan itzuli zitzaion oroimena Verari, eta Marey kasuan bertan onartutakoa gogoratu zuen. «Bai hori izan zen sozialisten gobernuak kasu bakarra. Asmoa zen lortzea bahitutako bat ez zezatela hil. Larretxeak bazekien Martin Barrios non zegoen, eta hura atxilotu nahi genuen, hona ekarri eta

Entzutegi Nazionalean entregatu. Ez genuen lortu, hil egin zuten, eta ez genuen hura bezalako beste saiorik egin». Iruinek, bere galdera saioan, ZEN plana ekarri zuen gogora, eta hiru esaldi irakurri. Horietan esaten zen, helburuak zirela «errefuxiatuen mugimenduak eta etxebizitzak kontrolatzeko fitxeroa osatzea», «haiek zelatatzea ez zitezen seguru senti», eta «egiten zutena hango agintarien aurrean salatzea».

Carrilloren gutuna Verari

■ IÑIGO IRUIN akusazio partikularreko abokatuak Angel Lopez Carrillok Verari bidalitako gutun bat izan zuen hizpide Verak erantzun ez zizkion galderetan. Gutuna 1993an igorri zion Lopez Carrillok, eta zera esaten zuen: «Nik prestatu nuen geroago Galindoren mutilak Lasa eta Zabala eduki zituzten kartzela klandestinoa». Lopez Carrillok Cumbrieri buruz hitz egiten zuen bere gutunean, eta Verak, herri akusazio-

aren galderei erantzunez, gutuna jaso izana onartu zuen. Esan zenez, jaso eta berehala eraman zuen autoritate judizialen aurrera. «Bai, gutun hori jaso nuen eta berehala eraman nuen autoritate-engan». Ondoren, baina, onartu zuen 1996ko apirilean (jaso eta hiru urte geroago) aurkeztu zuela gutun hori, hain justu bere kontrako auzipetze autoa egin baino hilabete lehenago, eta jadanik inputatua zegoenean.

'Lasa-Zabala auzia' Veraren deklarazioa

Iruin: «Ez da atsegina bonba-gutuna igorri zidan pertsona galdekatzea»

Verak aurretik «terrorismoa jendaurrean gaitzesteko» eskatu zion Iñigo Iruini

Aitziber Iartza / Madril
Berriemaile berezia

Rafael Verak akusazio partikularrari ez erantzutea justifikatu nahi izan zuen, eta, hala, Iruini irtenbide elkarrizketaturako oztopo izatea egotzi zion eta, ETaren ekintzetan ardura izatea leporatuz, ekintzok gaitzesteko eskatu zion. Iruinek argi utzi zuen beretzat ere ez dela gustukoa sumario baten arabera berari bonba-gutuna igorri zion pertsona galdekatzea, baina bere lana dela.

BESTE akusatuek egin legez, Rafael Verak ere uko egin zion akusazio partikularren galderei erantzuteari. Verak, gainera, zergatia justifikatzeko aukera eskatu zion epaileari, eta baita hark eman ere. Lasa eta Zabala sendien sofrimendua ulertzen duela esan zuen lehenik, eta ondoren *Marey kasuan* «Iruinen koalizio eta ideologia politiko bereko abokatuari» erantzun ziola esan zuen. Baina Iruini ez erantzutea honela azaldu zuen: «Iruin mundu horretan abokatu bat baino zerbait gehiago dela esan behar da. Iruinekin bitan izan naiz, zuzenean eta zeharka —lehena Aljerren eta bigarrena Garzon epaileak bideratutako bilera batean—, terrorismoari aterabidea ematen saiatzeko, elkarrizketaren bidez. Bi kasuetan argi dut Iruin oztopo izan zela elkarrizketa lortzeko. Iruinek

OSCAR MORENO / EFE

Iñigo Iruin abokatua, Entzutegi Nazionalera iristean.

gogortasun jarrera zuen. Gustatuko litzaidake ekintza terroristak gaitzestea, hark parte hartu baitu, esaterako, *Hipercor kasuan* defentsan. Gaitzespen publikoa eginez, akusazio partikularren ordezkarik gisa legitimatuko bailitzake. Paradoxikoa da ni delitu baten babesle gisa egotea hemen, eta bera akusazio partikularreko abokatu».

Epaileak argi azaldu zion, Iruinek Lasa eta Zabala hilketarekin zerikusia ez duenez, ez dela paradoxikoa. Siro Garcia epaileburuak onartu zuen Veraren hitzak eteteko nahikoa azkar ez zela ibili, eta horregatik Iruini erantzuteko

RAFAEL VERA

■ ■ ■ «*Paradoxikoa da ni delitu baten babesle gisa egotea hemen, eta Iñigo Iruin akusazio partikularreko abokatu gisa egotea*»

aukera eman zion. Iruinek azaldu zuen ez zuela uste Verak ere beste akusatuen probakazio estrategiarekin bat

egingo zuenik, baina ez zuen erantzunik gabe utzi nahi izan Estatuko Segurtasun idazkari ohiak esana. Lehenik, argi azaldu zuen Aljerren zuzenean Verarekin ez zela izan eta *Hipercor auzian* ez zuela ez zuzenean ez zeharka parte hartu. Ondoren, zera gaineratu zuen: «Abokatu honentzat ere ez da atsegina 5. Instrukzio epaitegiko 10/97 sumarioaren arabera 1989an bonba-gutuna —zorionez indargabetua izan zena— igorri zidan pertsona galdekatzea». Epaileak hitza kendu baino lehen, bere lanaren gauzak direla esateko beta izan zuen abokatu hernaniarrak.

Olano: «Indar okupatzaileak kanporatu beharra berresten du honek»

A.I. / Madril

JUAN MARI OLANO Amnistiaren Aldeko Batzorde-etako kidea eta Hartzea Lopez Arana Oroit eta Sala taldeko kidea Madrilen izan ziren atzo, Lasa eta Zabala sendiko ordezkariekin batera. Olanok, Veraren deklarazioari buruz, azpimarratu zuen «inpunitate sisteman aritzera ohitua dagoen pertsona harro bat» ikusi dutela. Epaiketarik ezer espero ez duela esan ostean, ikusitakoak AABen planteamenduak «indar berritzen» dituela azaldu zuen. «Euskal Herrian bizitza politiko eta sozial normalizatu bat egin ahal izateko, hauen menpean aritu diren guardia zibil eta polizia alde egin behar dute, Iparraldean CRS eta jendarmeekin gertatzen den bezala. Hau da Entzutegi Nazionalaren aurretik euskal gizarteari zabaldu nahi diodan mezua: premiazkoa da indar armatu okupatzaile guztiak kanporatzea».

Hartzea Lopez Aranak, berriz, Frantziako Gobernuaren jokaera azpimarratu nahi izan zuen. «GALen ekintza gehienak Ipar Euskal Herrian egin ziren. Ekintza horiek ezin ziren burutu ahal Frantsez Gobernuaren zerbitzu anitzek ez balute konplizitate erakutsi. Badira hainbat deklarazio Frantziako Polizia GALen inplikaturik, baina Frantzian ez da inolako ikerketarik egin».

Jarrera harroa • Marey auziko trantzetik igaro ostean, ezer gerta ez dakiokenaren harrotasunez aritu zen atzo Rafael Vera. Fiskalak galdetu zionean Argotek noizbait Bayo hiltzea proposatu ote zion, hauxe erantzun zion: «Beti arduratu naiz guardia zibil kopurua handitzeaz, eta inoiz ez gutxitzeaz». Bayo eta Doradoren familiei dirua eman ez ziela esateko, berriz, hauxe adierazi zuen: «Frantziara ekarri eta eramaten genituen diruz betetako kamioietako dirua nahiko eskuzabal banatzen

genuen, baina Dorado eta Bayoren sendiak ez ziren sartzen banaketan». Herri akusazioko abokatuaren kasuan, berriz, akusatua galdetzaile bihurtu zen behin baino gehiagotan, eta, esaterako, abokatuak Verari Barne Ministerioko Gabineteko Asuntos Legalesen (lege gaietarako gabinetea) hala-

ko izena zergatik ote zuen galdetu zionean, ea GAL siglekin bat etortzea barregarria iruditzen zaion erantzun zion abokatuari. Horri guztiari Iruinekin izaniko jarre- ra gehitu behar zaio.

Beste botereak nahastu • Rafael Verak guztia ukatu zuen atzo, eta gerra zikina-

rekin zerikusirik ez duela azaldu zuen. Hala ere, *Marey kasuan* egin bezala, garai hartako Euskal Herria aplokaloptikoki deskribatu eta gogora ekarri zuen orduan inork ez zituela kritikatzeko gerra zikineko ekintzak. Hala, justiziari eta kazetariei ezer egin ez zutela oroitarazi zion, erruak banatuz kon-

tzientziak jotzeko asmoz. Sozialisten lana goraipatu zuen, baina hainbatek boterera igo bezain laster bertan eroso egotea beste helbururik ez zutela ere esan zuen.

Akusatuak goraipatu • Galindok erakutsitako ildoari jarraituz, Verak beste akusatuak babestea eta goraipatzea izan zuen xede nagusi. Hala, Dorado eta Bayo eza gutuzten ez zituela behin eta berriro esan arren, «gizonik onenak eta ausartenak» zirela esan zuen askotan. Isiltasunak babesa behar baitu.

Xurituaren harrokeria

Aitziber Iartza

Saez eta Gomez gazte lapurtarrek tortura eta mehatxuak jasan dituztela salatu dute

Espainiako Poliziak Irunen atxilotu eta bost egunez inkomunikatuta eduki zituen

Hur Gorostiaga / Baiona

Arkaitz Saez eta Aratz Gomez Hiriburu eta Azkaineko gazteak atxilotu zituztenean Espainiako Poliziak torturatu eta mehatxatu egin zituztela salatu dute Sustengu Komiteek. Biak Euskal Herriatzea galdegiteaz gain, atzo 15 egun gose greban bete zituen Daniel Dergi hiriburutarrari sustengua adierazi zioten.

ARKAITZ SAEZ eta Aratz Gomez iazko azaroaren 16ko gauean atxilotu zituen Espainiako Poliziak, Irunen (Gipuzkoa). Hiri-Buruz Hiriburuko Sustengu Komiteak eta Orduan Azkaingoak, bi lapurtarren lekukotasunetan oinarrituz atzo salatu zuten, «has-tapenetik, mehatxu eta tratu txarrak» jasan zituzten.

Irungo aparkalekuan, 20 polizia inguraturik, autoko leihoa hautsi eta Saez «ileetatik tiratuz leihotik atera zuten». «Lurrean ostiko eta fusilaren kulatarekin joka» aritu zirela salatu zuten. Komisarian, berriaz, zaplastakoak, barrabiletan ostikadak, burdinazko makila batekin kolpeak eman zizkietela, eta heriotza mehatxuak eta familiaren kontrako mehatxuak eta bertze egin zizkietela salatu zuen Hiri-Buruz komiteak, Saezen lekukota-

Sustengu Komiteetako kideek eta bi gazteen abokatuak eman zuten atzo prentsaurrekoa.

sunean oinarrituz. Aratz Gomezek ere «kolpeak, tortura eta jipoi harrabotsekin presioak eta mehatxuak» jasan behar izan zituela azpimarratu zuten Azkaingo Orduan komiteko kideek. Sinatu beharrekoa eta epaile aitzinean deklaratu beharrekoa ere mehatxupean egin zutela azaldu zuten.

Zigor Reizabal bi gazteen abokatuak «Espainiako komisarietan torturatu egiten den froga bat gehiago»

dela azpimarratu zuen. «Inkomunikatuta, bost egunez tortura basatiak jasan behar izan dituzte. Autoinkulpazioak mehatxupean egiten dira, eta bertze pertsonen kontrako akusazioak egiteko baliatzen dituzte poliziek, eta gero judizialki ere erabiliko dituzte», salatu zuen Reizabalek. Bi gazteak epaile aitzinean konfiantzako abokatuarekin egoteko aukera legezkoa dela adierazi zuen, baina abokatuak auzitegiko korrido-

reetan ere egotea debekatzen dietela salatu zuen. «Polizia, forentse eta epaileak tratu txarren erantzule dira».

Egun Gomez Alcalako presondegian egonik eta Saez Valdemoron, Martutene, Langraiz, Iruñea edo Basaurira ekartzeko eskaera egin zuten. Ildo beretik, Daniel Dergi Osnyn dagoen preso hiriburutarrak presoan Euskal Herriratzearen alde 15 eguneko gose greba bete duela nabarmendu zuten.

Jon Urretabizkaia jasandako «inkomunikazioa» salatu dute Elorrioko hainbat taldek

Erredakzioa / Donostia

URTARRILAREN 3an atxilotu eta 7an Entzutegi Nazionalako epailearen aurretik pasatu zuten arte, Jon Urretabizkaia gazte elorriarrak jasandako «inkomunikazio egoera» salatu zuten atzo Elorrioko EHk, Amnistiaren Aldeko Batzordeek, Gazte-
txeak eta haren senideek.

Urretabizkaia poliziaren eskuetan egon den bost egunetan «bahituta eta indefentsio egoeran» izan zela adierazi zuten: «Egun horietan ez dugu jakin non egon den, eta kartzelan sartu arte ezin izan du konfiantzazko abokaturik ikusi. Ondorioz, lehen egunetan jipoiak jasan behar izan ditu».

Bestalde, Madrilgo Entzutegi Nazionalera joandako lagun eta senideak, autobusean bueltan zetozela, harrikatu egin zituztela salatu zuten. Bestalde, Madrilgo Elkartasun Talde bateko kideek adierazi zuten elkartasuna «bihotzetik eskertu» zuten.

Azken hilabeteotan, Durangaldean «espezio egoera» bizi dutela gaineratu zuten —«Guardia Zibila-ren kontrolak, jazarpenak...», eta egungo gatazka egoera gainditzeko, eragile politiko, sindikal eta sozialen arteko elkarlana «beharrezkoa» dela azpimarratu zuten.

txostena

Arkaitz Saezen lekukotasuna

Arkaitz Saezek atxilotu zutenean eta komisarian jasotako tratua gainean eginiko kontakizuna:

20:30ak: Atxiloketa garaia

Espainiako poliziek atxilotu gintuzten, gure zain zeunden. Oso modu bortitzean atxilotu gintuzten. Kotxe barruan geunden ni eta nire kidea; nire aldeko kristala puskatu zuten; leihotik bertatik atera ninduten eta konturatzerako lurrean nengoen, eskuburdinak jantzita, inguruko poliziak ostikoka eta fusilaren kulatarekin buruan joka nindutela.

Ileetatik tatarrastaka, Poliziaren kamioneta batean sartu ninduten eta bertan nengoela, jaso nuen kolpeetako baten ondorioz, konortea erdi-galdurik geratu nintzen, Donostiako komisariara iritsi arte. Burua kamionetako lurraren kontra neukan, eta

altxatu nindutenean komisariara sartzeko, konturatu nintzen odol putzu handi batetik altxatu nindutela.

21:00ak - 08:30ak: Donostiako komisarian

Gela txiki batean sartu ninduten. Zaplastako batzuk eta barrabiletan ostikada batzuk jaso nituen; esaten zidaten isilik jarraitzen banuen autoan itzuli bat ematera joango nintzela berarekin eta arbola baten pean utziko nindutela bi tiro sarturik, inork ez zekiela atxilotuta nengoela eta ez zela inor konturatuko, neure buruaz beste egin nuela pentsatuko zuela jendeak.

Gero haietako batek pistola bat hartu eta buruan jarri zidan, tiro egingo zidala esanez, noizean behin pistolaren kulatarekin jotzen ninduen, eta geroxeago ahoan sartu zidan, orduan beste poliziek alde egin zuten handik, ikaratuta baleude bezala, eta ni gelditu nintzen han, pis-

toladunarekin bakarrik, niri beldur gehiago sartzeko edo.

Handik pixka batera ateratako poliziak berriro sartu ziren, deskarga elektrikoak emateko aparaturen batekin, eta horrekin mehatxatzen ari zirenean beste polizia bat sartu zen zintzoarena egiten, eta beste gela batera eraman ninduen, ni salbatzera etorri izan balitz bezala.

Ez nuenez ezer esaten besteak sartu ziren. Biluzi egin ninduten, eta barrabiletan ostikada bat eman ondoren belauniko jarri ninduten (kolpeak eta zaplastakoak etengabe jasotzen nituen eta ez nituen gehiago sentitzen, baina barrabiletak ostikadak bai sentitzen nituela).

Eta makila edo burdina bat oihal batekin estalirik bizkarrean jotzen ninduten. Hasieran ez zen hain izugarria, baina gero arnasa hartzeko ere zailtasunak nituen, ezin nuen arnasa ongi hartu.

Mehatxuak ere etengabekoak ziren, mendira eraman eta tiroz hilda

han utziko nindutela, ama eta arreba bertara ekarriko zituztela jipoitzeko, bortxatzeko...

Goizaldean auto batean sartu ninduten, eta esaten zidaten nire ordua iritsi zela eta hil egin behar nindutela. Ez zidaten esan Madrilera gindozela. Ez zidaten lo egiten uzten, loak hartzen niduen, baina kolpeka esnatzen ninduten. (Bidean zehar)

Denboraren nozioa galdurik

Sekulako logurea neukan eta ez zidaten lo egiten uzten. Poliziek deklarazioa hartu zidaten eta lo egiten utziko zidatela esan zidaten, baina lotan hasi orduko beste polizia batek esnatzen ninduen, eta berriaz deklarazio bera errepikarazten zidan hasi-hasieratik. Batzuetan hitz egiteko gai ere ez nintzen. Esaten zidaten beste bi atxilotuek sekulakoak esan zituztela niri buruz eta ez banuen ofiziozko abokatuaren aurrean deklaratzeko denegatik ordaindu beharko nuela.

EUROPAKO HERRIALDE ASKOTAKO ERIETXEAK BETETA DAUDE, ETA ERITASUNA GEHIAGO ZABALDUKO DELA USTE DUTE

Aurtengo gripeak ez duela larritasun berezirik dio Osasunerako Mundu Erakundeak

■ Europako eta Estatu Batuetako herrialde askotan alarma piztu da azken asteotan, milaka lagun kutsatu baitira

■ Hego Euskal Herriko osasun agintaritzek ez dute aldaketa handirik espero iazko urtearekin alderatuta

■ Ospitale gehienak beteta dauden arren, gaixoei behar duten artatzea jasotzen ari direla diote osasun agintariek

Erredakzioa / Donostia

EUROPAKO mendebaldean eta Estatu Batuetan zabaldu den gripeak ez du larritasun berezirik aurreko urtekoekin alderatuta, Osasunerako Mundu Erakundearen arabera (OME). Izan ere, mota bereko birusa izan da nagusi 1997tik hona (A motakoa, H3N2), eta beste urteetan ere hedapen handia izan du. Hala ere, gaixotasuna Europako ekialdera hedatuko dela uste du erakundeak. Hainbat naziotan, berriz, larritasuna da nagusi azken egunetan, milioika lagun baitaude gripeak jota.

Erresuma Batuan, Alemani, Frantzia, Austria eta Estatu Batuetan kezkarritzat hartzen dute gripearen hedapena, eta datozen egunetan kopurua handitu egingo delakoan dira. Hego Euskal Herriko osasun agintariak, ordea, bat datoz Osasunerako Mundu Erakundearekin, eta egoera aurreko urteetakoaren antzekoa dela azpimarratu dute. Dena den, ospitaleak ia beteta daude herrialde gehienetan, nahiz osasun agintariek esan duten gaixo guztiak ari direla artatzen.

Erresuma Batuko Osasun ministro Alan Milburnek esan du gripearen hedapena azken hamarkadako handiena izatera irits daitekeela han. Italiako ministro Rosa Bindik, aldiz, gehiegizko alarmatzat jo zituen bai gripearen zabalpenari buruzko albisteak, bai larrialdi zerbitzuek jaso duten dei kopurua. «Ohiko larrialdi garaia» dela esan zuen, eta eri kopurua iaz bestekoa dela dagoeila: mila biztanletik zazpi. Datozen egunetan jende gehiago kutsatuko dela uste du ministroak, hala ere.

Alemanian ere alarma piztu zuten herenegun komunikabideek. Berehala txertatzeko gomendioa egin zuten, eta horrek herri askotan txertoak agortzea eragin zuten. Gripearen Ikerketarako Zirkuluak

GARI GARAIALDE

Milaka lagun ari dira botika hartzen gripea sendatzeko.

esan zuenez, Alemaniako egoera ez da Erresuma Batuko bezalakoa izatera iritsiko, baina birusaren hedapena nazioko hainbat lurraldetan nabaritzen ari dela onartu zuen atzo.

Txertoa da, hain zuzen, gripetik babestuta egoteko modua, Osasunerako Mundu

Erakundearen arabera. «OME denboraldiko hiru gripe mota nagusiak aurreikusten saiatzen da txerto eraginkorrak egiteko», adierazi du erakundeak, «baina txertoen erabilpena ez dago behar beste zabaldua». Osasun agintariek urria eta abendua bitartean txertatzea aholka-

tzen dute, zazpi edo hamar egun behar dituelako eragina izan arte, baina arrisku handiena duten pertsonen —65 urtetik gorakoei, haurrei, gaixotasun sendaezinak dituztenei, diabetikoei edota bihotzeko edo biriketako gaitzak dituztenei— orain egiteko aholkatu diete adituek.

Aldaketa: aurrerapena

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren eta Nafarroako Osasun Publikoko Institutuko Epidemiologia Zerbitzuaren arabera, aurtengo gripe denboraldiaren berezitasun bakarra da ohi baino lehen sortu dela. Gipuzkoan, Bizkaian eta Araban eri kopurua antzekoa izan da iazko azken astean eta aurtengo lehenengoan, hots, 656,07 lagun 100.000 biztanleko (aurrekoan 655 ziren eriak). Azken datuek denboraldi honetako gailurra jo dutela uste du Osasun Sailak. Gripeak 15 eta 44 urte bitartekoengan izan du eragin handiena.

Nafarroan 8.000 gripe kasu zenbatu zituzten guztira Nafarroako erietxe eta kontsultorioek 1999ko azken hamabostaldian. Nahiz erietxeek langile kopurua bikoiztu behar izan duten eskaerari aurre egiteko, Nafarroako Ospitaleko kide Soledad Calvok ez du larritzat jo: «Gripearen izurriteak gaixo ugari etortzea eragin du, baina ez da gauza berezia izan». Nafarroako Osasun Publikoko Institutuko Aurelio Barrikarteren ustez, «gripearen bilakaera arrunta izan da gaixo kopuruari eta eraginari dagokienez».

kutsatu kopurua

Milioika gaixo Europan eta Estatu Batuetan

■ Milioika lagun daude gripeak jota Europan eta Estatu Batuetan, Efe agentziaren arabera. Europan mendebaldean izan da eritasunak gehien astindu duena; Espainian eta Portugalen eragin eskasagoa izan du, eta ekialdera datozen egunetan zabalduko dela uste dute adituek.

Erresuma Batua • Gripe kutsadura 1989tik honako handiena izan daitekeela esan zuen herenegun Osasun ministro Alan Milburnek. 100.000 biztanleko ia 200ek dute gaitza.

Italia • Milioi bat lagunek dute gripea, eta astero 250.000 kasu berri sortzen dira, iparraldean bereziki. Eri kopuru

handienara datozen asteetan iritsiko direla uste dute.

Frantzia • Ia milioi bat gaixo han ere.

Alemania • Gripearen Ikerketarako Zirkuluaren arabera, herrialde osoan ari da zabaltzen gripea —hegoaldean batez ere—, baina ez du uste izurrite bihurtuko denik.

Austria • Pasa den astean 200.000 gaixo zenbatu zituzten, eta kopurua handitu egingo dela pentsatzen dute, ikasturteari berriro ekingo zaiolako oporren ondoren.

Portugal • Iazko azken asteetan 16,1 gripe kasu sortu ziren 100.000 biztanleko; garai horretan arrunta dela

deritzote Portugalgo osasun agintariek.

Espainia • Birusa beste urteetakoaren antzekoa izan da, eta eragina ez dela handiagoa izango uste dute.

Estatu Batuak • Azken urteetako gripe kutsadura handiena pairatzen ari direla dio Gaixotasunak Kontrolatu eta Prebenitzeko Zentroak.

Errusia eta Ukraina • Kutsadura datozen egunetan iritsiko den beldur dira.

Kirgizistan • Asiako errepublika horretako hiriburuan (Bixkek) ezin dute inolako ekintza publikorik egin urtarilaren 20 arte, debekatu egin dute, gripearen ondorioz.

Tratu txarrak komisarietan Epaiketa

Rita M: «Prostituta nintzela onar nezan, bortxatu eta jo egin ninduten»

Fiskala gogor saiatu zen emakumeak kontraesanak izatea lortzeko

Gorane Agirre / Bilbo

Prostituzioan edo emakumeen trafikoan jarduten zuela onar zezan, Indautxuko komisarian atxilotua zegoela poliziek «bortxatu, mehatxatu eta

jo» egin zutela berretsi zuen atzo Rita M. emakumeak, ustezko tratu txarrengatik bi polizia nazionalen aurka Bizkaiko Entzutegian hasi zen epaiketan. Poliziek, ostera, ukatu egin zuten, eta «probokatzeko moduan jan-

tzia eta gau-klub batean egotea nahi-kotzat jo zuten prostituzioan jarduten duela frogatzeko». Rita M.-k ukatu egin zuen Trastevere klubean atxilotu zutela, eta handik ehun metrora atzeman zutela esan.

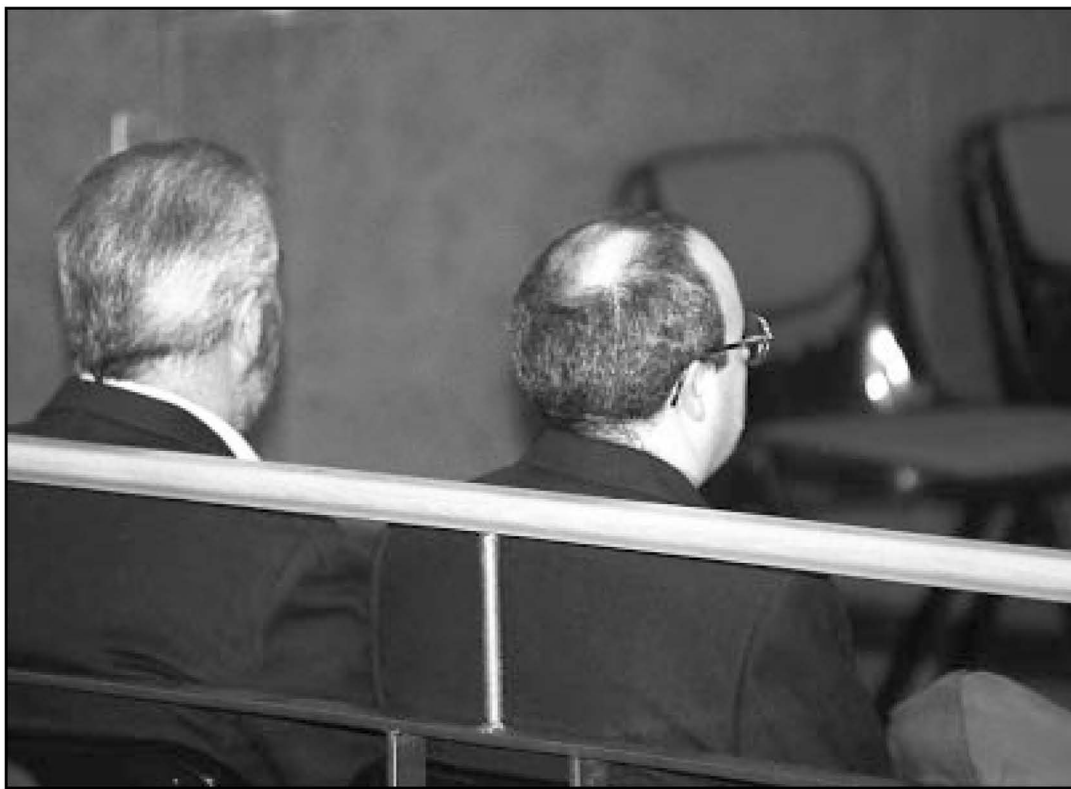
BIZKAIKO ENTZUTEGIKO

Lehenengo Salan tratu txarrengatik akusatutako polizia nazionalak, Julian Alcañiz eta Eustaquio Ramirez, epaitzen hasi ziren atzo. Akusazio partikularrak sei urteko espetxe zigorra eta inhabilitazioa eskatzen du bakoitzarentzat, tortura delituagatik.

Poliziek ukatu egin zuten atxilotuak Indautxuko komisaldegian tratu txarrak jasan zituela. Adierazi zutenenez, Barakaldoko Trastevere klubean atxilotu zutenean ez zuten «zalantzarik txikiena ere izan» prostituzioan jarduten zuela; besteak beste, «modu probokagarrian jantzia eta mota horretako klub batean» zegoelako.

Epaiketa osoa ia negarrez eman zuen Rita M.-k. Barakaldoko kale batean atxilotu zutela adierazi zuen; era berean, aipaturiko kluba ez duela ezagutzen esan zuen.

Emakume brasildarrak adierazi zuenez, hainbat galdetatan Alcañiz prostituzioan edo emakumeen trafikoan aritzen zela zioen agiri bat sinarazten ahalegindu zen. Haren eskariei muzin egin zizkielako Eustaquio Ramirez eta beste polizia batek ziegetara jaitsi zutela eta, lehenbizikoak heldu egiten zion bitartean, beste batek «zer-

XOUSE SIMAL

Bi polizia nazionalak akusatuen aulkian jesarrita, atzo.

baitekin, trapu tolestu bartzuen antzeko zerbait gogorrarekin indarrez» jo zuela adierazi zuen. «Ez kezkatzeko, aztarnarik ez zidatela utziko esaten zidaten», gaineratu zuen.

«Nekatuta nengoen, ezin nuen gehiago, kolpatua nengoen, hil egin nahi nuen, desagertu», azaldu zuen Trastevere klubean atxilotu zutela zioen agiria sinatzeko.

Bertsio hori defendatu zuen baita ofizioko abokatuaren aurrean ere, deklarazio hartzean ere Alcañiz present egon zelako.

Ofizioko abokatuak berretsi egin zuen deklarazio hartzean polizia presente egon zela, eta emakumea «asaldututa eta urduri zegoela»; hala ere, emakumeak tratu txarrak jasan edo bortxatua izan zela ez ziola esan adierazi

zuen abokatuak. «Beldur nintzen, poliziak han zirelako», aipatu izan zuen emakume gazteak.

Ospitalean ere ez zuen ezer esan, poliziak han izan zirelako. Horregatik haurdun egon zitekeela asmatu zuen, bortxatua izan zela frogatzeko.

Fiskala gogor eta gogoz aritu zen emakumearengandik kontraesanak lortzeko. Epaiketak gaur segituko du.

«Erruduntasun aztarna nahikoa» badago, akusazioaren arabera

■ ALFONSO MATAS Rita M. emakumearen abokatuak akusatuen aulkian jesarritzen diren poliziak zigortuak izango direlako esperantza agertu zuen atzo. Izan ere, bere ustez, «erruduntasun aztarna nahikoa» badago bi akusatuak zigortzeko.

«Bortxaketarekin zerikusirik ez duten tratu txarrak eta lesioak izan ziren, baita biolentzia psikologikoa ere», adierazi zuen Matasek, Rita M.-k komisarian ustez jasan zituen meha-

txu eta tratu txarren inguruan.

Eraso sexuala izan zela frogatua geratu zen arren, hiru akusatuak absolbituak izateak ez dituela uzartzen esan zuen abokatuak, Justizia Jauregira «egiarekin gozaleako». Edo nola ere, azpimarratu zuen, ustezko delituak egin ziren lekuan, komisaldegian, «ez dago bideo kontrol edo kamararik, ezta gertatzen dena konta dezakeen lekuko inpartzial bat bera ere ez».

Komisarian bortxatua izan zela frogatu da, baina zigortu ez

■ RITA M. emakume brasildarra bortxatua izan zen Polizia Nazionalaren Bilboko Indautxuko komisarian atxilotua egon zen bitartean, 24 ordu eskasetan.

Ritak gertakariok salatu zituen. 1998. urtean Bizkaiko Entzutegi Probin-tzialeko Bigarren Aretoak frogatutzat eman zuen Rita M. komisaldegian bortxatu zutela. Hala ere, froga gabezia argudiatuz absolbitu egin zituen eraso sexualagatik salatu-tako polizia eta une hartan

ziegetan emakumea zain-tzen zuten bi agenteak.

Gertakari horien aurrean, Espainiako Auzitegi Gorenak zera adierazi zuen, Zuzenbide Estatu batean saihestu egin behar da frogatuta dagoen bortxaketa delitu larri bat ezkutatzaren funtzionario polizialak bere karguan segitzea eta «Justiziarri dakitean guztia» ezkutatzea. Barne Ministerioa ustezko eratzunkizun diziplinarrak ikertzen ari da.

Abantoko Etorkizuna ikastolak klaseak emateari utzi dio

■ Haize ekaitza dela medio oso baldintza «kaskarrak» jasaten ari direla salatu dute

Erredakzioa / Bilbo

ABANTO-ZIERBENAKO Etorkizuna ikastola publikoak klaseak emateari uztea erabaki du, abenduaren 27ko haize ekaitzak eragin zituen kalte larriak konpondu gabe daudelako oraindik.

Ikastolako Eskola Kontseiluak atzo jakinarazi zuenez, «teilatua altxatua dago eta itukinak daude. Ondorioz, hiru ikasgela urez betetzen dira euria egiten duen bakoitzean. Bestalde, goiko patioako itxitura hondatua dago eta tejabana erabat suntsitua».

Horretaz aparte, goi eta behe patioak lotzen dituen eskailerako pareta erorita eta saskibaloiko saskiak birrinduta daudela azaldu zuten Kontseiluko ordezkariak.

Duela 13 urte eraiki zen eraikuntzak era bateko edo besteko akats estrukturalak izan dituela salatu dute; abenduko haize ekaitzak, «azpian zegoen tamalezko egoera hori azalerazi baino ez du egin», gehitu dute.

Jabegoaren inguruko eztabaida

Era berean, 1994. urtean ikastola sare publikoan sartu zenetik, gehitu zuten, «aldian aldian egoera okertzen joan da arazoak ez baitira konpondu». Bizkaiko Hezkuntza Ordezkaritza eta Abanto-Zierbenako Udala jabegoaren inguruan oraindik ez dutela akordiorik lortu salatu dute. Egoera horrek, Eskola Kontseiluko ordezkarien esanetan, «Ikastolaren instalazioen mantenua eragozten du».

Testuinguru horretan, Etorkizuna ikastolako Eskola Kontseiluak «ikas-tetxearen jabegoaren «peloteoa» behin betikoz argitu eta klaseak normaltasunez emateko baldintzak bermatu arte klase-rik ez ematea erabaki du.

Eskola Kontseilua Hezkuntza Ordezkaritzarekin bilduko da gaur arazoari aterabide bat bilatzeko.

Anton Artiñano mediku eta euskal kulturaren bultzatzailea hil da, istripuz

Zeberion txabola batean konponketak egiten ari zela, sabaia jausi zitzaion

Imanol Murua Uria / Donostia

Anton Artiñano medikua hil zen herenegun, Zeberion, txabola batean konponketa batzuk egiten ari zela sabaia gainera erorita. Anton Artiñano

no Bilboko Ulibarri euskaltegien sortzaile izan zen 1976an, *euskaltegi* izena hartu zuen lehenengoa. Euskal kulturaren mezenas gisa jokatzeko ahalegindu zen Artiñano, eta azken urteotan Federiko Krutwig idazlea-

ren babesle eta haren egitasmoen bultzatzaile izan zen. Lehenago, Udako Euskal Unibertsitatea lagundu zuen diruz. Zeberion jaio zen, duela 55 urte, eta Laudion egiten zuen lan mediku gisa.

JAOTETXEA zuen *Elorria* baserri ondoko etxola bat konpontzen ari zela sabaia gainera erori zitzaion Anton Artiñanori herenegun, arratsaldeko ordu bata laurden gutxian, eta buruan jasotako kolpe gogorraren ondorioz bertan hil zen. Hileta elizkizunak gaur arratsaldeko seietan egingo dira, Zeberio-ko Santo Tomas parrokian.

Anton Artiñano Ellakuria, 1945. urtean jaioa, Zeberion, pertsona ezaguna zen Bizkaiko giro euskaltzalean.

1976. urtean Ulibarri euskaltegia sortu zuen Bilbon. Imanol Berriatua eta Xabier Kintana Israelen izan ziren hango *ulpan*-en (hebraiera irakasteko eskolak) berri zuzenean jasotzen, eta *ulpan*-en esperientzia erreferentziazat hartuta sortu zuen Artiñanok Ulibarri euskaltegia, Berriatua lankide zuela.

Lehenengo «euskaltegia»

Ulibarrin irakasle izandako Juan Luis Goikoetxeak EGUNKARIARI adierazi dionez, Berriatua izan zen *euskaltegi* hitzaren sortzaile, eta Anton Artiñano, berriz, eskola bati *euskaltegi* izena eman zion lehena. Artiñano, euskaltegiaren jabe izateaz gain, ikasle ere izan zen, euskaldun zahar izan arren. *Hitz Egin* metodoa Ulibarri euskaltegian esperimentatu zen aurreneko, Goikoetxearen arabera.

Ulibarri euskaltegiaren ondotik etorriko ziren gero, eredu berari jarraiki, Gabriel Aresti eta Mateo Zabala euskaltegiak, besteak beste.

Ulibarri euskaltegiaren sorreraren aurretik, Udako Euskal Unibertsitatea (UEU) diruz lagundu zuen Anton Artiñanok. «Diru asko» jarri zuen UEU sortu ondoko urteetan, Juan Luis Goikoetxearen arabera.

«Ekonomian oso azkarra zen, eta euskal mundua errentabilizatzen oso ona», eta mezenas gisa jokatzeko ahalegindu zen urte askoan. Azken urteotan, Federiko

EGUNKARIA

Xabier Kintana, Anton Artiñano eta Juan Jose Zearreta, Atenasen, Federiko Krutwigen errautsak Partenoiondoan zabaltzen.

Krutwig bizi zen artean, haren babesle eta zaintzaile izan zen mediku zeberiarra. Krutwigen bizileku zen etxea Artiñanorena zen, Jakintza Baitha elkartearen azpiegituraren laguntza handia eman zuen, eta, gaur egun ere,

Krutwigen liburu ondarea Artiñanok zuen jasota.

Ogibidez medikua zen. Basurtuko ospitalean jardun izan zuen anestesista eta, gaur egun, Laudioako ambulatortioan egiten zuen lan, larrialdi zerbitzuetan. Zebe-

rion zinegotzi ere izan zen duela hogeitau urte, ezker abertzaleko Herriarrok zerrendan hautatua. Bi aldiz ezkondu zen: bi seme-alaba izan zituen lehenengo emaztearekin, eta hiru urteko semea zuen bigarrenarekin.

«Mezenas bat, adierarik zabalenean»

XABIER KINTANA-REN iritziz, Anton Artiñano «mezenas bat zen, baina adierarik zabalenean», egitasmoak diruz laguntzeaz gain «kulturazalea zelako». Karreraduna izanik ere, «euskaltzale porrokatua» zela nabarmendu dio EGUNKARIARI Kintanak, «hori oso ohikoa ez zen garaian». Frankismoaren azken urteetan Euskal Herriko

Profesionalen Elkartearen sorreran ere parte hartu zuela gogoan du Kintanak, «abertzaletasuna eta euskaltzaleatasuna bultzatzeko». Manu Erzilla idazlearen ustez, «inizia-tiba handiko gizona izan da, alor askotan lan egin duena». Erzillak dioenez, «Jakintza Baitha eta bereziki Federiko Krutwigen inguruan lan handia egin du: Krutwigen heriotza-

ren ostean, Artiñanok sustatuta, haren lan literarioarekin zer egin aztertzen aritu izan da Jakintza Baithako lagun talde bat».

Azken urteetan Amaltea izeneko elkarte bat eratu zuen Artiñanok: «Medikuntza alternatiboa eta logikaz gora egon den kontzientzia supramental jorratzen duen elkarte», Erzillaren hitzetan.

Artiñanok Zeberio jaioterrian egitasmo ugari bultzatu dituela dio Kepa Perez Urra zinegotziak. Azken urteetan, bailaran hutsik dauden 165 baserriak konpontzeko egitasmoa bultzatu zuela nabarmendu du Perez Urrak. Horren iritziz, Artiñano «perspektiba historikoko gizona izan da, polifazetikoa, eta talde lanari garrantzia eman diona».

Txepetx:
«Kolinguismoaren eredia hiritik ulertuta eta hiritik hedatuta proposatzen dugu»

■ Hizkuntz komunitateen arteko harreman aldaketa proposatzen du 'Zenbat Gara' aldizkarian

Erredakzioa / Donostia

HIZKUNTZ KOMUNITATE-EN arteko harremanen aldaketa kualitatiboa proposatzen du Jose Maria Sanchez Carrion *Txepetx* soziolinguistak, *Zenbat Gara* aldizkariak argitaratutako elkarrizketan. «Kolinguismoaren eredia hiritik ulertuta eta hiritik hedatuta proposatzen dugu», dio Txepetxek.

«Edozein hiri kulturaztutuneko produktu tipikoa da kolinguismoa, dela New York, dela Berlin, dela Istanbul», azaltzen du. «Etnia eta kulturen aniztasunaren ondorio da, esparru komun bat partekatu behar diren emaitza, baina, hori bai, talde bakoitzak bere nortasunari eutsiz».

Hirien abantaila

Txepetxek ustez, hirien abantaila handiena «berez kultura eta gizarte arloko sektore oso desberdinen biltoki» izatea da: «Bilbo bera lekuko. Bilboko beltzek hiriburuaren baitan euren herri propioa egiten dute, euren berbeta propioan mintzo dira, euren denda eta tabernak dituzte... Baina hori ez da berria, berria dena zera da: hori naturala eta aberasgarria dela ulertu eta marjinalitatea saihestuz hori guztia artikulatzea». Sanchez Carrionek dioenez, «hori hiri batean esperimentatzen baldin bada, hiritik kanpo ere uler daiteke, eta ulertzen den momentuan zentzu orokorrean onartu ere bai».

«Kontuaren funtsa» ez dagokiola hiztun kopuruari dio Txepetxek, «kalitateari baizik». «Autoestima kontua ere bada. Ehun ingelesek, adibidez, lasai asko era dezakete kolinguismoa Angolako hiri batean, nahiz eta gutxiengoz izan. Hori gurera ekarrita, euskal zein erdal komunitateak hiri berean eskubide guztietan elkarrekin bizitzea ahalbidetuko luke».

Arreba hil zuelakoan, gizon bat atxilotu zuen atzo Ertzaintzak Bilbon

Hilketa herenegun arratsaldean izan zen, Bolueta auzoko etxebizitza batean

Erredakzioa / Bilbo

Herenegun arratsaldean Ertzaintzak operazio bati ekin zion Bilboko Bolueta auzoan ustez arreba hil zuen gizonezkoa atxilotzeko. Polizia autonomikoko kideek atzo eguerdian atxilotu zuten J.H.U., 57 urtekoa. Ertzaintzak arreba hil izana leporatzen dio: diotenez, laban-kadak eman eta buruan kolpe handiak jo zizkion, ama hil ondoren etxean izandako eztabaida baten ostean.

HILKETA herenegun arratsaldean gertatu zen, Bilboko Bolueta auzoko 13. zenbaki-ko etxebizitza batean, Bilbo eta Galdakao arteko bidean. Lekukoek emandako testigantza araberak, ordu horretan F.U.U. 92 urteko emakumea hil zen, berez. Ostean, etxean ziren haren seme-alaba bi elkarrekin eztabaidan hasi ziren, gero eta gogorrago. Oihu eta kolpe lehor zenbait entzun ziren gero, eta isiltasuna azkenik.

Bizilagun batek gertatutakoaren berri eman zion Ertzaintzari. Bertara joan zirenean, adineko andrea ohean hilda ikusi zuten ertzainek, eta haren alaba lurrean, burua eta gorpua odolez beterik zeuzkala. Alabak laban-kadak eta kolpeak zituen, eta haien ondorioz hil zen, Polizia Autonomikoak darabilen hipotesi nagusia-
ren arabera.

XOUSA SIMAL

Bilboko Bolueta auzoko zenbaki horretako etxe batean izan zen hilketa, herenegun.

Hilketaren ondoren ihes egin zuen

Jesus H.U. ustezko hiltzaileak etxetik alde egin zuen gertaeraren ondoren; lekukoek diotenez, gainera, eskuetan zenbait poltsa zituela. Ertzaintzak atzo atxilotu zuen, etxeko atarian, eta Deustuko komisariara eraman zuen.

Herenegun, hilketa izan eta gero, Osakidetzako zerbitzuak eta Ertzaintzako agen-

teak joan ziren Bolueta-ko etxebizitzara. Medikuek joan ondoren, ehorztetxeko auto bat joan zen, eta han sartu zituzten bi hilak: bat egurrezko hil-kutxa batean, eta bestea plastikozko kutxa batean.

Atxilotua amarekin eta gertaera izan zenean etxean ez zegoen arreba batekin bizi da. Hildako emakumea ordena erlijioso bateko kide zen, eta etxera joaten zen ama zaintzera, hura aspalditik

etxetik atera ezinik baitzen.

Bizilagunek azaldu zuten, Jesus H.U.-k zenbait arazo izan ditu lehen ere familiako kideekin, eta etxebizitzako bizilagunekin. Areago, zenbait kasutan bizilagunak mehatxatzeraino ere iritsi izan zen, lekuko beren arabera. Gizonezkoak arazo psikiatriko larriak zituela gaineratu zuten iturri berek, eta horregatik behin baino gehiagotan ospitaleratu behar izan dutela.

Ustez etxakidea hiltzen saiatu zen gizon bat atxilotu zuen Errege bezperan Poliziak Iruñean

■ Berarekin bizi zen lagunak salatu zuen, 26 urteko afrikar batek

Europa Press / Iruñea

ESPAINIAKO Poliziak F.N.K. 38 urteko kongor-
ra atxilotu zuten Errege egunaren bezperan Iruñean, bere pisukidea hiltzeaz akusatuta.

Poliziak eman duen ber-
tsioaren arabera, egun horretan, arratsaldeko 20:30ak aldera, 26 urteko gizon batek komisariara jo zuen, gorputza erabat odol-
leztaturik, eta salaketa jarri zuen bere pisukidearen kontra, hiltzen saiatzeagatik.

Bideko Ama Birjinaren ospitalera eraman zuten, eta labana batekin egin zizkioten zauriak sendatzeko bertan geratu zen.

Poliziaren hitnetan, gertaerak izan ziren La Milagrosa auzoko etxe batean izan zen eztabaidaren ondorioz. Ika-mikaren une batean, atxilotutakoak laban handi bat hartu zuen, eta lurrean zegoen pisukideari eraso egin zion. Erasotuak bere burua defendatu zuen beste pisukide bat heldu zen arte, orduan erasotzaileari labana kentzea lortu baitzuten.

Salaketaren berri izan ondoren, Espainiako Poliziaren agenteek etxebizitzan atxilotu zuten ustezko eraso egilea, eta komi-
saldegira eraman.

Gaur segituko dute ustez Donostian olatu batek eraman zuen pertsonaren bila

■ Atzo egun osoan bila jardun zuen Ertzaintzak, baina ez zuen arrastorik aurkitu

Erredakzioa / Donostia

ERTZAINZAK, Espainiako Itsas Salbamentuko kideak eta Gurutze Gorrikoak Donostiako Zurriola hondartzan eman zuten atzo egun osoa, igandean hondartza horren inguruan olatu batek ustez eraman zuen pertsonaren bila.

Itsaso zakarrak ez zuen bilaketa lana erraztu, eta egun osoan bila jardun arren, ez zuten deus aurkitu. Atzo hainbat komunikabidek argitaratu zuten Ertzaintza-

barruan zalantza ugari daukela ustezko desagertzearen inguruan, nonbait lekukoek emandako testigantzek ez datozelako bat, eta inork ez duelako jarri salaketarik desagertze batengatik.

Hala ere, atzo Ertzaintza-
ren iturriek ukatu zuten desagertzea zalantzan jartzen ari direla. Izan ere, bilatze lana egiten ari den taldeko arduradunak azaldu du 20 pertsonaren testigantza «guztiz bertsua» dela.

Horren arabera, igande arratsaldean Zurriolako

barran pertsona bat ikusi zuten, olatu batek itsasora eraman zuena.

Zenbait komunikabidek argitaratu dutenez, bertsio hori ez dator bat beste batzuek esan dutenarekin. Haien arabera, ordu horretan ingeles batzuk bainatzen ari ziren Kursaalaren inguruan, eta olatuek bultzatzen zituztenez, barrara igo ziren. Han arazo handiak izan omen zituzten, olatuek kolpeak eman zizkielako, baina azkenik hondartzara iristea lortu zuten. Ertzaintzako iturriek

EDURNE KOCH

Zurriola hondartzaren inguruan bilatze lanetan ari dira.

esan dutenez, bertsio hori nondik atera den ez dakite, eta oraingoz bilatze lanarekin segitzea erabaki dute, «20 lekukotzak argiak» dire-

lako. Horrela, gaur lehenengo orduan bilatze lanean hasiko dira berriz Donostiako Zurriola hondartzako barraren inguruan.

«Berritasunik ez», plataformakoen hitzetan

*A-15 autobidea doan izatea «ezinezkoa»
dela berretsi die Gobernuak alkateei*

Alberto Barandiaran / Iruñea

N-121 errepidearen plataformaren eta Miguel Sanzen bilerak ez zuen ezer berririk ekarri, eta alkateek dei egin dute, beraz, iragarrita dauden mobilizazioetan parte hartzeko. Alkateek nahi dute Kontuen Ganberak azter dezala A-15 liberalizatzeko Gobernuak aipatzen dituen zenbakiak zuzenak ote diren.

«EZ DUTE ezer berririk eskaini eta, egia esanda, zeozer espero genuen». Roberto Flamarique plataformako bozeramailearen hitzetan, bilerak aurreko jarrerak berresteko baino ez zuen balio izan. «Daturen bat ekarriko zutela uste genuen, baina lehen bezala gaude orain ere». Datorren iganderako Tafallan deitu duten kontzentrazioaren deialdiari eutsi egingo dio plataformak eta Kontuen Ganberaren tartekaritza eskatuko, Gobernuak aurkeztu dituen datuak zuzenak ote diren aztertzeko.

Bileraren aurretik ere ez zuten askorik espero, baina herrietako alkateak apur bat dezepzionaturik atera ziren batzarretik. Bertan izan ziren Iruñea eta Tafalla bitarteko

alkate gehienak alde batetik, eta Miguel Sanz eta Rafael Currea presidente eta presidenteordea, Jose Ignacio Palacios Herrilan kontseilaria eta Alvaro Miranda zuzendari nagusia, bestetik.

Palacios: «Liberalizazioa, onartezina»

Palaciosek berretsi zien herrietako alkateei A-15 doan jartzeak 50.000 milioi pezetako kostua izango zukeela, eta hori «onartezina» dela. «Norbaitek esaten badu bidesaria ken daitekeela, ikusi egin beharko da nondik kentzen den dirua», gehitu zuen Herrilan kontseilariak, «ez baita posible autobidearen zati bakar bat liberaliza-

JOXE LACALLE

A-15eko bidesaria kentzea ezinezkoa dela berretsi zien atzo alkateei Miguel Sanzek.

tzea, dena egin beharko litza-teke».

Bileran ofizialki jakinarazi zitzaizen alkateei lehendik prentsaren bidez jakin dutena: hau da, gobernua proiektatzen ari dela Beriaindik atera eta Arterderreta gainerraino joango litzatekeen saihezbidea, N-121 bertan konponketa lanak gune beltzenetan, eta A-15 autobideko bidesarien merkatzeari. Neurri hori Aste Santurako izan liteke martxan, eta egungo errepidearen lehen konponketak datorren urte-

an hasiko lirateke. Orobat, aipatu zen ere ibilgailu astu-entzatzat ia dohainik izan zitekeela A-15eko bidesaria, horixe baita hain zuzen ere N-121 errepideak egun duen arzo latzena.

Inpresio orokorra, esan bezala, ez zen aldatu. Hau da, alkateek ez dute uste asko aurreratu denik, baina gutxienez badute gobernua-aren asmoen berri, ofizialki. Ezer erabaki baino lehen datorren igandean, esan bezala, Tafallan egingo da kontzentrazioa, aurretik ira-

garrita zegoen bezala, eta hilaren 21ean bilera egingo dute alkate guztiek Barasoaingo udaletxean, proposamen berrien aurrean zer egin behar den erabakitzeko.

Hautetsien artean iritziak mota guztietakoak dira, hasi A-15ren liberalizazioa ezinbestekotzat jotzen dutenekin eta bukatu egungo neurriak egokitatzat jotzen dutenekin. Askok uste dute liberalizazioa ez dela inola ere lortuko, eta nahikoa dela gobernua eskaintzen duena, baina 21ean hartuko da erabakia.

NBEren arabera, hiesak gerrak baino hamar aldiz hildako gehiago eragiten ditu Afrikan

■ Horri aurre egiteko, diru laguntzak ugalduko ditu Segurtasun Kontseiluak

Erredakzioa / Donostia

NAZIO BATUETAKO Segurtasun Kontseiluak hiesaren aurkako borrokan Afrikara diru laguntza gehiago bidaltzea erabaki zuen astelehenean egindako bileran. Izan ere, gerra guztiek baino hamar aldiz hildako gehiago eragiten ditu hiesak, NBEk zabalduko datuen arabera. Horren harira, Al Gore EEBBetako lehendakariordeak jakinarazi zuen 325 milioi dolarreko diru laguntza eskainiko dute-la.

Herenegungo bilera historikotzat har daiteke, erakundea sortu zenetik lehenengoz aztertu baitzituen osasun

kontuak Nazio Batuetako Segurtasun Kontseiluak. Bertan, hiesa bakea lortzeko mehatxu larria dela eta aurre egin behar zaiola adierazi zuten erakundea osatzen duten 15 herrialdeetako ordezkariak. Bilera Etxe Zuriak antolatu zuen, Afrikan inguruan duen politika jendeari jakinarazteko.

Nazio Batuek zabalduko datuak «beldurgarriak» dira. Afrikan, 23 milioi pertsona baino gehiagok dute Giza Inmuno-eskasiaren Birusa (GIB), hots, hiesa eragiten duen birusa. Era berean, gaitasun horrek eraginda gurasorik gabe geratutako haurren %90 kontinente

horretakoak dira. Nazio Batuen arabera, egunero 11 mila afrikar inguru kutsatzen dira hiesaz, eta horien erdiak 25 urtez azpiko gazteak dira. Azken urteetan hiesak eragindako hildakoak 14 milioi inguru dira, iturri horien arabera.

Kofi Annan NBEtako idazkari nagusiaren esanetan, «hiesa krisialdi sozial eta ekonomiko handiak sortzen ari da, eta horrek Afrikako hainbat herrialderen egonkortasun politikoa arriskuan jarri du». Kontuan izan behar da hiesa ez dela herrialde haue-tako askok duten arazo bakarra, hainbatetan gosez hiltzeko arriskua handia baita.

HENRY RAY ABRAMS / EPA

Al Gore eta Kofi Annan, herenegun New Yorken eginiko bileran.

«Hiesak, segurtasun krisia ere badakar, ez baitagokio gizabanakoari soilik, gizartea babesten duten erakundeei baizik», gaineratu zuen Annanek.

Egoera «dramatikoa» bada

ere, Annanen arabera «hau da herrialde azpigaratuei nazioarteko laguntza emateko momentua». Herenegungo bileran, sendagaiak eskuratzeko erraztasunak eskaintzea adostu zen.

Gazteen egoera «nahiko larria» dela uste du EAEko Gaztediaren Kontseiluak

%43ko langabezi tasa eta etxebizitza eskuratzeko ezintasuna dira arazo nagusiak

Joseba Arruti / Bilbo

Langabeziak eta etxebizitza eskuratzeko ezintasunak dakarten prekarietatearen ondorioz, euskal gazteen egoera «nahiko larria» da, EAEko Gaztediaren Kontseiluak landu duen diagnostikoaren arabera. Horren eraginez, gazteen artean «ilusio eza eta berekoikeria» hedatzen hasi dira.

LANGABEZIA eta etxebizitza eskuratzeko ezintasuna dira EAEko gazteek dituzten arazo nagusiak, Euskadiko Gaztediaren Kontseiluak (EGK) atzo ezagutzera eman zuen diagnostikoaren arabera. EAEko gazteen langabezi tasa %43koa da; eta, gainera, gehienak denbora luzeko langabeak dira. EGK-k prestatutako txostenean esaten denez, etxebizitzak erostea zein alokatzea oso garestia da gazteentzat, eta horri etxebizitza sozialen eskasia eta hutsik dauden etxebizitzaren kopuru txikia gehitu behar zaizkio.

Aurrekoaren ondorioz, prekarietatea da nagusi gazteen artean eta emantzipatzea zaila da. Euskal Autonomia Erkidegoko gazteak 30 urte beteak dituztenean joaten dira etxetik, eta zaila zaie bizitza egitasmo bat garatzea, Leire Caridad EGK-ko kideak azaldu zuenez. Haren esanetan, «belaunaldi berria oso hezitua eta trebatua den arren, gero eta zailagoa zaigu lana lortzea eta horrek ez digu barne garapena ahalbidetzen».

Baloreei dagokienez, gazteak «berekoikiak dira eta ilusio

Euskal Autonomi Erkidegoko gazteen langabezi tasa %43koa da.

eza haien artean hedatzen hasi da». Aipatu diagnostikoan esaten denez, «gazteak geldiezinazko lehia etengabe bizi dira, berekoikerian oinarriturik eta ahal den moduan aurrera atera nahian».

Euskal gazte mugimenduaren egoerari dagokionez, bere ezaugarriak «askotarikoa, bizia, ugaria, kritikoa, instituzioekin lotura gutxikoa, sakabanatua, prekarioa eta konpromiso maila gutxikoa» izatea dira, EGK-k biltzen dituen 60 bat taldeen artean jasotako datuek ondorioztatzen dutenez. Gaztediaren Kontseiluko kideek Juan Jose Ibarretxe lehendakariari eman diote diagnostikoaren emaitzen berri.

ezaugarriak

Gazte mugimenduaren soslaiak

EAEko Gaztediaren Kontseiluaren diagnostikoaren arabera, honako hauek dira gazte mugimenduaren ezaugarri nagusiak:

- Askotarikoa** • Modu ezberdinen eta ikutzen dituen giza esparru ezberdinen arabera, askotarikoa da. Definizio hau da nagusi: Kristaua edota ezkertzalea edota abertzalea.
- Bizia** • Nabarmena delako, kolean dagoelako, egunero eskaintzak egiten ari delako.
- Ugaria** • Nahiz eta gazte gehienak bertan egon ez, nahiko gaztek eta nahiko taldek osatzen dute gazte mugimendua.
- Kritikoa** • Gizartean aldaketak lortzeko xedea dauka.
- Instituzioekiko lotura gutxikoa** • Gazte mugimenduak eta instituzioek ez dute koordinazio askorik, lotura bakarra diru-laguntzak dira.
- Sakabanatua** • Bere barnean koordinazio falta da nagusi.
- Prekarietatea** • Bitarteko gutxiarekin ari da lanean.
- Konpromiso maila txikia** • Boluntarioen parte-hartze maila baxua da.

Euskal Adarrak I. Batzar Nazionala eginen du larunbatean Iruñean

■ Urrian hasitako eztabaidari amaiera emanen diote bilera horretan taldeek kideek

Erredakzioa / Iruñea

EUSKAL Adarrak I. Batzar Nazionala eginen du larunbatean, Iruñean, urrian unibertsitatearen euskalduntzearen inguruan hasitako eztabaidari amaiera emateko.

Batzarra goizeko 10:30etan hasiko da, eta, goizez eta arratsalde, Euskal Herriko unibertsitateetako ikasle, irakasle eta langileak bilduko ditu, Iruñeko Alde Zaharreko AEKren egoitzan.

Euskal Adarreko kideek atzo ezagutzera eman zuten, hauek dira batzar nazionalaren bidez lortu nahi dituzten helburuak: «Unibertsitate bakoitzeko kideek bizi duten errealtatea plazaratu, errealtate hori eta dauden arazoak aztertu eta konponbide orokorra bilatu, iritzi eta proposamenak elkar trukatu, eta euskalduntze prozesuan aurre egiteko egin beharreko urratsak zehaztu».

«Denek izan behar dute partaide»

Euskal Adarreko kideek azpimarratu zuten, ikasturtearen hasieran bi urrats garrantzitsu egiteko beharra nabarmendu zuen elkarteak: batetik, euskalduntzearen inguruko borroka Euskal Herriko unibertsitateetako ikasle guztien borroka bihurtzea, eta, bestetik, Euskal Adarra izatea ikasle horien guztien mugimenduaren ardatz.

Bi urrats horien inguruan eztabaida sortu zen joan den urrian Euskal Adarreko kideen artean, eta eztabaida horri amaiera emateko antolatu dute larunbateko Batzar Nazionala.

«Eztabaida horretan unibertsitateetako ikasle, irakasle eta langile guztiek parte hartu behar dute; denek izan behar dute partaide, eta, horregatik, oso garrantzitsua da batzar nazionala ospatzea», azpimarratu zuten Euskal Adarreko taldeek.

Etxebizitzaren arazoari buruzko eztabaida Donostian

■ Gaiaren sustraletara heltzeko asmoa agertu du Donostialdeko Okupazioaren Aldeko Batzarrek

Ekaitz Agirre / Donostia

DONOSTIALDEKO Okupazioaren Aldeko Batzarrek «etxebizitzaren arazoan sustraletara heltzeko asmoa» duela azaldu zuen, datozen egunetarako antolatu dituzten iniziatiben berri emateko eskainitako prentsaurrekoan. Helburu hori gauzatu eta gaiaren garrantziaz ohartarazteko jardunaldiak antolatu dituzte.

Batzarreko kide Fernando Maciasek adierazitakoaren arabera, «bada garaia espekuladoreei kontuak eskatzeko». Horren harira, hainbat galdera egin zituen batzarreko kideak: «Zer da espekulazioa, nola, nondik eta zergatik dator, eta zeintzuk dute interesa egoerak horrela jarrai dezan?».

Galdera horiei guztiei erantzuteko xedearekin, eztabai-

da-jardunaldiak antolatu dituzte datozen egunetarako. Helburua, «hirigintza politika ofizialarekin kritikoak diren pertsona eta kolektiboak batu, informazioak kontrastatu eta ideia eta alternatiba berriak bilatzea da», Gorka Markaidak jakinarazi zuenez.

Bihar bertan izango da jardunaldi hauen lehen zita. Arratsaldeko 18:30etan, Donostiako Koldo Mitxelena kul-

turunean, egungo egoera eta hirigintza politika izango dute aztergai Nekane Jurado ekonomilariak, Felix Soto Uliako Auzo Elkarteko kideak, Joseba Belaustegi abokatuak eta Okupazioaren Aldeko Donostialdeko Batzarreko kide batetik. Mikel Alonso arkitektoa izango da moderatzailea, eta bertan parte hartu nahi duen orok iritzia plazaratzeko aukera izango du.

'Triton XL' robotak hidrokarburo ihes txiki bat atzeman du 'Erika'-ren popan

Orain petroliontziaren branka arakatuko du, isuri hori noizkoa den jakiteko

Erredakzioa / Donostia

Ur azpian 120 metrora, *Erika* ontziaren popa aztertzen jardun zuen *Triton XL* robotak atzo, barruan duen petrolio isurtzen ari den ala

ez jakiteko. Eskualde Atlantikoko Itsas Prefeturak atzo baieztatu zuenez, robotak hidrokarburo ihes txiki bat atzeman du ontziaren atzeko zatian. Halaber, ontziak omen duen beste zulo txiki batetik haize burbui-

lak ateratzen dira. Ur azpian eta Bretoniako kostaldetik 70 kilometrora dagoen ontziaren popa aztertu ondoren, gaur branka miatzen hasiko da, hark ere isuririk baduen ziurtatzeko.

ABENDUAREN 12an, Bretoniako kostaldetik 70 kilometrora hondoratu zen *Erika* petroliontzia, eta 10.000 tona erregai isuri zituen itsasora. Itsasora isuritako erregaiak kalte ekologiko larriak eragin ditu, hark sortutako marea beltza kostalderaino heldu baita azken asteotan.

Hala ere, hondoratu zen ontziaren popan eta brankan oraindik ere 20.000 tona erregai daude, eta azken egunotan aztertzen ari dira ea haiek ere itsasora iristen ari diren. Ilbeltzaren 1ean *Abyssub* robotarekin hasi ziren ikertzen ontziaren atzeko zatia, baina hark ez zuen deus ere aurkitu. Adituek azaldu zuten, robot hori ez zen egokiena horrelako lanak egiteko, «astunegia eta mugaitzen zaila» baita.

Ondoren, *Achille* robota erabili zuten azterketa egiteko, baina hark ere ez zuen balio sakoneko azterketarik egiteko, haren egileek berek —Comexa— aitortu zutenez.

Igandean *Triton XL* sartu zuten itsas azpira hondoan dagoen ontzi zatia ikertzeko, eta atzo arratsaldean *Abbeille* *Supporter* ontziak atera zuen, eta hidrokarburo ihesaren berria zabaldu zen. *Tri-*

Ikerketak 'Erika' ontzian

J. APEZTEGIA

ton XL horrelako bilatze lanetarako oso aproposa da, itsas azpian dauden petrolio iturrietan erabiltzen baitute.

Azken asteotan arrantza-leek adierazi izan dute ontzia dagoen lekutik gertu erregai orban beltzak daudela, eta atzo egindako aurkikuntzak azalduko luke haien esana. Behin popa aztertuta, «aha-

lik eta lasterren» brankarekin hasiko dira, operazioaren arduradunek azaldu dutenez. Branka ere ur azpian dago, popatik hamar bat kilometrora.

Bestalde, hondoratu zen ontziko kapitainaren abokatuak atzo esan zuen bere bezeroak «egin beharrekoa» egin zuela, hondoratu baino

hilabete lehenago jakinarazi baitzion armadoreari ontziaren konpartimentuan korrosioa zegoela. Hala ere, armadoreak bidaia egiteko agindu zion Krun Mathur kapitainari.

Euskal Herritik urrun oraindik

Bestalde, Espainiako Itsas Salbamenduko kideek lanean segitzen dute marea beltzaren arrastoren bat Gipuzkoa-Bizkaietara eta Espainiara iritsiko balitz.

Hala ere, marea beltzaren arrasto gertuena Bizkaiko kostaldetik 360 kilometrora dagoela azaldu dute, Yeu uhartean. Iturri berek azaldu dute, gainera, ontziak isuritako 10.000 tona erregai gehiena Frantziako kostaldera heldu dela jadanik. Izan ere, petrolio zati berriak ez baitira iristen jadanik kostaldera. Hala ere, oraindik petrolio zatia garbitzen ari dira kostaldean.

Egun, badaezpadako dispositibo bat prest du Espainiako Itsas Salbamenduak Kanturi itsasoko kostan. Horren barruan, zazpi kilometroko hesia prest du marea beltza helduko balitz hari aurre egiteko.

Elikagaien gaineko segurtasuna bermatzeko liburu zuria kaleratuko du gaur Europako Batzordeak

■ Kontsumitzaileen ongizatea bermatzeko, segurtasun agentzia sortzea proposatuko du Bruselak

Erredakzioa / Donostia

AZKEN URTEOTAN Europan gertatu diren elikagai aferei erantzuteko kaleratuko du gaur Europako Batzordeak Elikagaien segurtasunerako liburu zuria. 1996an *behi eroen* afera hasi zenetik, hainbat izan dira eskandaluak eta gizartearen haiek sortutako alarma. Horri guztiari erantzutea du helburu liburuak. Argitalpenak kontsumitzaileen ongizatea bermatzeko segurtasun agentzia

bat sortzea proposatzen du. Agentzia berri hori 2002. urtean jarriko litzateke martxan.

Liburuaren xedea, gainera, elikadura munduan zeresana duten pertsona guztien artean gogoeta eragitea da.

Gaurko aurkezpenaren ondoren, Europako Batzordeak uztailaren aurkeztuko duen lege proposamena egiteari ekingo dio. Bruselak, martxoa baino lehen, herrialdeei euren iritzia plazara dezaten eskatuko die. Agen-

tzia berriak, ordea, aholku emaille gisa funtzionatuko du soilik, erabakiak hartzeko gaitasunik izan gabe.

Neurri zorrotzagoak ekoizleentzat

Era berean, elikagaien kutsadura kontrolatzeko neurri berriak proposatu ditu Europako Batzordeak. Haien arabera, ganaduaren zatuzuzendutako produktuen ekoizleak argi eta garbi adierazi beharko du etiketan

osagai guztien berri. Proposamen hori aurrera aterako balitz, ekoizleek osagai guztien xehetasunak eman beharko litzekete kontsumitzaileei, erabilitako kantitateak barne. Orain arte nahikoa zen produktuaren berri ematea, osagai guztietan sakondu beharrik izan gabe.

Dena den, litekeena da Europako Batzordeak egingandako proposamenen aurka azaltzea erakundeko kide diren hainbat herrialde.

laburrean

■ Euskararen Plan Estrategikoaren inguruko alegazioak jartzeko epea zabaldu dute

Euskararen Plan Estrategikoaren diseinua abenduan amaitu zen. Gizarte eragile guztiek euskararen egoeraren gaineko diagnostikoa egin, helburuak zehaztu eta konpromisoak hartu dituzte. Aurrerantzean, finkatutako konpromiso horietatik martxan zein jarriko dituzten erabaki beharko dute sinatzaileek. Aurretik, ordea, alegazioak aurkezteko epe bat jarri zuten, hil honen 15a bitartekoa. Alabaina, alegazio ugari jaso dituztela ikusita, hilaren 31 arte luzatzea erabaki du Kontseiluak.

■ 2000 efektuaren ondorioz, itxi egin behar izan dute Santurtziko liburutegia

SANTURTZIKO liburutegi zentrala urtarrilaren 3tik aurrera itxita egon da, sistema informatikoak ez baitzituen behar bezala prestatuak 2000 efektuaren ondorioz aurre egiteko, Jose Miguel Jerez EAJko zinegotziak salatu duenez. Jerezek Udaleko Kultura Saileko ardura-dunak kritikatu ditu, eta aurreikuspenik egin gabe jardutea leporatu die.

■ Nafarroako Gobernua eta ELA ez dira ados jarri administrazio publikoei buruz

ELA sindikatuaren arabera, Nafarroako Gobernua ez dago prest homologazio eta berrenkuadrizioetarako boltsa ekonomikoaz hitz egiteko, eta horregatik ez dute akordio iritsi oraindik. Gobernuak eta ELA bilera izan zuten atzo. ELAren ustez, Gobernuak diru sail bat jarri behar du urte luzetan iraun duen taldeen arteko ezberdintasun bidegabeak konponatzeko.

■ Giza Zientzietako titulu berria eskainiko diete adinekoiei EHUK eta Kutxak

EHUK eta Kutxak Giza Zientzietako titulu berria sortu dute adineko pertsonentzat. 55 urtetik gorako erretiratu, etxekoandre edo langabeek izango dute titulu hori eskuratzeko aukera. Urtarrilaren 31n hasiko da ikasturtea, eta hiru urte iraungo dute ikasketek.

APIRILAREN 7AN ETA 8AN DONOSTIAKO KURSAALEAN EGINGO DU SINDIKATU ABERTZALEAK V. BILTZAR NAGUSIA

LABek «subiranotasunean oinarrituriko eredu soziala» aldarrikatuko du kongresuan

■ Ponentzia politikoa, ekintza sindikala eta barne antolakuntza izango dira V. Biltzarreko eztabaidagai nagusiak

■ Euskal Herria bizitzen ari den egoera politiko berezian LABek ekarpenak egiteko nahiko indar duela uste du sindikatuak

■ ELArekin hainbat arlotan desadostasunak izan arren, elkarlanean segitzeko asmoa agertu du LABek

Kristina Martin / Bilbo

LAB sindikatuak V. Biltzar Nagusirako ponentziak aurkeztu zituen atzo hedabideen aurrean. Aurtengo Kongresuak kutsu berezia duela uste dute sindikatuen ordezkariak. Euskal Herria eraikuntza nazional eta sozialaren bidean ari dela, eta une politiko berrian sakondu behar dela nabarmendu dute. Horren ildotik, LAB sindikatuak prozesuaren eraikuntzan proposamenak eta ekarpenak egiteko gaitasuna duelakoan daude, eta horiek plazaratuko dituzte, hain zuzen ere, Donostiako Kursalean, apirilaren 7an eta 8an, LABek egingo duen Kongresuan.

«Ziklo berri bat hastear dago Euskal Herrian, eta horretan parte hartu nahi dugu», esan zuen Rafa Diez LABeko idazkari nagusiak. Hiru ponentzia aurkeztuko dituzte: ponentzia politikoa, ekintza sindikala eta barruko antolakuntzari buruzkoa.

LABeko ordezkariak azpimarratu zuten, «azken lau urteotan eraikuntza nazionala izan da gure sindikatuaren ardatz nagusia. Lurraldetasunean eta subiranotasunean oinarritutako eredu soziala sortzea da gure eginbeha-

XOUSE SIMAL

LABek bosgarren kongresuaren ponentziak aurkeztu zituen atzo Bilbon eginiko prentsaurrekoan.

rra. Eraikuntza nazionala eta soziala lotuta doaz eta elkarren beharra dute», esan zuen Rafa Diezek.

Bestalde, Rafa Diezek idazkari nagusi izateko hautagaitza berritoki aurkeztuko duela

iragarri zuen. Ponentzien zuzenketak zein beste hautagaitzak aurkezteko epea otsailaren 18a arte dago zabalik, baina Diezen ustez, ez dirudi hautagaitza alternatiborik egongo denik.

ELArekin elkarlanean segitzeko asmoa

Euskal Herritarrok taldeak hilaren 27rako deitu duen greba orokorrarekin bat egin du LABek, baina ez, ordea,

ELAk. Nolanahi ere, LABek ELArekin elkarlanean segitzeko asmoa agertu zuen, funtsezko gaietan ados daudelako, hala nola, presoan eskubideen defentsan eta Lizarr-Garaziren garapenean.

ponentziak

Estrategia sindikala eta antolakuntza berriz aztertzeke aukera

■ Hauek dira LAB sindikatuaren V. Biltzar Nagusian aurkeztuko diren hiru ponentzien ildo nagusiak.

Ponentzia politikoa

► **ETaren su-etena** • ETari su-etena indarrean jartzeko exijitza ez da LABen ustez premiazkoa. Aspalditik datorren arazoaren sustraiei heltzea baita borroka armatuarekin betiko amaitzeko bidea.

Euskal Estatua • Europan dauden herrialdeek erabakitzeko adina ahalmen duen estatu eredu aldarrikatzen dute. Estatu horrek Piri- nioetako alde bietako lurralde ba-

koitzaren erakunde eta kultur aniztasuna errespetatu behar ditu.

Esparru juridiko-politiko berria • Sindikatuak ekarpenak egiteko aukera izan behar dute, baina alderdi politikoei dagokie erritmoa eta moduak ezartzea.

Estrategia sindikala

► **Egoera sozio-ekonomikoaren azterketa** • Hazkunde ekonomikoak ez du langileen baldintzetan onura proportzionalik ekarri. 35 orduko lanastea eta soldata sozialaren alde segitzeko asmoa agertu ditu LABek.

Gizarte eredu • Subiranotasuna lortuz gero, elkartasunean eta aberastasunaren eta lanaren banaketan oinarritutako gizarte eredu sortu behar da.

Sindikatuaren indarra langileen interesen zerbitzura • Sindikatuaren mugimenduen indarrak egituratu behar dira euskal langileen baldintzen zerbitzura jartzeko.

Barne antolakuntza

► **Langileen parte-hartzea bultzatu** • Langileen berezitasunak kontuan hartu eta guztien beharrak asetzeko moduko sindikatua eratu nahi

du LABek. Halaber, sindikatuko zuzendaritza organoetan gero eta gazte eta emakume gehiagoa izatea nahi dute.

Sektore «zailetan» sartu • Orain arte sindikatuak hainbat sektoretan ezin izan dute hedatu. Beraz, alor horietako langileengana iristeko ahaleginak egingo ditu LABek.

Herri Biltzarra • Lizarrako herri biltzarra aitzindaria izan zen, eta apirilko kongresuan dinamismoa eta partaidetza sendotzen duen eredu hori zabaldu nahi dute.

Eredu malgua • Etorkizunean aldatetarako egin nahi izanez gero, organo malguak egiten saiatu da LAB.

BBVAk Banca Catalana eta Banco de Alicante filialak bereganatuko ditu

Operazio horri esker, bankuak 12.000 milioi pezetako mozkinak izango ditu urtean

Erredakzioa / Donostia

BBVA banku berriak BBVren orain arteko Banca Catalana eta Banco de Alicante filialak bereganatuko ditu talde osoaren integrazio prozesua bukatzeko. Operazio horren arabera, 2003. urtetik aurrera banketxeak 12.000 milioi pezetako mozkinak izango ditu (480 milioi libera). CCOO sindikatuak bateratzeak lanpostu galerak ekar ditzakeela ohartarazi du.

BANCA CATALANA eta Banco de Alicante bereganatzeko erabakia taldeak hemendik hamabost hilabetera izen bakarra, hau da, BBVA, izateko asmoari dagokio, Orduan, BBVren eta Argentariaren arteko bateratze informatikoa gauzatuko baita.

BBVAk Banca Catalanaren %97,6 du, eta bereganatuko duen lehena izango da. Ildo beretik, Banco de Alicanteren %99,1 duen arren, hasieran Argentaria izenarekin soilik funtzionatuko du banketxeak.

Banca Catalana Katalunian eta Balear Uharteetan kokatuta dago, 377 bulegorekin, eta 14.794 milioi pezetako etekin gordinak izan zituen joan den azaroaren 30ean egindako balantzean. Bestalde, Banco de Alicantek 101 bulego ditu, eta 1.978 milioi pezetako irabazi gordinak izan zituen.

BBVAk bi banketxeoz gain, baditu beste batzuk ere: BBVtik datozen Banco de Comercio eta Privanza y Finanzia, eta Argentariak

Emilio Ibarra eta Francisco Gonzalez, BBVAko buruak, banku horren sorreraren berri eman zuten prentsaurrekoan.

gehitutako Banco de Credito Local eta Banco de Negocios Argentaria. Horiei, gainera, Uno-e Intenetez darabilen banketxea gehitu behar zaie.

Taldearen arabera, ekimen berriak «interes handiko guneeetan kokatzeko aukera emateaz gain —Katalunia, Valentzia eta Balear Uharteak—, mozkin ekonomiko handiak eskainiko dizkio», kostuak jaitsi egingo direlako, eta sarrerak, berriz, igo. BBVAk emaniko datuen arabera, aipatu bankuen bereganatzeak 12.000 milioi pezetako etekinak emango dizkio urtero 2003. urtetik aitzina (480 milioi libera).

Era berean, bereganatzeak beste onura batzuk ere ekarriko dizkio. Kataluniako eta Balear Uharteetako eremuan Espainiako BPGren %20 baino gehiago dagoela aintzat hartuz, BBVA inguruko hiru garren banketxea bilakatuko da, lantegien merkatuaren %42 eta bezeroen %15 bereganatuta.

26.000 milioi aurreztuko ditu

BBVk orain dela lau urte hasi zen aipatu eramuetan zabaltzen. Orain bi banku ertainon bereganatzearekin BBVAk dio ez duela galerarik ekarriko BBVk zein Argenta-

riak eremuan dituzten bulegoentzako. Aldiz, bereganatzearekin BBVk 26.000 milioi pezeta aurreztuko ditu (1.040 milioi libera), ez duela erakundearen irudia aldatuko.

CCOO: «Lanpostuak galtzeko arriskua»

Bereganatzeak lanpostuak galtzea ekarriko duen kezka agertu du CCOO sindikatuak. Adierazi duenez, arrisku hori egon badago, batez ere Katalunian. «Orain birmoldaketa izango ote den kezka dugu», azaldu du sindikatuko banka arduradun Jaume Muelasek.

Atzo Nafarroan eratutako metalaren mahaia heldu den asteartean bilduko da berriz

■ Sindikatuek lehen bilera izan zuten atzo patronalarekin

Irene Arrizurieta / Iruñea

HELDU DEN asteartean bilduko da atzo Nafarroan eratutako metalaren hitzarmena negoziatzeko mahaia. UGTk bost ordezkari izango ditu negoziazio mahaian, CCOOk eta ELAk launa ordezkari izango dituzte eta LABek bi.

BPG gaintitzen duen soldata igoera eta lanor- duen gutxitzea dira sindikatuon aldarrikapen nagusiak. Atzo goizen Nafarroako Metalaren Enpresa Elkartearekin (ANEM) eta sektoreko lantegi txiki eta ertainak ordezkatzan dituenarekin (APYMEM) bildu ziren estreinakoz. Lan hitzarmena sinatu arte asteartero batzartuko dira bi aldeak enpresarien egoitzan.

Lan hitzarmenak Nafarroako 25.000 langileri eraginen die. Ramon Javier Goldarazena ELAko Nafarroako Metaleko ordezkariaren esanetan, atzokoa protokolo hutsa izan bazen ere, aurrerantzean egingen diren bilerak bestelakoak izanen dira, negoziazio «gogorrak eta luzeak» espero dituztelako.

Sindikatu bakoitzak mahai gainean baldintza jakin batzuk jarri arren, iragan urtea, Gobernuaren esanetan behintzat, ekonomia aldetik ona izan dela aintzat hartuz, «metal arloko beharginen lan baldintzak hobetzeko» eskatu dute.

Egun, hilean 140.000 pezeta jasotzen ditu metaleko behargin batek (5.600 libera). ELAk hileroko soldata gutxienez 10.000 pezeta igoetza galdegin du. CCOOk, berriz, soldata taulak gaintitzen dituztenen igoera %4koa izateko aldarrikatu du, eta BPGren gainetik %1,5eko errebi-sioa. UGTk, bestalde, kategoria baxuena dutenen soldata 233.000 pezetakoa izan dadila dio, eta gainontzekoetan BPGri beste lau puntu gehitzea proposatu du.

Bestalde, LABek lanor- duak gutxitzeko ere aldarrikatu du, eta segurtasun neurriak bermatzea.

Kataluniako bankua sortzeko ametsaren bukaera

■ Erredakzioa / Donostia
MERKATUEN globalizazioak eta Europako banketxeen bat-egiteak zapuztu egin ditu Banca Catalanak betidanik Kataluniako banku nazionala bilatzeko egindako ahaleginak.

Banca Catalanak azken bi hamarkadetako Kataluniako politikan zeresan handia izan du, baina azkene-

an BBVA banku erraldoiak irentsi du.

Banca Catalana 1959an sortu zen, Kataluniako enpresari talde baten ekimenez. Haien artean Jordi Pujol zegoen, egun Generalitateko presidentea. Oloten (Girona) Banca Dorca erosi eta urtebetera egoitza Bartzelonara eraman zuten. Orduan sortu zen Banca Catalana. Era-

kunde jaioberriak finantza merkatuan murgiltzeko ahalegina ez ezik, katalana izateko apustua ere egin zuen, Katalunian zegoen gabezia betenahirik. 60ko hamarkadan erakundeak sarea zabaltzen, eta etekinak handitu ziren. Hala ere, hurrengo hamarkadan saneamendu arazoak izan zituen berea duen Ka-

taluniako Industria Bankua dela eta.

Pujol Generalitatara iristean, laguntza izan zuen, baina arazoak bere horretan jarraitu zuen. Bankuak arazoak sortu zizkion Pujoli, Bartzelonako Fiskaltzak berari eta beste zuzendari batzuei 20.000 milioi pezeta bereganatzea leporatu baitzien.

Hala ere, Generali-

tateko presidentea ez auzipetzea erabaki zuen Fiskaltzak gero.

Bankuak bestelako arazo ekonomikoak izan dituen arren, haren egoerak nabarmen hobera egin du azken urteotan. Caixa eta Sabadell bankuei ere erosteko proposamena egin bazaie ere, BBVAren eskuetan geratu da azkenean Banca Catalana.

BOB EDMÉ

Kamiolari nagusiek bi norabideetan blokatu zuten atzo Miarritzeko bidesari-gunea.

Kamioilariek atzoko egun osoan itxi zuten autobidea Miarritzen

Kamioi eta auto guztiak N-10 errepidera desbideratu ziren

Hur Gorostiaga / Miarritze

Kamioilari nagusiek A63 autobideko Miarritzeko bidesari-gunea bi norabideetan blokatu zuten atzo egun osoan. Bart bertan segitzen zuten, Parisen nagusien

elkarteetako ordezkariak eta Gobernuako ordezkariak zuten bilkuratik zer jalgiko zen zain. 35 orduen kontra eta gasolioaren prezioa apaltzearen alde egin ekimenak segida izan dezake gaurko egunean ere.

HOTZAGATIK ez balitz, udan hondartzetatik irtetea sortu ohi diren auto ilarak zirela pentsa zezakeen atzo Miarritze eta Donibane-Lohizuneko tartean N-10 errepidea hartu zuen gidari orok. Kamioilariek bezperan Biriaturuko muga lau orenez itxi ondoren, Miarritzeko bidesari-gunea Biriatur-Baiona norabidean blokatu zuten arratsaldean, gau eta atzo goizean.

9:30ak inguru zirela, poliziak tapoia kentzeko ekimena abiatu zuen. Batetik, Baionatik heldu ziren autoei autobidean sartzea galarazi zitzaizen, eta Biriaturtik heldu zirenak, aldiz, Donibanen aterarazi zituzten. Kamioiak lekuz aldatzeko hainbat garabi ere hurbildu ziren. Kamioilariek, «zerbait» gertatzen ari zela ikusirik, eta jendarmeen ordezkariak heldu zirela ikusirik, autobidearen bi aldeak blokatzea erabaki zuten. Horrela egon zen egun osoan, eta bart informazio hau ixteko tenorean hala segitzen zuten. Milatik gora omen ziren blokatutako kamioiak. Horrez gain, arratsaldean Dantxarinea, Luzaide eta Arnegitik igarotzen saiatzen ziren kamioiak kostaldera desbideratzen zituzten kamioilariek.

■ ■ ■ Bart arratsean ez zen oraino inolako aterabiderik ageri. Gobernuak 35 orduetara pasatzeko egin proposamena ezinezkotzat jotzen zuten nagusiek, eta sindikatuek, berriz, aski ez zela zioten

Aterabide berririk gabe

Frantziako gainerako mugetan bezala, atzokoan ere Unostara eta FNTR kamioilari nagusien elkarteek deiturik egin zituzten protestaldiak. 35 orduen kontrako protestaldia izan zen atzokoan ere, eta Parisen astelehen gauean egin zen urgentziatzeko bilkurak ez zuen inolako konponbiderik aurkitu. Nagusiek 35 orduak «ezinezkoak» direla errepikatu zuten Miarritzen, langile eskasia, zerbitzuen garestitzea, eta lehiakortasunaren galtzea argudiatuak. Langileen sindikatu ordezkariak, aldiz, Gobernuak propo-

satzen duen ordu murrizketa ez dela erreala azpimarratu zuten. «Kamioilariei karga eta deskargan emandako denbora kentzea proposatzen da, baina ezin dira derrigorrezko itxoste ordu horiek lan denboratik kanpo kontatu, kamioilariak enpresa batean zain dagoelarik ez baitago pausan edo bere etxean», salatu zuten atzo Frantzia osoko FO sindikatuko kideek.

Gauzak horrela, ez zen aterabide posiblerik ageri bart arratsean. Baionako suprefeturako zerbitzuak autobide eta poliziako zerbitzuekin bildu ziren aterabide posibleen aurkitzeko, baina egoerak txarrera egin zezakeela izan zen ondorio nagusia. Izan ere, kamioilariek autobidea ixteaz gain, N-10 errepidea ixteko mehatxua egin zuten. Hala gertatuko balitz, Lapurdiko kostaldeko bi arteria nagusiak trabatuko lirake.

Frantzia osoan, 70 kamioi hesi zeuden atzoko egunean, Belgika, Suitza, Italia eta Alemaniako mugak trabatuz. Frantzia Iparraldeko mugetako hesien ordezkariak «protestaldiak 8 edo 10 egun irauteko neurriak» hartzen hasiak zirela jakinarazi zuten, Gobernuari zuzendurik.

laburrean

■ CCOOko ehun bat ordezkari kontzentrazioak egin dituzte Oñatin eta Bergaran lan istripuak salatze

EHUN bat ordezkari sindikalek kontzentrazioak egin zituzten atzo Oñatin eta Bergaran joan den astean eskualde hartan izandako bi lan istripu hilkorak salatze. Protestaldia Oñatiko Txintxurreta enpresaren aurrean egin zen Oñatin eta epaitegiaren parean Bergaran. Aurreko astean Txintxurreta enpresako langile Benito Garcia hil zen lanean ziharduela, eta M.L.O. beharginak ere bizia galdu zuen Antzuolan arbolak botatzen ari zela.

■ Elkarte autonomoek EBren erabakietan parte hartzeko eskubidea aldarrikatu du Jaurilaritzak

EUSKO JAURLARITZAKO bozemaile Josu Jon Imazek Espainiako elkarte autonomoek beraiei eragiten dieten Europako Batasunaren erabakiez zer esana izateko eskubidea aldarrikatu du. Eusko Jaurilaritzak kezka handia azaldu du Bruselak Hego Euskal Herriko arrantzaleen jardueraz eta bokartaren debekaldiaz ebatzi duen moduz, eta, batez ere, Espainiako Gobernuaren ordezkariak akordioaren berri era egokian eman ez izanaz. «Gobernu zentralaren arduradunek ez ziguten akordioaren puntu guztien berri eman», adierazi zuen Imazek atzo.

■ Sindikatuek kontzentrazioak egingo dituzte gaur Nafarroan Castejongo lan istripuak gaitzesteko

ELA, LAB, ESK, CGT eta STEE-EILAS sindikatuek kontzentrazioak egingo dituzte gaur Nafarroan aurreko astean Castejoneko trenbidean lanean ziharduten bi lagun heriotzak salatze. Sindikatuek lan kontratatzaileei, Nafarroako Gobernuari eta Renferi egotzi diete istripu horien erantzukizuna. Langileen ordezkariak lan istripuen kontrako araudia bete eta betearazteko eskatu diote Administrazioari. Nafarroako patronalari ere indarrean dauden arauak «zorrotz» betetzeko exijitu diote sindikatuek.

■ Mekanikako zuzendaritzak McDermott-ek enpresa horretaz interesatuta segitzen duela esan die sindikatuei

MECANICA DE LA PEÑA enpresako zuzendaritzak bilera egin zuen atzo sindikatuetaordezkariekin egungo egoeraren berri emateko. Zuzendaritzak langileen ordezkariak azaldu zenez, badira esperantzak SEPIk (Espainiako Industria Partaidetzarako Estatu Sozietatea) eta EEBB-tako McDermott enpresak Babcock Wilcox-en pribatizazioari buruzko adostasuna lortzeko. Konponbide horrek McDermott eta Mekanikaren arteko elkarbiziriketarako ahalbidetuko lituzke Urdulizko enpresaren egoera suspertzeko. Mekanikako langileek ez dute soldatarik jaso joan den udaberriaz geroztik.

■ Japonia eta EBren arteko lehen ministro bilera egin dute Bruselan merkataritza harremanak aztertzeko

EUROPAKO BATZORDEKO KIDEEK eta Japoniako ministroek bi aldean arteko lehen ministro bilera egin zuten atzo Bruselan. EBtik komisario Chris Patten izan zen, bai eta beste bost batzordekide ere. Japoniak Atzerri ministro Kono eta Nazioarteko Merkataritza eta Industria zein Nekazaritza ministroak izan zituen ordezkari. Bileran EB eta Japoniak Munduko Merkataritza Erakundeari buruz deklarazioa lortzeko beharraz mintzatu zen, bai eta bi aldean arteko harreman ekonomikoak finkatu eta sendotzeko moduez ere.

■ EAEko eraikuntza sektorearen kostuak %0,1 jaitsi ziren joan den azaroan

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO (EAEko) eraikuntza sektorearen kostuak %0,1 jaitsi ziren joan den azaroan, EUSTAT Euskal Estatistikaren Erakundeak jakinarazi duenez. 1998ko azaroa eta 1999ko azaroa bitarteko urteko tasa, oster, %1,7ra iritsi zen. Hala ere, indizearen bi osagaien portaera desberdina izan zen: lehengaien prezioek urte arteko hazkunde txikiagoa izan zuten (%1,5). Lan-eskuaren kostuak, berriz, hazkunde handiagoa izan zuten, %1,9 igo baitzen.

POLIZIAREN USTEZ, LVFK HIL ZUEN ASTELEHENEAN RICHARD JAMESON UVFKO BURUA, PORTADOWNEN

Hilketa batek loialisten arteko borrokaren beldurra sortu du Ipar Irlandan

■ LVFko preso loialisten alde zauritako askapena auzitan jarri du David Trimble Ipar Irlandako lehen ministroak

■ UVFko eta LVFko kideen artean borroka ugari izan dira azkenaldian Portadownen eta inguruetan

■ Biktima droga trafikoaren aurka egiten zuen lanarengatik hil dutela ziurtatu du Ervinek, PUP alderdi loialistako liderrak

Erredakzioa / Donostia

RICHARD JAMESON UVFko burukidearen hilketaren ondoren, talde loialisten arteko borrokaren beldur da Royal Ulster Constabulary (RUC) Ipar Irlandako Polizia. Jameson astelehen iluntzean hil zuten, Derryletiffen, Portadowngo bere etxetik bost kilometrora. Autoan zihola, tiro egin zioten leihotik eta berehala hil zen.

RUCek zenbait lagun atxilotu zituen atzo arratsaldean Jamesonen hilketarekin zerikusia dutelakoan. Uste denez, LVF talde loialista izan da erantzulea. Azkenaldian oso harreman liskartsuak dituzte Portadown inguruan LVFk eta UVFk. Abenduaren 27an, esaterako, borroka bat izan zen Portadowngo club loialista batean futbol partidu baten ondoren, eta horretan LVFko hiru preso zauritu ziren —baimen bereziarekin askatu zituzten, Eguberrietarako— eta baita beste bederatz lagun ere. *Belfast Telegraph* egunkari unionistak aipatutako segurtasun iturrien arabera, asteleheneko hilketak zerikusia du borroka horrekin. Antza denez, Jameson bera ere zauritu zuten, egoera lasaitu nahian zebilela. Jameson Portadown eta inguruko UVFko buruzagia zela ukatu du familiak.

LVFko presoen askapena, kolokan

Ipar Irlandako alderdi politiko guztietako burukideek lasai egoteko deia egin zuten atzo. David Trimble lehen ministroak —unionista— bisita egin zion Jamesonen familiari, eta ondoren LVFko presoren alde zauritako askapena auzitan jarri zuen. «Gobernuak eskubidea du presoen askapena geratzeko talde paramilitar batek su-etena hausten badu», gogorazi zuen Trimblek.

Peter Mandelson Ipar Irlandako ministro britainiarrak hilketaren ikerketa sakon bat

PAUL FAITH / EPA

David Trimble Ipar Irlandako lehen ministroa, atzo, Portadownen, Richard Jamesonen senideei bisita egin ondoren.

Benetako IRA su-etena haustera doala dio prentsak

■ BENETAKO IRA- (RIRA) Omagheko atentatuaren ondoren ezarritako su-etena haustera doala kaleratu zuen atzo *The Irish News*-ek. Belfasteko egunkari nazionalistaren iturrien arabera, RIRAK «iragarpen garrantzitsu bat egingo du datorren astearen hasieran», hots, urte eta er-

diz geldirik egon ondoren, armak berriro hartuko ditu. RIRAK azken atentatua izan zen sonatua: 1998. urteko abuztuaren lehergailu batek eztanda egin zuen Omaghen eta 29 lagun hil zituen.

The Irish News-en arabera, Benetako IRAk Oglagh na hEi-

reann izena hartu du orain, hots, Irlandako Armada Errepublikanoa gaelikoz.

RIRAKO kideak ez ezik, Continuity IRA talde disidente txikiko jendea, INLA Irlandaren Askapen Nazionalerako Armadakoak eta IRA nagusiaren (provisionalak) barruan bake prozesua-

ren aurka daudenak leudeke Oglagh na hEireann-en.

Irlandako Errepublikako Poliziak (Garda) sarritan ohartarazi du RIRA su-etena haustekotan zegoela, baina orain arte ez da atentaturik izan. Joan den udazkenean, Gardak RIRAKO kide omen ziren zazpi lagun atxilo-

tu zituen Dublindik gertuko baserrialde batean, eta tiro praktikak egiteko soto bat aurkitu zuen lur azpian. Operazio horretan RIRAKO egitura nagusia bertan behera utzi zuela uste zuen Gardak, baina hori ukatu diote disidente errepublikanoek *The Irish News*-i.

agindu dio RUCi, eta erantzulea LVF dela egiaztatzen bada, neurriak hartuko dituela aditzera eman du. Gaur egun LVFko 13 kide daude preso, eta beste bost aske utzi dituzte azken urtean.

UVFrekin loturak dituen taldearen izenean, PUP Usterteko Alderdi Progresistarenean, David Ervinek hitz egin

zuen, eta hilketak droga trafikoarekin zerikusia duela ziurtatu zuen. Ervinek azpimarratu zuenez, Jamesonek lan handia egin zuen komunitate loialistan droga trafikoaren aurka. «Nik uste dut beste talde loialista batek hil duela, edo loialista gisa mozorrotzen den talde batek. Baina loialista gisa maskara-

tzen dira droga trafikoaren negozio gaiztoan aritzeko», adierazi zuen PUPeko diputatuak. Ervinek onartu zuen Jamesonen hilketak UVFren erantzuna ekar dezakeela, baina halakorik ez gertatzeko deia egin zien bere aldekoek. PUPek bi diputatu ditu Ipar Irlandako Asanblean eta bake prozesuaren alde dago.

UVF Ipar Irlandako bigarren talde armatu loialista da, UFF-UDAKO ondotik. LVF talde txikiagoa da, eta maiz droga trafikoarekin lotu izan du RUCek. Ofizialki, bi taldeak su-etenean daude 1998ko hasieratik. Talde horiek guztiak IRAKO desarmarean zain daude beraiek ere armak ematen hasteko.

Egoera ekonomikoak hobera egin arren, gero eta txiro gehiago ditu Errusiak

Jada 50 milioi dira ofizialki pobreak, 1999ko urtarrilean baino 10 milioi gehiago

Erredakzioa / Donostia

Errubloaren debaluazioak eta petrolioaren prezioaren gorakadak mende handia egin diote Errusiako makroekonomiari 1999. urtean.

Aspaldiko partez, industria hazi egin da, zerga bilketa hobetu da enpresen artean eta Gobernuak uste baino diru gehiago bildu du. Datu horiek ez dira hain baikorrak hainbat milioi errusiarrentzat: pobrezia

asko hedatu zen joan den urtean, eta jada 50 milioi herritar dira gutxieneko irabazpidetik behera bizi direnak, hau da, biztanleen % 35. 1999. urtearen hasieran 40 milioi ziren pobreak.

ESTATISTIKA erakunde ofizialak ez du oraindik 1999ko BPG Barne Produktu Gordinaren daturik eman, baina ez da baztertu behar, lehen aldiz Sobiet Batasuna desagintzen zenetik, positiboa izatea. Industriak, behintzat, % 8 egin du gora ofizialki, errubloak balio galtzean esportazioak handitu baitira.

Inflazioa ere uste baino txikiagoa izan da: % 100ekoa espero zuen Gobernuak eta % 36,5etik ez da igaro urtearen amaieran.

Petrolioaren prezioaren gorakada itzelak zerikusia izan du horretan guztian. 1999ko urtarrilean hamar dolar balio zuen kupel batek eta jada 25 dolarrekoa da prezioa. Halakorik ez zen gertatu 1991ko Golkoko Gerraz geroztik. Petrolioaren denez gaur egun Errusiak duen ondasunik handiena — gasarekin batera —, irabaziak asko igo dira: % 30 urteko lehen 11 hilabeteetan.

Baina datu makroekonomiko on horiek ez dute eragin handirik izango errusiarren bizi-baldintzetan. 1998ko abuztuko krisi finantzarioak asko pobretu zituen errusiarrak, baina 1999an haien egoerak okerrera egin du. Horren adierazle garbie-

Soldadu errusiarrak, morteroz tiro egiten, Groznin.

na da batez besteko soldata jaitsi egin dela, 74 dolarretik 67ra. Bizi ahal izateko gutxieneko irabazia 38 errublokoa da ofizialki, baina dagoeneko 50 milioi dira kopuru horretara iristen ez direnak.

Ordaindutako gutxieneko soldata, gainera, ez da 15 errublorira iristen.

Grozniren setioa hautsi dutela diote txetxeniarrak

TXETXENIAKO Gobernuak iturriek ziurtatu dute hautsi egin dutela Grozni hiriburuaren setioa. Informazio horiek diotenez, 500 gerrillari sartu ahal izan dira Groznin hego-mendebaldetik, eta munizioak eman dizkiete hiriburuaren defenditzen ari zirenei. «Udaberria arte eusteko munizioak baditugu», ziurtatu zuten gerrillariak.

Iturri independenteek ezin izan zuten baieztatu txetxeniarrak iragarritakoa. Txetxeniako beste hirietan ere zer gertatzen den ez dago guztiz garbi, informazio kontrajarriak baitaude. Errusiako Armadak ziurtatu zuen gerrillariak kanporatu zituela Gudermes, Xali eta Argun hirietatik. Hala ere, Moskuk berak onartu zuen artean borrokak zeudela hiri horietan. Asteburuan egindako kontraerasoan, txetxeniarrak berreskuratu egin zituzten Xali eta Argun, eta Gudermesera

ere heldu ziren —aspaldi errusiarren menpe zegoen—.

Viktor Kazantsev Ipar Kaukasoko armadaburu errusiarrak aitortu egin zuen «akats batzuk» egin zituztela eta horri esker gerrillariak kontraerasora jo izan zutela. Kazantseven arabera, arazoa izan zen Barne Ministerioko tropak oso bigunki jokatu zutela «askatutako lurraldeetan etxeak arakatzeko», eta, horri esker, herritar soil gisa azaldu ziren gizonetako txetxeniarrak gerrillari gisa borrokatu ahal izan dira ondoren.

Kazantseven esanetan, aurrerantzean 10 eta 59 urte arteko Txetxeniako gizonetako guztiak zorrozki kontrolatuko dituzte eta beharrezkoa bada atxilotuta gunetara eraman. «Egoera berrira moldatu behar dugu, eta taktikak ere egokituko ditugu», iragarri zuen Kazantsev jeneralak.

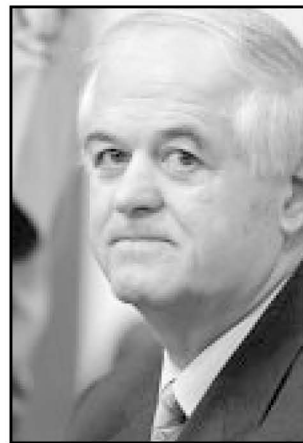
Genozidioa egin izana ukatu dute Bosniako serbiarren bi goi buruzagik

■ Prijedor aldeko garbiketa etnikoa agintzeaz akusatu ditu Hagako Nazioarteko Auzitegiak

Agentziak / Haga

GENOZIDIOA, sarraskiak eta toturak egin izana ukatu zuten atzo Hagako Auzitegian Bosniako Errepublikako Serbiarren bi goi agintarik. Momir Talic Bosniako serbiarren armadaburu ohiari eta Radoslav Brdjanin lehen ministroorde izandakoari leporatzen diete Prijedor eskualdeko musulmanen eta kroaziarren garbiketa etnikoa egitea.

Hagako Auzitegiko fiskalek 12 salaketa gehiago egin zituzten atzo Talicen eta Brdjaninen aurka, antza denez haien aurkako proba gehiago azaldu baitira. Prijedor eskualdean, Bosniako ipar mendebaldean, gertatu zen Bosniako gerrako garbiketa

FRED ERNST / EPA

Momir Talic.

etniko nagusietako bat. Milaka musulman eta kroaziar sartu zituzten serbiarrek Omarska eta Kerterm kontzentrazio guneetan, eta horietako asko hil ziren giza baldintza negargarriak zirela-eta.

Aurreko agerraldian bezalaxe, salaketa guztiak atzera bota zituzten akusatuek. Talicek, gainera, auzitegi horrek bera epaitzeko legezotasuna duela ukatu zuen, bere iritziz «hainbat gerratan parte hartu duten jeneralek» soilik izango luketelako bera epaitzeko eskubidea.

Talic Vianen atxilotu zuten, joan den abuztuan, OSCEren gailur batean zegoela. Brdjanin, berriz, Bosnian bertan harrapatu zuten NATOk soldaduek.

puntuz puntu

Errusia hobeto, errusiarrak okerrago

■ Errusiaren datu makroekonomikoek nabarmen hobera egin badute ere, bertako herritar gehienek ez dute antzekorik sumatu, eta pobrezia handitu egin da 1999. urtean.

Petrolio • Urtebetean 14 dolar garestitu da upela —25 dolar balio du orain—, eta Errusiaren esportazio gai nagusia petrolioaren denez, uste baino 90 miliar errublo gehiago lortu ditu Errusiak. Horri eta errubloaren debaluazioari esker, industriak % 8 egin du gora.

Inflazioa • % 100eko inflazioa espero zuen Gobernuak, baina azkenean % 36,5ekoa izan da.

Zerga bilketa • Zertxobait hobera egin du eta iruzurraren aurkako neurriak hartu dira.

Batez besteko soldata • Iazko urtarrilean 74 dolarrekoa zen, baina 67 dolarrekoa baizik ez da orain.

Pobrezia • Bizi ahal izateko gutxieneko irabazia 38 dolarrekoa da ofizialki, baina jada 50 milioi dira hortik beherako irabaziekin bizi behar dutenak: hots, iaz baino hamar milioi gehiago; errusiako hiru biztanletik bat.

Pentsioak • % 20 igoko direla iragarri du Putinek.

CDUko presidente kargutik dimititzeko arrazoirik ez duela erran du Schaeublek

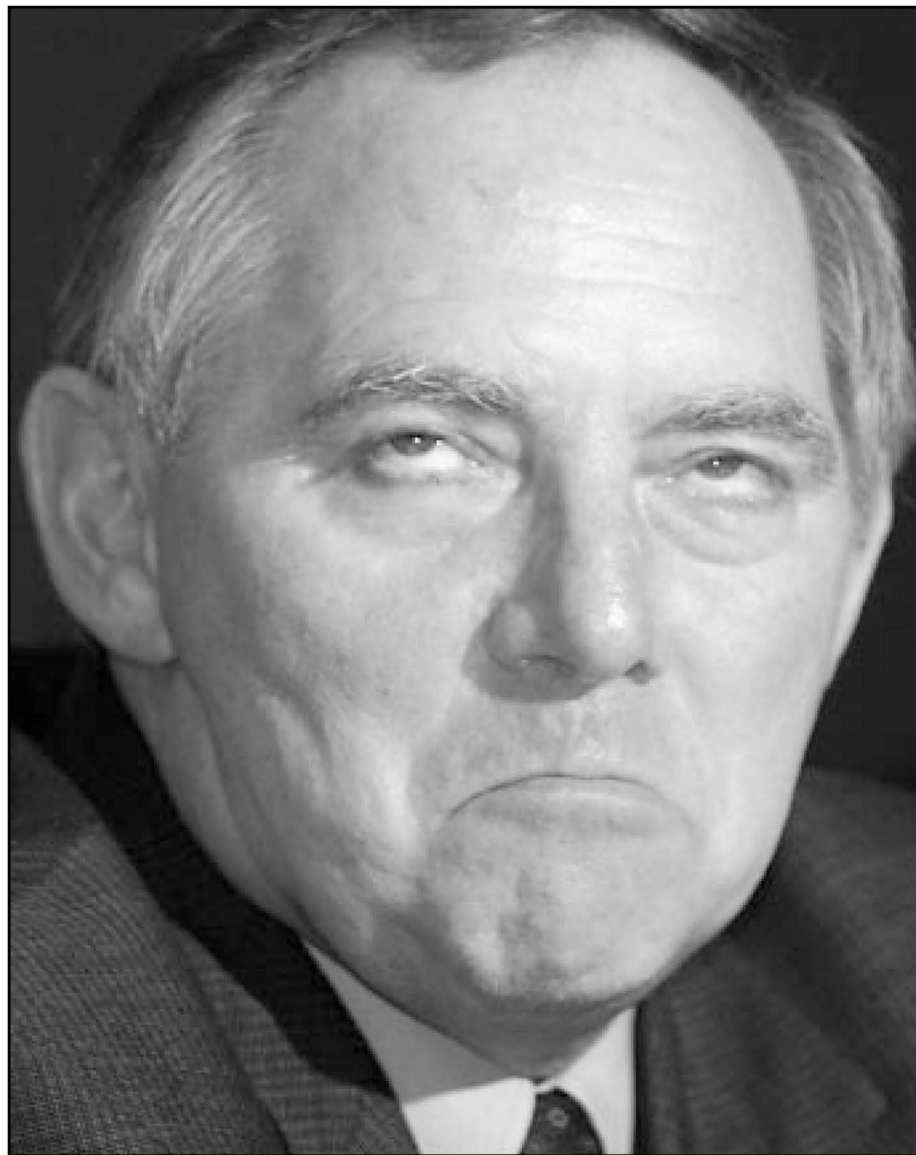
Karlheinz Schreiber arma saltzailearen eskutik 100.000 marko jaso zituen 1994an

Erredakzioa / Donostia

Helmut Kohl Alemaniako kantziler ohiaren ostean, Wolfgan Schaeuble CDUko oraingo buruzugia ere harrapatuta dago alderdi kristaudemokrataren finantzamendu ezkutua-
ren auzian. Schaeublek 100.000 marko jaso zituen 1994an Karlheinz Schreiber arma saltzailearen eskutik. Haatik, CDUko presidenteak dio ez duela legez kanpoko ezer egin eta bere kargutik dimititzeko asmorik ez duela gaineratu du.

«EZ daukat ezer ezkutatzeko; ez dut deus ilegalik egin, eta guzti-guztia egingo dut gauzak azaltzeko, eta zalantzak argitzeko», aditzerat eman zuen atzo Schaeublek, prentsaurreko batean. Bai atzo bertan, bai eta bihar argitaratuko den *Stern* astekariarekin izandako elkarrizketan ere, Schaeublek ziurtatu du ez duela CDUko presidentzia-tik dimititzeko asmorik, hori egiteko arrazoirik ez dela iritzi baitio. Haatik, gaur egun Alemaniako gobernu agintean dauden alderdiek —sozialdemokratek (SPD) eta ekologistek— eta CDUko batzuek ere ez dute ziur aski ikuspuntu bera izango auziaz.

SPDk, esaterako, jada eskatu du Kohlen agintaldi denboran CDUren finantzamendu ez-legezkoak ikertzeko eratu den batzorde parlamentarioak Schaeubleri ere entzuteko. Horrelakorik gertatu edo ez, afera berri honek, dena den, ondorio txarrak ekar diezazkioke CDUri. Horren egiaztapena datorren otsailetik gerta daiteke, orduan izango baitira

HERBERT KNOSOWSKI / AP

Wolfgang Schaeuble, CDUko oraingo presidentea, atzo Berlinen.

herrialde-hauteskundeak Schleswig-Holstein *land*-ean. Forsa aburu-ikerketak etxeko zuzendari Manfred Gullneren ustez, hauteskunde hauek dagoeneko galduak dauzka alderdi kristaudemokratak.

Gullnerren iritziz beti, «2002. urteko Legebiltzarre-rako hauteskundeetan, aldiz, ez da hain ziur kalterik jasan-goa duela CDUk, baldin eta bere buruzagitza egituretan eraberritze sakon bat egiten badu, eta gaur egungo agintariak —Kohlen garaikoak

gutiz-gehienak— ordezkatzzen baditu.

Schreiberrek mehatxu gehiago egin ditu

Hala, garai batez CDUren aliatua den Bavariako Bata-sun Sozial Kristaueko (CSU-ko) presidente Helmut Stoi-berren izena aipatua izan zen kantzilergai posible bat beza-la. Alabaina, Stoi-ber bera ere harrapatuta egon liteke CDUren finantzamendu ez-legez-koaren auzian, Karleinz Schreiber arma saltzailearen

hitzei sinetsi behar bazaie behintzat. Kanadan bizi den jatorri alemaniarreko nego-zio-gizon horren adierazpe-nek dituzte Kohlen auzipe-tzea eta Schaeublen gaur egungo arazoak eragin, eta litekeena da Stoi-berren kon-tra ere salaketa batzuk egite-ko moduan izatea.

«Oraingoz hasieran baka-rrik gaude; beste gauza asko agerian ezarriko dira, Bava-riari dagokionez bereziki», ohartarazi zuen Schreiberrek atzoko *Die Welt* egunkarian egin adierazpenetan.

Eliseoa uzten duenean, auzipetua izateko arriskua du Jacques Chiracek

■ Frantziako presidente den bitartean immunitatea onartu dio auzitegi batek

A.Sokarros / Baiona

VERSAILLESKO Dei Auzi-tegiaren akusazio ganbe-rak atzo hartutako ebaz-pen baten arabera, Paris-ko Udaleko gezurrezko lanpostuen auzian ez da auzipetzerik gertatzen ahal Jacques Chiracen aurka, Errepublikako pre-sidente karguan dagoen bitartean. Haatik, auzitegi horrek berak erabaki du Patrick Desmure instruk-zio-epaileak auzi horreta-ko bere ikerketak jarrai ditzakeela, Chiracen deklaratzera deitzerik egi-ten ahal ez badu ere. Gai-nerat, epaileek atzo hartu-tako ebazpenak ez du baz-tertzen Chirac auzipetuta egoteko posibilitatea ere, presidente kargutik kanpo geratu eta gero.

Chiracen aurka auzi salaketa egin zuen Pierre-Alain Brossault ekologis-taren abokatuak, Pierre-François Divierek, ironiaz hartu zuen atzoko justizi ebazpena, haren iritziz Chiracen oraingo aukera bakarra izango baita berri-ro lehendakari hautatua izatea.

1995. urtea arte Parisko auzapez zen garaian Chi-rac eta haren ingurukoek RPRko hainbat langile udal lanpostuz finantza-tzea ikertzen duen auzi horretan, 28 lagun auzipe-tuta daude oraingoz, horien artean Alain Juppe lehen ministro ohia, Remy Chardon eta Michel Rous-sin —Chiracen kabinete-zuzendari ohiak— eta RPR-ko diruzain ohi Robert Galley, Jacques Boyon eta Jacques Oudin.

l a b u r r e a n

E S P A Ñ I A

■ Matutes eta Pimentel ministroek politika utziko dute

ABEL MATUTES Atzerri ministroak eta Manuel Pimentel Lan ministroak politika martxoko hauteskundeen ondoren utziko dutela iragarri dute. Jose Maria Aznarren gobernu-ko beste kide batek ere utziko du, Eduardo Serra Defentsako ministroak. Martxo-aren 12an izango dira hauteskundeak Espainian, eta egun horretan bertan

egin-goa dira Andaluziako hauteskunde autonomikoak ere.

A L E M A N I A

■ Emakume militarrei armak eman beharko dizkie Alemaniak

EUROPAKO Auzitegiak atzo jakinara-zi zuenez, Alemaniako Armadako emakumeek eskubidea dute armak eraman beharko dituzten postuetan egoteko. Alemaniako hiru alderdi nagusiak —Gobernuko SPD eta Ber-deak, eta oposizioko CDU— prest

azaldu ziren atzo Konstituzioa alda-tzeko Europako Auzitegiaren agindua betetzearren.

K R O A Z I A

■ Drazen Budisa da faborito hurrengo lehendakaria izateko

NACIONAL astekariak atzo kaleratu zuen inkesta baten arabera, Drazen Budisa sozial-liberalak irabaziko ditu hilaren 24ko Lehendakaritzarako hauteskundeak. Budisak botoen %30 eskuratuko omen ditu, %22 Mate

Granic HDZ kontserbadoreko hauta-gaiak eta %18 Stjepan Mesic lau alderdi txikiren hautagaiak.

TXEKIAR ERREPUBLIKA

■ Presoek protesta baketsua hasi dute bizi-baldintza duinagoen alde

PRESOEK eta haien senideek protes-ta baketsuak hasi dituzte kartzeleta-ko bizi-baldintzak hobetu daitezen. Presoak «zoologikoetako animaliak baino okerrago» bizi direla salatu dute senideek.

ALJERIAKO LEHENDAKARIAK HALA ERABAKI DU GERRILLAK EKINTZA ARMATUAK ETETEA ETA DESEGITEA ERABAKI DUELAKO

Salbaziorako Armada Islamikoko kide guztiei amnistia orokorra eman die Bouteflikak

■ AISeko kide guztiak bergizarteratuko dira, hilketak egin dituztenak eta bonbekin atentatuak egingakoak barne

■ Salbaziorako Fronte Islamikoaren, 1992. urtetik Aljeriak lege debekatuaren, adar armatua da gerrilla

■ Horrek su-etena aldarrikatu zuen 1997ko urrian, eta iazko ekainean iragarri GIaren aurkako borrokan parte hartuko zuela

HAMID / EPA

Abdelaziz Bouteflika Aljeriako lehendakaria joan den irailean botoa ematen, Adiskidetzeko Zibilerako Legeari buruzko erreferendumean.

Erredakzioa / Donostia

AIS Salbaziorako Armada Islamikoko kide guztiei amnistia orokorra eman die Aljeriako lehendakari Abdelaziz Bouteflikak, Lehendakargitza atzo arratsaldean argitaratu zuen komunikatuan azaldu zuenez. Agiriaren arabera, Bouteflikak hala erabaki du AISek eten egin dituelako ekintza armatuak eta desegin egin delako.

Erabakiari esker, AISeko kideak libre dira auzi judizial guztietatik, baita hilketak egin edo bonbekin atentatuak egin dituzten kideak ere. Bergizartze aukera izango dute guztiek, salbuespenik gabe.

Amnistia berehala indargabetuko da, ordea, AISeko kideren batek edo batzuek berriro armak hartzen badituzte.

«Kontsentsuan eta adiskidetzeko oinarritutako bakea» nahi du Gobernuak, ez «herri-

tarren neutralizatzeko fisikoa». Gobernuaren iritziz, herritarrek hilez «ezingo da iragane-ko akatsak konpondu eta etorkizunari eutsi». Aljeriako oposizioak, baina, behin eta berriz babestu du integrista armatuak hiltzeko politika, «erabateko segurtasuna» eskaintzen duelakoan.

Gobernuaren helburua da legeari indarrean eustea Aljeriako lurralde osoan. Horregatik, legeak ahalmentutako neurri guztiak erabiliko ditu «segurtasunaren egonkortasuna behin betikoz bermatzeko».

Ildo horretan, Lehendakargitza atzo kaleratutako agiriaren arabera, agintariak eskura dituzten bitarteko guztiak erabiliko dituzte armak utzi ez dituzten erakunde aurre egiteko.

1997tik tregoa

Madani Mezragek gidatzen du AIS, eta FIS Salbaziorako Fronte Islamikoaren —1992. urtetik lege debekatua— adar armatua da.

1997ko urriaren amaieratik abian du su-etena. Baina iazko ekainean hartu zuen erabaki garrantzitsuena AISek. Orduan erabaki zuen ekintza guztiak bertan behera uztea eta gerrillako kideak agintarien esku gertatzea. Horrekin batera, GIA Talde Islamiko Armatuaren aurkako borrokan, Aljeriako Gobernuari laguntzea hobetsi zuen AISek. Harrezkero, herrialde osoko kanpaleku batzuetan bilduta daude gerrillako kideak.

■ ■ ■ «Kontsentsuan eta adiskidetzeko oinarritutako bakea» nahi du Gobernuak, ez «herri-tarren neutralizatzeko fisikoa»

Horiek etxetara itzultzen hasi ziren joan den abenduaren 17an, Aljeriako prentsaren arabera. Bakarren batzuk daude oraindik klandestinitatean, eta horiek datozen orduetan hartuko dute etxerako bidea, iturri horiek zehaztu zutenaz.

Integrista armatuak errenditzeko epea amaitu baino bi egun lehenago eman zuen amnistia Bouteflikak. Adiskidetzeko Zibilerako Legean bildua dago armen uztea, eta horren arabera, bergizarteratu egingo dira armak uzten dituzten integristak. Ezinbestekoa da, ordea, odol deliturik ez edukitzea.

Baina AISeko kideekiko akordioa ez da gainontzeko integristekiko berbera. Aljeriako Armadako goi agintariak eta AISek akordio bat hitzartu zuten orain hilabete batzuk egingako negoziaketetan. Akordioa zertan datzan ez da inoiz jakitera eman ordea.

Armak uzteko azken eguna da bihar

■ INTEGRISTA ARMATUAK errenditzeko azken eguna da bihar. Hala egiten ez duenak ezingo du bergizarteratu, eta Aljeriako segurtasun indarrak gogor oldartuko dira horien aurka.

Armak uzten dituzten integristak bergizarteratzea biltzen du Aljeriako Adiskidetzeko Zibilerako Legeak. Hori iazko uztailearen 13an aldarrikatu zuen Abdelaziz Bouteflika lehendakariak eta sei hilabeteko epea eman zien integristei eta horien jarraitzaileei.

Ez dira amnistiaturiko, baina, odol delituak egin dituztenak, bortxaketak egin dituztenak eta biktimak eraginez lehergaiekin atentatuak egin dituztenak.

Dena den, batzorde espezializatuak dute azken hitza. Errenditu diren kasuak aztertuko dituzte banan bana, eta ondoren erabaki.

Integrista armatu guztiak utzi dituzte armak gaur arte, Gobernuak iturrien arabera. 1.200 kidek utzi zituzten beren buruak segurtasun indarren esku, iazko azaroaren amaiera bitartean. Gaur arte errenditutakoak ez dira 1.500 baino gehiago izango beraz.

3.000 inguru gehiago daude mendietan ihes eginda eta herrietan ezkutatuta, Gobernuak iturriek uste dutenez.

Azpimarratzekoa da errenditutako inork ez duela bere burua aurkeztu talde armatuetako buruzagi gisa. Horrek pentsarazten dio Gobernuari arma guztiak eskuhartean dituztela GIA Talde Armatu Islamikoko kideek eta GSPCKoek.

Barak pozik heldu da Israelera, baina asko ditu han aurka

Golango Gaina Siriari itzultzearen aurkako protesta egin zen Tel Aviven

Erredakzioa / Donostia

Ehud Barak Israelgo lehen ministroa atzo iritsi zen Israelera, joan den astebate osoa Siriako Atzerri ministro Farouk al-Xararekin hizketan eman eta gero. Pozik jaitsi zen hegazkinetik. Baina Israelen

bertan duen giroa ez du aldekoa. Golango Gaina Siriari itzultzearen aurkako iritzia ugaritu egin dira. Astelehenean 150.000tik gora pertsonak protesta egin zuten Tel Aviven. Goi ordokia itzuliz gero, kargua utziko dutela iragarri zuten atzo bi ministrok.

EEBB-ETATIK itzuli ondoren egoera zailarekin topo egin zuen Israelen Ehud Barakek. Golango Gainetik erretiratze-ko Siriarekin egin negoziazio-ek haserrea piztu dute koalizio-ko Gobernuan nahiz oposizioan. Herritarrek ere ez diete Golango Gaina siriarrei itzuli nahi.

Iragan aste osoan Siriako Atzerri ministro Farouk al-Xarak eta Israelgo lehen ministro Ehud Barak el-karrizketak izan zituzten EEBBetako Shepherdstown herrian. Mahai gainean honako lau gaiak izan zituzten: Golango Gaina, Israelek 1967an Sei Egune-ko Gerran hartua, siriarrei itzultzea; ur baliabideak; segurtasuna; eta harremanak normaltea. Ez zuten akordioarik lortu, baina berriro ekingo diete elkarrizketei hilaren 19an.

Gai korapilatsuena Golango Gainarena da, non 17.000 judutar kolono bizi diren. Lurralde hori siriarrei ez itzultzeko aldarrikatzeko, 150.000tik gora pertsona bildu ziren manifestazioan

atzo Tel Aviven, Golanen bizi diren kolono israeldarren mugimenduak deiturik.

Protesta ekitaldian oposizio-ko eta Gobernu-ko koalizio-ko hogeita hamarren bat diputatuk parte hartu zuten. Barakek adierazi zuenez, «ziur nago israeldar gehienak Siriarekin bake akordioaren alde azalduko liratekeela erreferendum batean».

Dena dela, inkestek ez diote Baraki arrazoia ematen. Aitzitik, Siriari goi ordokia ematearen kontra azaldu dira inkesta gehienak, Gobernu-ko koalizioa barne.

Israelgo Atzerri ministro David Levyk esan zuen astelehenean Israelek ez duela oraindik mugen inguruko gairik eztabaidatu Siriarekin. Oposizioa, baina, ziur dago dena hitzartuta dagoela.

Bi ministrok kargua utziko dutela mehatxatu dute

Israel Ba' Aliya inmigrante errusiarren alderdiko Natan Sharansky Barne ministroa eta Mafdal alderdi naziona-

lista erlijiosoko Isaac Levy Etxebizitza alorreko ministroek iragarri zuten Gobernu-ua utzi egingo dutela, baldin eta Israelek Golango Gaina Siriari itzultzen badio, «israeldarren interesen kontra» doala uste baitute.

Levyk esan zuenez, «nire alderdiaren ordezkari bezala, Gobernuaren erabaki batzuk ezin ditut onartu».

Ehud Barak eta bere emaztea, EEBBetan hegazkina hartu zuten unean.

Elian Gonzalez «trofeo» gisa erabiltzen ari direla esan du Kubak

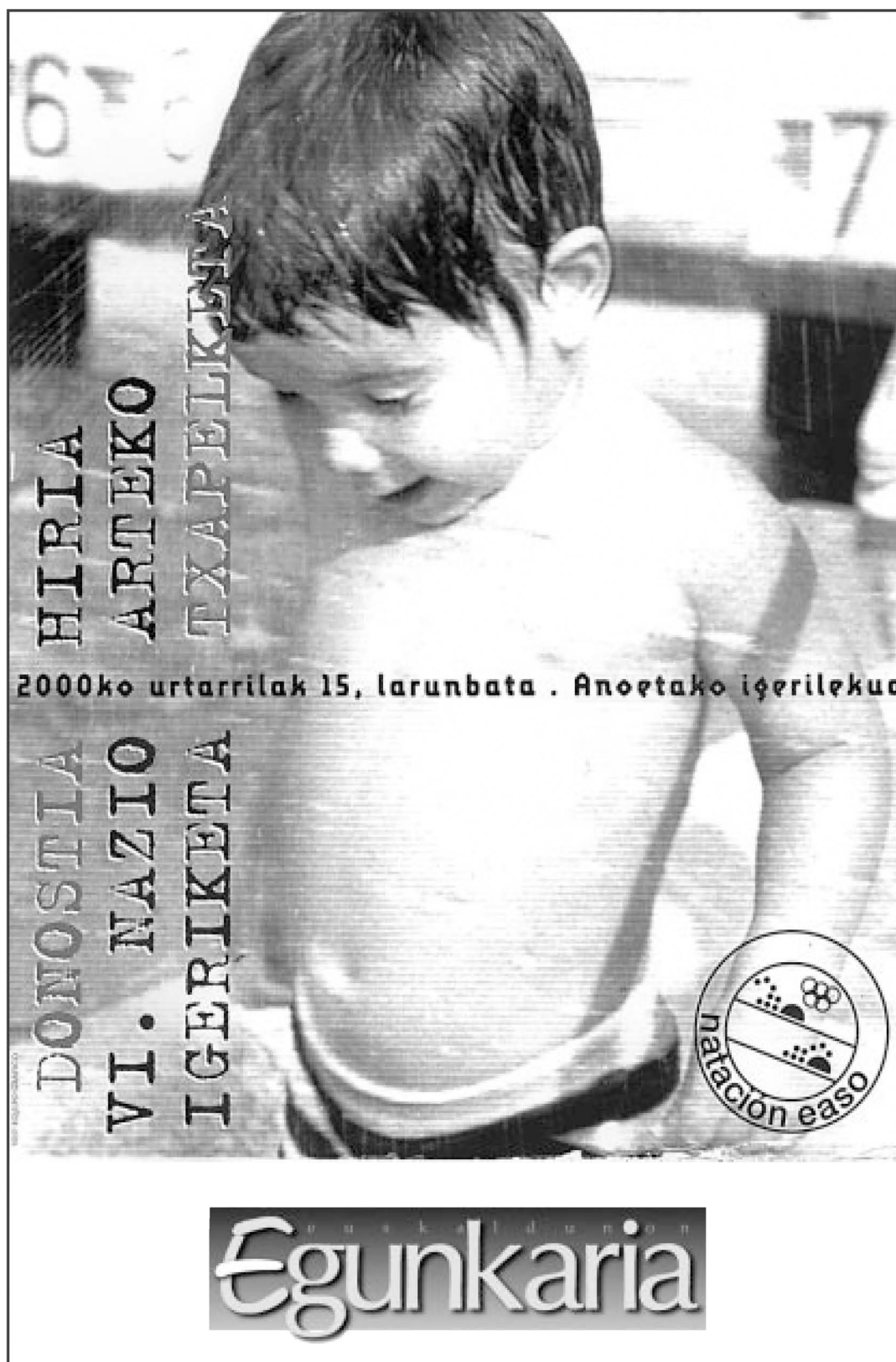
■ *Haur kubatar baltseroa EEBBetan geratuko da oraingoz, epaile batek hala erabakita*

Efe / Yakarta

KUBAKO herritarrek oso haserre azaldu dira EEBBetako familia epaitegi bateko juez batek herenegun erabakitakoarekin. Rosa Rodriguez epaileak ebatzi zuenez, Elian Gonzalez haur kubatar baltseroa EEBBetan geratuko da oraingoz, aitona-osaba batekin. Hala ere, martxoaren 6rako deitu zituen aitona-osaba eta aita. Aitona-osaba azalduko dela ziurra da, baina baliteke aita ez agertzea. Kuban dago eta maiz esan du ez dela EEBBetara joango. Epaitegian agertzen ez bada,

ordea, Elianen kustodia gal dezakeela ohartarazi zuen epaileak.

Hori jakin ondoren, milaka kubatar bildu ziren herenegun EEBBen Habanako Interesen Saileko bulegoaren atarian. Auzian EEBBetako buruzagi kubatarrek duten jarrera gaitzetsi zuten gogor. Horiek «faxistak, lapurrak, terroristak eta bahitzaileak» direla esan zuen Kubako ikasleen lider Hasan Perezek, Habanan egindako protesta ekitaldian. Elian Gonzalez 6 urteko haurra «trofeo bat» bailitzan erabiltzea leporatu zien gainera.

Guatemalako gehiegikeriengatik, salaketa jarri du Espainian Rigoberta Menchuk

Militarrek ustez eginiko hiru delitu argitzeko, kereila jarri du Entzutegi Nazionalan

Garbiñe Olaizola / Donostia

Rigoberta Menchuk, 1992ko Bakearen Nobel Saridunak, Madrilgo Entzutegi Nazionalan salaketa ezarri zuen joan zen abenduaren 2an,

Guatemalan militarren gobernuek ustez eginiko genozidio, tortura eta hilketa kasuak argitzeko. Horren berri eman zuen atzo Donostian eginiko bisitaldian. Militarren gobernuen 36 urtetan Guatemalan izanda-

ko 200.000 biktimentzat justizia aldarrikatu zuen, eta delitu horiek ez daitezela preskribitu eskatu zuen. Aldi berean, indigenei eta, batik bat, maya herriari eginiko kalteak ahaztezinak direla esan zuen.

DONOSTIAN izan zen atzo Rigoberta Menchu, Hego Euskal Herrira egiten ari den bisitaldiaren barruan. Donostiako alkate Odon Elorza eta Udaleko zinegotziek harrera egin zioten udaletxean, eta, jarraian, hedabideen aurrean izan zen, salaketaren berri emateko.

Menchuren salaketa hiru kasutan oinarritzen da. Lehen, 1980ko urtarrilaren 31n Guatemalan Espainiako enbaxadari eginiko eraso da. Bertan, 37 pertsona hil ziren, horien artean bere aita. Bigarrenak, bere hiru senidek jasandako jazarpen eta hilketarekin zerikusia du, eta, hirugarrenak, Espainiako lau apaizen hilketarekin —1980ko uztailetik 1981eko abuztura gertatua da hori—.

Abenduaren 2an jarri zuen salaketa Entzutegi Nazionalan, eta Guillermo Ruiz de Polanco epaileak eramango du kasua. Orain, Fiskaltzaren ebazpenaren zain dago. Guatemalan izandako gehiegikeriak argitzen laguntzeko, *Guatemala nunca más* —Guatemalako artzapezpikuaren txostena— eta *Memoria del Silencio* —Argitze Historikoaren Batzordearen txostena— aurkeztu ditu Rigoberta Menchuk. Horrez gain, hainbat lekuko deklaratzeko prest azaldu dira. Datozen hilabeteetan Entzutegi Nazionalan beste salaketa batzuk aurkeztuko direla espero du Bakearen Nobel Saridunak.

Donostiako alkate eta zinegotziek harrera egin zioten udaletxean Rigoberta Menchuri.

Salaketa horiek guztiak aurkezteko arrazoia eman zuen Menchuk. Haren ustez, Espainiako legeriak «leku bat uzten du egiaztatzeko ideia politikoengatik inork ezin duela inor hil. Gizakiaren kontrako delituak zigortzeko ekarpen izugarria egiten du Entzutegi Nazionalak». «Bakea defenditzeko aukera bakarra» dela erantsi zuen. Gainera, Guatemalan delitu horiek ez direla inoiz argituko esan zuen, «han beraiek agintzen dutelako. Orain arte,

giza eskubideak urratzeagatik ez dute militar bat ere epaitu, ezta zigortu ere».

Iragana ezin ahaztu

Azken finean, iragana ez ahaztea da Menchuren nahia, eta delitu guztiak behin betiko ez preskribitzea.

Gogoratu zuenez, *Memoria del Silencio* txostenak jasotzen du militarrek 200.000 biktima eragin zituztela eta 626 herrietan sarraskiak egin zituztela. Biktima horie-

tatik %83 maya herrikoak edo indigenak dira.

«Genozidioa, hilketak eta torturak egin ziren. Lurpetik ateratako gorpuek erakusten dute emakumeei hil aurretik umekiak atera zizkietela», adierazi zuen 1992ko Bakearen Nobel Saridunak.

«Kereilari bat naiz, gizakiari eginiko delituak egin ziren unean zigortzea nahi dudalako. Hiru kasuekin ohorea egin diezaikegu biktimei», amaitu zuen Rigoberta Menchuk.

Wahidek ez du gerra santurik onartuko Moluketan

■ *Irian Jaya eskualdean 5.000 lagun irten dira kalera, Indonesiatik bereizi eta independentzia exijitzeko*

Erredakzioa / Donostia

ABDURRAHMAN WAHID Indonesiako lehendakariak ez du onartuko Jihadarik, gerra santurik, Molukak Uhartedian. Hala ohartarazi zien atzo Wahidek berak Moluketako musulmanei.

Uhartedian egoera okerragoa da egunetik egunera. Musulmanen eta kristauen arteko borrokak larriagotzen

ari dira, eta atzo gutxienez 11 lagun hil ziren. 1.000 lagun inguru hil dira azken bi asteetan. Musulmanak oso haserre daude eta Jihada eskatu dute kristauen aurka. Horren aldeko pankartak azaldu ziren joan den asteburuan Jakartan, Indonesiako hiriburuan, musulmanek egin dako manifestazioan.

Hori ikusita, Indonesiako Indar Armatuak alertan dau-

de, eta Moluketako uretara sartzen diren itsasontzi guztiak arakutzen dituzte.

Moluketan bizilagunen % 54 dira musulmanak eta % 44 kristauak.

Irian Jaya uhartean giroa ez da lasaiagoa. Uhartea Indonesiatik bereiztea exijitzeko manifestazioa egin zen joan den astelehenean Sorong hirian, eta 5.000 bat herritar bildu ziren.

Mendebaldeko Papuaren Askapenerako Mugimenduko bandera igo zuten masta gainera manifestariak. Poliziak ez zuen esku hartu, *Suara Karya* egunkariak atzo argitaratu zuenez.

Independentziaren alde borrokan ari da mugimendua, eta liskarrak maiz gertatu dira mugimenduaren eta Indonesiako soldaduen artean.

l a b u r r e a n

E K U A D O R

■ Banku Zentralak ekonomia dolarizatzea onartu du

DIMITITU egin dute kar-guetatik Pablo Better Ekuadorko Banku Zentraleko zuzendariak, Virginia Fierro gerenteak eta Patricio Proaño gerenteordeak. Horiek ekonomia dolarizatzearen aurkakoak ziren, eta dimititu ondoren, bankuak onartu egin du dolarizatzea. Horrenbestez, Jamil Mahuak lehendakariak ez du trabarik dolarizatzea gauzatzeko.

K U R D I S T A N

■ Turkiako sei soldadu eta PKK-ko 20 gerrillari hil dira borroketan

ABDULLAH OCALAN PKK-ko buruzagiak armak uzteko deia egin zuenetik, orain hiru hilabete, borroka gogorrenak gertatzen ari dira Kurdistanen. Turkiako iturrien arabera, sei soldadu eta PKK-ko 20 disidente hil dira borroketan. Turkiako prentsak adierazi duenez, PKK-k zazpigarren kongresua egin zuen orain gutxi, Irango Kendel mendian, eta agerian geratu zen alderdiaren zatiketa.

I R A N

■ Hauteskundeetatik kanpo utzi du Zaindarien Kontseiluak hautagai moderatu nagusia

ABDOLA NOURI apaiz erreformista ezingo da hautagai izan Irango Legebiltzarra osatzeko otsailaren 18an egingo diren hauteskundeetan. Hautagaiak Barne Ministerioan eman behar dute izena, eta gero oniritzia eman behar die Zaindarien Kontseiluak. Horrek ezetz esan dio Nouriri; Islamari irain egiteagatik, kartzelan dago Nouri gaur egun.

K O L O N B I A

■ FARCen su-etena amaitu da

INDAR ARMATU IRAULTZAILE KOLONBIARRA gerrillak (FARC) su-etena jarri zuen indarrean atzo 20 egun. Epe horretarako zenez, atzo amaitu zen trégua. Gerrillak berak iragarri zuen, gauerdian, «erasoen etetea amaitu» zela adieraziz. Bestalde, Kolonbiako agintariak prest azaldu dira egoerari aurre egiteko.

• Futbola

Kopa: Alaves-Real Union, Rayo-Athletic, Eibar-Lleida eta Valencia-Osasuna partiduak jokatu dira gaur → 30-32

• Golfa

Olazabal: Australian jokatu du urteko lehen torneo, eta British Opena izango du denboraldiko helburu nagusia → 34

Tau ♦ Israelen zailtasun handiko partidua gainditu beharko du aurrera egiteko

Arazo bat du Baskoniak

Bennettek kantxan jarraitzeak Tau zeharo zoratu zuen

Tau Baskonia **Maccabi Naanana**
68 **62**

Tau Baskonia.- Bennett (9), Espil (16), Esteller (13), Mills (10), Oberto (12) -hasierako bostekoa-; Foirest (2), Garbajosa (6), J. Rodriguez (-).

Maccabi Raanana.- Sela (7), Radovic (5), McCarty (9), Salters (15), Steinhauer (11) -hasierako bostekoa-; Patxutine (11), Kantor (2), Berg (2).

ATSEDENEAN: 45-35.

ARBITROAK: Vauthier eta Stokes. Kanporatuak: Maccabiko Patxutine.

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

ARAZO bat du, bene-benetakoa, Julio Lamas Tau Baskoniako entrenatzaileak. Plan-tilla ederra du, egitura handiko talde batean, baina pare bat **zulo** ditu, eta horietako bat bistan geratu zen atzo Araban: bigarren basea. Lamasen taldeak lotsatzeko moduko laurdena egin zuen bigarren zatian (8 puntu xixtrin hamar minutu horietan), eta pattal aritu zen bigarren laurdenan ere (15 puntu, baina jaurtiketa libreei esker). Eta problema zen Tau horren aldrebesa ibilita ere, Bennett erotzen denean bezain gaizki ari bazen ere, Lamasek ez

hitz bitan

Bennett, gaizki: Onerako zein txarrerako, baseak du giltza. Atzo zoratu egin zen, eta, ordezkorik ez zegoenez, akabo Lamasen taldearen ordena. Tau Baskoniak 21 aldiz galdu zuen baloia.

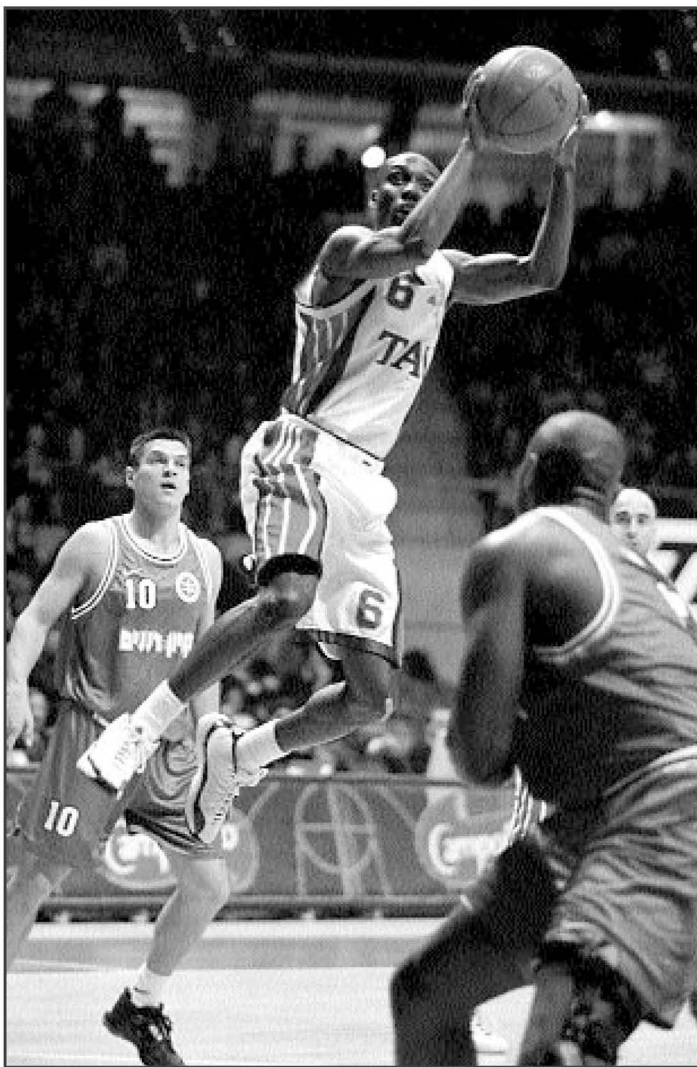
zuela inoiz kantxan duen burua (basea) aldatu nahi izan. Baskoniak 15 baloi inguru galdu zituen bigarren zati pattalean, baina base berberak jarraitu zuen pistean. Amaieran Tau Lamasen lege guztiak bortxatu zituen (argentinarrak *debekatu* du hamar baloitik gora galtzea eta atzo 21 ez zituzten aprobetxatu; Pruszkowen aurkako porrot tristean baino bi gutxiago, alegia). Lamasek ez omen du batere konfiantzarik

Javi Rodriguez gaztearengan eta alarma pizturik da dagoneko.

Lehenengo zatian, joko polita

Tauk lehenengo zati polita egin zuen. Sherron Millsen eta Fabrizio Obertoren nagusitasunean oinarrituta, pase-oan ibili zen aurkariaren zonan. Ongi zebilen, baina azeleragailua zapaldu gabe, kanporaketa hauetako joaneko partiduan egin behar den bezala. Hamar puntuko aldea atsedendian (45-35). Eta bigarren zatian, blast: zulo beltzean buru-belarrari. Bennett nekatu eta akabo adimena. Baskonia ideiarik gabe geratu zen, eta inolaz ere ez aurkariak zaintza erakustaldia egin zuelako, Maccabiren defentsa makala zen eta. Eskerrak, bestela Tauk galdu egingo baitzuen, atzoko garaipen estuak porrot zapo-rea bazuen ere.

Maccabi Tauren larritasunaz baliatu ez eta Baskoniak finalaren moduko neurketa du gaur zortzi Israelen. Gogoratu iaz beste Maccabi baten aurka Tel Aviven pairatutako sofrikario latza.

DAVID AGUILAR / EFE

Elmer Bennettek partidu txarra egin zuen, bigarren zatian batez ere.

«Kontzentrazio eza izan da gakoa»

JULIO LAMAS entrena-tzaile baskonistaren us-tez, bere taldeak atzo zituen «bi helburuetako bat» bete zuen, hots, garaipena lortzea eta ez abantaila onik. Hortaz, Saportan aurrera egiteko, datorren astean Israelen «gogor» lan egin beharko dela aurrei-kusi zuen.

Argentinarra kexu zen epaileen lana zela eta, bai-na ez zuen ukatu emaitza bidezkoa zenik: «Emaitza bidezkoa da. Guk ez ge-nuen ezer hoberik egin

abantaila handirik lortze-ko». Lamasek Tauk biga-rreren zatian erakutsitako «kontzentrazio eza na-barmenari» leporatu zion partiduan gertatutakoa. «Ondorioz, ez dugu azal-terik izan bi taldeen arte-an dagoen alde teorikoa», erantsi zuen.

Tauk aurrera egiteko «egoera zailan» dela aitortu zuen. Halaber, 21 baloi galtzea eta Bennetten ordezkoa soil-soilik hiru mi-nututan aritzea salatu zi-tuen.

Futbola ♦

Villarreal
etekina
atera zion
Barakaldoren
huts bakarrari

Barakaldok lan bikaina egin zuen atzean, baina ezin izan zuen kanporaketa gainditu

Villarreal **Barakaldo**
1 **0**

Villarreal.- Unanua; Pascual, Medina, Tasevski, Arregi; Jaime, Isaac, Jorge Perez (Gracia 82m.), Alfaro (Moises 87m.); Javi Jimenez (Serban 77m.), Parri..

Barakaldo.- Josu; Raul, Urbano, Zarraga, Gurrutxaga; Iban Mugerza (Unai Pereda 81m.), Badiola (Iglesias 75m.), Zubieta, Aitor; Luke, Alex (Larreina 68m.).

GOLA: 1-0: Alfaro (63m.).

ARBITROA: Alberto Undiano. Txartel horiak: Pascual, Medina, Jaime, Tasevski, Alfaro eta Gurrutxaga.

Erredakzioa / Bilbo

BARAKALDOK ezin izan ditu Kopako final-hamaseirenak gainditu, Villarreal atzo 1-0 irabazi baitzion —joaneko hutsan amaitu zen—. Barakaldo jaun eta jabe izan zen atzo El Madrigal futbol zelaian, baina ez zen erasoko aukerak gauzatzeko gai izan. Villarreal aldiz, izan zuen aukera bakarrenetakoari etekina atera zion. Barakaldoko defentsak partidu ona egin zuen, baina 63. minutuan baloia galdu zuten eta Alfaro gola egitea lortu zuen. Villarreal ez zuen gehiago behar izan Kopako final-zortzi-renetarako sailkatzeko. Barakaldok gehiago merezi zuen, baina golik gabe ezin aurrera egin.

Alaves ♦ Manerentzat «porrota bainoago, desengainua» litzateke kanporaketa ez igarotzea

Porrota ala ustekabea

Real Unioneak dakarren gol bateko aldea gainditu beharko du Alavesek

Ivan Santamaria / Gasteiz

HILABETE bateko geldialdiaren ondotik, Errege Kopari ekingo diote berriro txapelketan geratzen diren taldeek, final-hamaseirenetako itzuliko partiduekin. Gaur iluntzeko 20:30etan, norgehiagoka interesgarria jokatuko dute Alavesek eta Real Unioneak. Hasiera batean gasteiztarrek aise nagusituko zirela uste bazen ere, Irungoak gogo biziz lehiatu ziren joaneko partiduan, eta, 1-0 irabazi zutenez, gol bateko aldeari eusten saiatuko dira gaur Mendizorrotzako zelaian.

Hortaz, alde bi izango ditu gaurko norgehiagokak, emaitzaren arabera. Real Unioneak kanporaketa gainditzeko badu, sekulako ustekabea izango da Jose Ramon Eizmendik gidatzen duen taldea final-zortzirenetarako sailkatzea. Gasteizko taldearentzat, aldiz, porrota izango litzateke, Lehen Mailakoa izanik, Bigarren B Mailako ekipo batek Errege Kopatik bidaltzea. Gainera, azken boladan Mendizorrotzan galdu duten konfiantza berreskuratu nahi dute Alavesekoek. Etxean jokatutako azken bi partidua galdu dituzte, Real Madrid eta Athleticen aurka.

Jose Manuel Esnal Manek ez du oraindik erabaki zein izango den hasierako hamaiakakoa, eta gaur goizean bertan egingo duen entrenamendua arte itxarongo du, hainbat jokalaria gripeak jota dituelako. Kodrok ez du partidua jokatuko. Iñaki Berruet ere larri dabil, baina Real Unioneko jokalaria ohia lanean izan zen atzoko entrenamenduan. Javi Morenok ere antzeko arazoak ditu. Horrez gain, Josete oraindik kili-kolo dabil.

Aste gogorra du Alavesek, hiru partidua jarraian baititu etxean. Hortaz, «modu globalean» pentsatu behar dutela uste du Manek, «betiere kanporaketa gainditzeko gai den taldea zelairatuta». Hortaz, baliteke Ligan asko jokatu ez duten jokariengan uzteko ardura. «Taldeak eskaintzen dituen aukera guztiei atera nahi diet etekina», esan zuen Manek.

PABLO S. QUIZA

Real Unioneak gol bateko aldea lortu zuen joaneko partiduan, Irunen.

Kanporaketa ez igarotzea, Balmasedakoaren aburuz, ez litzateke izugarrizko porrota, «desengainua baizik», eta Errege Kopan halako ezustek sarritan gertatu direla gogoratu zuen. Jose Ramon Eizmendiren taldeari begirunea zor zaiola gaineratu zuen Alaveseko entrenatzaileak. «Errespetua, beti. Baina horrez gain, 1-0 irabazi zuela kontuan hartzen badugu, emaitza lortzea zaila izango dela onartu beharko dugu. Bi gol sartuta ere ezin dugu lorik hartu, Real Unionen gol batek txapelketatik at utziko baitigu».

Kopako 1/16 (0-1)	
► Alaves	► Real Union
Entrenatzailea: Jose Manuel Esnal	Entrenatzailea: Ramon Eizmendi
20:30	Arbitroa: Lopez Nieto Zelaia: MENDIZORROTZA

Eizmendi: «Alde itzela dago bien artean»

■ AURREKO kanporaketan Valladolidi irabazi, eta honetan markagailua alde izan arren, ohiko apaltasunari eusten diote Real Unionekek: orain arte emaitza onei lotuta joan da jarrera hori.

Gainera, galera asko izango ditu Jose Ramon Eizmendiren taldeak gaurko neurketari begira. Zazpi jokalaria min

hartuta ditu. Nahiz eta batzuk arazo arinak besterik ez izan, ez dute Gasteizera bidaiatuko, Ligarako prest izan nahi dituelako. Haatik, kontuan izan behar da Alavesi joaneko partidua irabazi zioten futbolariak ez zirela ohikoak Ligan.

Joanekoan legez, Jose Ramon Eizmendik presioaren zama arindu nahi

dio bere taldeari, eta «ezusterako aukera gutxi» ikusten dituela esan zuen, joaneko partidua 1-0 irabazi arren.

Egun Gasteizko taldea Real Union baino askoz gehiago dela nabarmendu zuen Irungoen entrenatzaileak. Haren aburuz, Alaves «aise» nagusituko da gaurko partiduan, bi taldeen arteko aldea

«itzela» delako, «bai jokoa bai aurrekontuan».

Bigarren B Mailako II. multzoan 12. dago Real Union, baina Errege Kopan ibilbide polita darma, eta Burgos eta Valladolid kanporatu ostean, Alavesi irabaztea «sari bat» izan zela uste du Eizmendik. Hala ere, orain nahiago du Ligaren zentratzea.

hor zain

Weah-k Chelsean jokatuko du, Milanek utzita

George Weah aurrelari liberiarrak Ingalaterrako Chelsea taldean jokatuko du denboraldia amaitu arte, Milanek utzita. Weah ia beti izan da titular 1995-96 denboraldian Milanera iritsi zenetik, baina Alberto Zaccheroni ez du berak nahi duen lekuan jartzen eta jokalaria nahiago zuen beste talderen batean jokatu. Olympique Marseille interesaturik agertu zen, baina azkenean Vialliren Chelseak lortu du jokalaria.

Xavik jarraitu behar duela uste du Guardiola

Josep Guardiolen aburuz Xavik zelaierdian jokatzen jarraitu behar du, berak aulkian jarraitu behar badu ere: «Ez litzateke zuzena hamaikakotik ateratzea, ongi jokatzen ari baita. Partiduak irabazten badira, entrenatzaileari arrazoia eman behar zaio». Van Gaalek esan du beti hamaika onenak jartzen dituela zelaian.

Kopako itzuliko partidua jokatuko dira gaur

Kopako final-hamaseirenetako partidua jokatuko dira gaur. Kanporaketa gehienak oso berdinduta daude, eta Celta eta Osasuna bakarrik dira abantaila nabarmenarekin —3-0 irabazi zuten joanekoan—. Euskal taldeen artean Athleticek du erronkarik zailena, 0-1 galdu baitzuen San Mamesen.

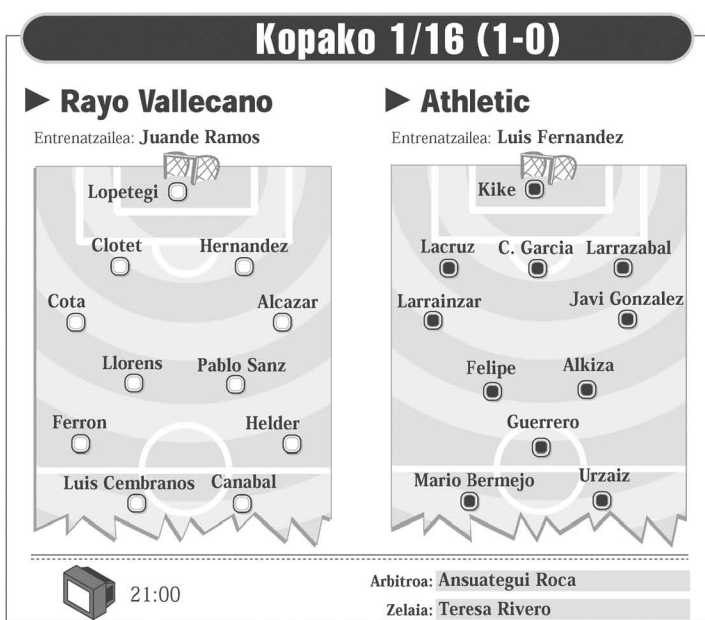
Kopa 1/16 (gaur)

	joan.
A. de Madrid-Las Palmas	2-2
Oviedo-Logroñes	2-3
Espanyol-Albacete	0-0
Alaves-Real Union	0-1
Eibar-Lleida	0-0
Mallorca-Ourense	2-2
Racing-Zaragoza	1-2
Celta-Sporting	3-0
Barcelona-Almeria	0-0
Malaga-Deportivo	0-1
Rayo-Athletic	1-0
Betis-Merida	0-1
Compostela-Tenerife	2-2
Valencia-Osasuna	0-3

Athletic ♦ Imanol, Joseba Etxeberria, Edu Alonso, Vales eta Ezquerro Bilbon geratu dira

Biktimismo barik

Ligako bolada onari eutsi nahi diote zuri-gorriek Kopan

Ramon Basaldua / **Bilbo**

ATHLETICEK irabazi egin behar du gaur Teresa Rivero zelaian Kopa txapelketan aurrera egiteko. Hala ere, Luis Fernandezek ez du biktimismorik nahi eta Athletic Rayo kanporatzera aterako dela, esan zuen atzo Lezaman. «Ligan irabazi egin genuen Vallecasen eta Kopan ere irabazteko gauza gara».

Mario Bermejo gaztea deialdian

Athleticeko entrenatzaileak jokalaria ugari galdu ditu gaurko partidurako. Izan ere, Joseba Etxeberria, Imanol Etxeberria, Edu Alonso, Oscar Vales, Santi Ezquerro eta Mikel Lasak ez dute jokatzetik izango Rayoren aurka.

Luis Fernandezek Mario Bermejo sartu du gaurko partidurako deialdian. Aurrelari gaztea Athleticeko lehen taldeko kide izango da hemen-dik aurrera, orain arte Torrelavegako Gimnastikan jokatzen egon ondoren.

Athleticek hamar partidu daramatza galdu barik Ligan eta irabazi egin ditu azken biak. Zuri-gorriek Ligako bolada onari eutsi nahi diote Kopan. «Hasiera ona eman diogu urte berriari eta egun dugun konfiantzarekin gauza gara Vallecasen irabazteko. Ziur nago joaneko partiduko emaitzari buelta eman diezaiogegula», adierazi zuen atzo Athleticeko entrenatzaileak.

Luis Fernandez Athleticen dagoenetik talde zuri-gorriak ez du inoiz lortu Kopa txapel-

MIKEL MARTINEZ

Rayo Vallecanok gol garrantzitsua egin zuen San Mamesen.

ketako final-zortzirenetarako txartela. Frantziarrak berriro gogoratu zuen, Athleticen bere aurretik izan diren entrenatzaile askok ez zutela ezer lortu Kopan.

Rayo partidua irabaztera aterako da

Rayo Vallecano gaurko partidua irabaztera aterako dela esan zuen atzo Juande Ramos entrenatzaileak. Madrillgo taldeak 0-1 irabazi zuen San Mamesen eta ez galtzea

nahikoa du final-zortzirenetan sartzeko. «Futbolean gol batek ez du ezer erabakitzen eta ezin gara lasai egon. Partidua irabaztera atera behar dugu. Abantaila izan arren lan handia egin beharko dugu kanporaketa gainditzeko», nabarmendu zuen Rayoko entrenatzaileak.

Juande Ramosek ezingo ditu zelairatu Poschner eta Edu Estibariz, lesionaturik daudelako. Van den Bergh, Mandra eta Dani Bouzas deialditik at geratu dira.

Iker Urracak Albaceten jokatu du, utzita, denboraldia amaitu arte

Iker Urraca, Athletic B taldeko erdilari gazteak, Albacete taldean jokatu du denboraldia amaitu arte, atzo Luis Fernandezek esan zuenez. Athleticek, oster, ez du ezer adierazi jokalaria etorkizunari buruz. Las Pal-masek Fran Yeste nahi du Ligako bigarren itzulirako. Luis Fernandezek ez zuen zehaztu jokalaria uzteko prest dagoen.

Roberto Riosek deialdietan sartu barik jarraitzen du

Luis Fernandezek gaurko partidurako deialditik at utzi du Roberto Rios. Portugaletekoak ez du zortetik izan denboraldi honetan. Izan ere, bi partidu baino ez ditu jokatu lehen itzuli guztian. Atzelariak ez du zortetik izan lesioekin denboraldi hasieran titular izan ondoren. Luis Fernandezek ez du zehaztu zergatik ez duen sartu Rios deialdian: oraindik suspertu ez delako ala lekuri ez duela-ko.

Luis Fernandezek ez du kanporatu lehen mailako talderik Kopan

Luis Fernandezek Athletic zuzentzen duenetik talde zuri-gorriak ez du lehen mailako talderik kanporatu Kopa txapelketan. Santanderreko Racing izan zen bilbotarren borroa 96-97 eta 98-99 denboraldietan eta Mallorcak kanporatu zuen Athletic 98-99 kanpainan.

Sivorik du azken hitza

Ramon Basaldua / **Bilbo**
ARTURO IGORIN *Sivori*-k ez du erabaki non jokatu duen Liga txapelketako bigarren itzulian. Atzo Luis Fernandezek esandakoaren arabera, Athleticek eta Osasunak akordioa hitzartu dute Gasteizko aurrelariak Lotinaren aginduetara joka dezan denboraldia amaitu arte. Dena den, Jose Mari Arratek zuzentzen duen klubak ez du ohar ofizialik kaleratu. Izan ere, bi taldeak ados egon arren Arturo Igorin *Sivori*-k ez dio baiezkoa eman utzita joateari.

Arestian esan bezala, Luis Fernandezek ziurtzat jotzen du ez duela *Sivori* izango taldean bigarren itzulian eta Mario Bermejo aurrelaria sartu du haren ordeiz.

Sivori-k ez du jokatzeko aukera handirik izan Liga txapelketako lehen itzulian. Gasteiztarak 125 minutu baino ez ditu jokatu. Ikus-teko dago zer erabakiko duen bigarren itzulirako.

Edu Alonso ere hizpide izan zen atzo Lezaman. Athleticek apurtutzat jo ditu jokalaria kontratua

luzatzeko haren ordezkariarekin izan dituen harremanak. Luis Fernandezek defenditu egin du klubaren jarrera eta garbi utzi nahi izan du Edu Alonso jokalaria interesgarria dela Athleticezentzako. «Ni ez naiz diru kontutan sartuko baina klubak garbi utzi du Edu Alonsoren kontratua luzatu gura duela. Athleticen jarrera zintzoa izan da. Gainera, Edu Alonsok asko zor dio klubari».

Entrenatzaileak ez du zehaztu jokalaria deitzen jarraituko duen.

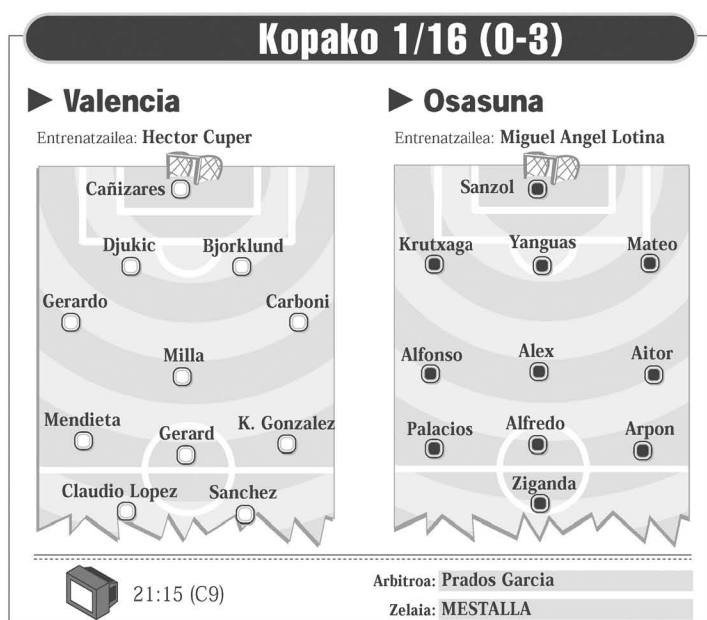

XOUSE SIMAL

Sivori, Lezaman egindako entrenamendu saio batean.

Osasuna ♦ Sadarren bezala, Mestallan ere Valencia mendea hartu nahi dute nafarrek

Hasitakoa bukatzera

Lotina baikor da, baina valentziarren jarrerak kezkatzen du

Erredakzioa / Iruñea

SADARREN hasitakoa Mestallan bukatu nahi dute gaur gorritxoek (21:15), eta Valencia Kopako lehiaketatik at utzi. Etxean 3-0 irabazi zuten nafarrek, eta abantaila horri eustea eta, ahal bada, handitzea izanen da Miguel Angel Lotinaren jokalarien helburu bakarra.

Hori lortzeko gogor egin behar dute lan gorritxoek, eta asko sofritu, Valencia ez baita nolanahiko taldea. Nafarrek lortutako hiru goleko abantaila garrantzitsua da, baina ez gaindiezina. Kanpoan egin-dako okerrak etxean zuzen-

tzen saiatuko dira jokalarri valentziarrak, zalantzarik gabe.

Hala eta guztiz ere, baikor agertu zen Osasunako entrenatzaile Miguel Angel Lotina atzo, Valentziarrantz abiatu aurretik, eta nafarrek «serio» jokatzeko badute, «tentsioari eutsiz», kanporaketa irabaz dezaketela azpimarratu zuen.

Valentziarren jarreraren beldur

Osasunarentzat funtsezkoa izanen da kanporaketa irabazitzat ez jotzea, eta lasaitu gabe jokatzeko. Lotina gehien kezkatzen duena, hala ere, aurkariaren jarrera da:

Palacios hasieratik ariko da. Argazkian, joaneko partiduan.

«Valenciak irabazi nahiko du, eta hasieratik gogor ariko da bere helburua betetzeko».

Bestalde, hiru goleko abantaila izan arren, Valenciaren aurka bere ohiko sistema erabiliko duela azpimarratu zuen entrenatzaile bizkaitarrak, 3-3-3-1ekoa alegia. Lotinak ez zuen argitu, ordea, aurrean Trzeciak edo

Ziganda nafarra ariko den. Gaur erabakiko du nor zelairatu.

Valenciako entrenatzaile Hector Cuperrek, berriz, kanporaketa gainditzeko «miraria behar» dutela azpimarratu zuen atzo. Cuperrek baikor dela gaineratu zuen, eta errebantxa hartzeko duten gogoak bultzatuko dituela.

Futbola ♦

Brasilgo Corinthians taldeak finala jokatu du

Bere aurkaria gaur goizaldean erabaki da

Efe / Sao Paulo

BRASILGO Corinthians taldeak Klubaren arteko lehen Munduko Txapelketako finala jokatzeko txartela eskuratu du, Egiptoko Al Nassr taldeari 2-0 irabazi ondoren. Brasildarrek bi goleko aldeaz irabazi beharra zuten, Real Madriderik 3-2 irabazi baitzion Marokoko Raja Casablanca taldeari, aurretik jokaturako partiduan. Corinthians taldeak ez zuen bigarren gola egiterik izan partiduko azken minutuak arte. Partidua amaitzeko bederatzi minutu falta zirela Freddy Rinconek egin zuen 2-0ekoa —Rinconek Real Madridentzako jokatu zuen duela urte batzuk—.

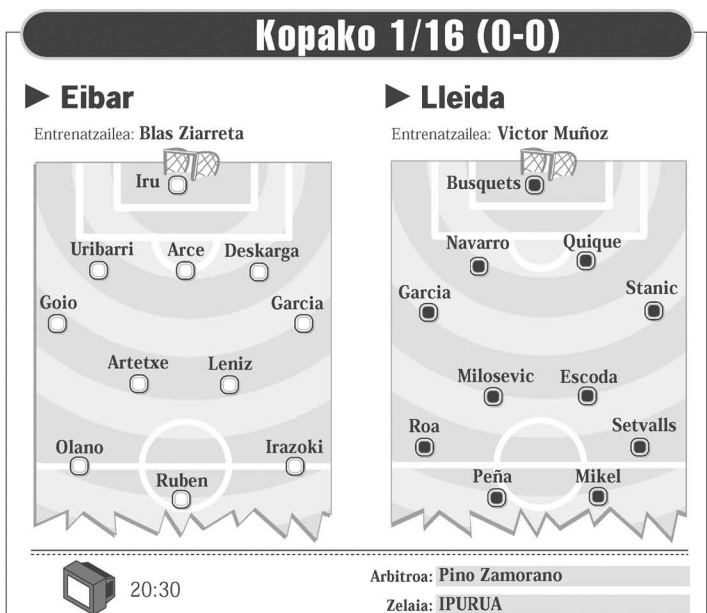
Corinthiansek partidua hasi bezain laister egin zuen lehen gola, baina hortik aurrera ezinean aritu ziren Oswaldo Oliveiraren jokalarriak. Izugarritzko euri zaparrada bota zuen eta baloia behar bezala mugitzeko arazo handiak izan zituzten brasildarrek. Dena den, azkenean gola iritsi zen eta Corinthians finalean izango da.

Brasildarren arteko finala?

Finala jokatu duen beste taldea gaur goizaldean erabaki da. Brasilgo Vasco de Gama eta Mexikoko Necaxa ziren aurrez aurre, txartela bietako nor lortuko zuen erabakitzeko. Vasco de Gamak aukera gehiago zituen, nahikoa baitzuen berdinketarekin multzoko lehen postuan amaitzeko —gainera, Romario eta Edmundo aurrelariak sasoi betean dira—. Necaxak, berriz, ezinbestekoa zuen garai-pena. Manchester Unitedek ez zuen inolako aukerarik azken jardunaldian. Ingalaterrako taldeak lan eskasa egin du, eta ezin izan da Klubaren arteko lehen Mundiala irabazteko lehian sartu. Fergusonen taldeak Ingalaterrako Kopari uko egin zion Klubaren Mundiala jokatzeko.

Eibar ♦ Kanporaketan aurrera egin eta talde handi bat egokitzea da gipuzkoarren ametsa

Hirugarrenean bai

Ainara Argoitia / Eibar

HILABETE baten barruan hirugarrenengo Lleida taldearen aurka jokatu beharko du gaur Eibarrek. Kopako itzuliko partida izango da gaur Ipuruan jokatu dutena. Elkar ondo ezagutzen dute beraz, eta eibartarrak txapelketan aurrera egiteko gogoz zelairatuko dira gaur. Blas Ziarretaren mutilek gogoan dute joan zen igandean lideraren aurka lortutako garai-pena, eta ildo horretatik jarraitu nahi lukete: Eibarrek 1-0 irabazi zion Salamancari, Gorka Garciak

egindako golari esker. Era berean, Lleidak ere irabazi egin zuen igandean Elchearen aurka jokatu partiduan, 1-3.

Hirugarrenengoan, irabazi nahi du Eibarrek. Izan ere, Lleidak eta Eibarrek elkarren aurka jokaturiko beste bi partidua berdinean amaitu zituzten. Eibarrek Lleida bidean utzi eta hurrengo zozketan talde handi baten aurka egokitzea nahi du.

Bestalde, Ruben aurrelariak bere azken partidua jokatu du gaur Eibarrekin, Oviedok berriz hara itzul dadila erabaki baitu.

Reala ♦

Alberto: «Gure esku dago salbazioa»

Haren ustez, ez dago lortu ezin den helbururik

Erredakzioa / Donostia

ITZULI OSO BAT falta da oraindik Espainiako Lehen Mailako denboraldia bukatzeko, eta Realak 19. postuan dagoen arren, taldeak salbazioa bere esku daukala esan zuen atzo Alberto atezainak. «Jendeari kontuak egiten ez hasteko esango nioke, geure esku baitago salbazioa». Realeko jarraitzaileei beraiei «eskerrak» eman dizkie Albertok, lehengo igandean Oviedoren kontra asko animatu zutelako taldea.

Atezainak atzo esan zuen ulertzen duela jendea kezkatuta egotea, baina, azkeneko partiduan egindako joko ona dela-eta, baior azaldu da Alberto. «Eta itxura bera emango dugun konfiantza daukat, baina kontrarioaren ate aurrean gehiago asmatu beharko dugu».

Haren ustez, ez dago lortu ezin den helbururik, eta 45 puntu behar omen dituzte mailari eutsi ahal izateko; alegia, bigarren itzulian 25 lortu beharko lituzkeela Realak, gaur egun 20 baino ez ditu eta.

Loren kapitainak ere hitz egin zuen atzo, eta Aitor Lopez Rekartek lehengo igandean entzun zituen txistuez mintzatu zen. «Ez da ona jendea jokalaria batekin sartzea. Gustukoa izan dezakezu jokalaria hori, edo ez, baina txistu haiek kalte egiten diote jokalariai», esan zuen Lorenek. Animoak eskatu zituen hark.

Khokhlov Holandan bihar arte

Dimitri Khokhlov, Realeko jokalaria berria, Holandan da astelehenetik, Realaren baimenarekin. Izan ere, Donostiara etorri aitzin Holandan jokatu du Khokhlovek, PSV taldean hain zuzen, eta orain bere gauza batzuk konpontzen ari da, Realera etorri zenetik —pare bat aste jada— ez duelako horretarako denborarik izan. Bihar itzuliko da.

Txirrindularitza ♦ lazkoaren garapena da, eta ontzat jo du txirrindularitza munduak

Kontrol zorrotzagoak

Dopinarentzat arautegi bateratua aurkeztu du UCIk

Xabier Usabiaga / Donostia

SESIOAK amaitu dira. Hemendik aurrera inork ezingo du esan neurgailu diferentarekin juzgatzen dituztenik dopin kontuetan. UCI Txirrindularitzako Nazioarteko Batzordeak plazaratu berri duen Medikuntza Kontrolerako Programak moztu ditu esamesok, errotik. Lazko urtarrean martxan jarritako programa garatua da orain indarra hartu duena, eta lehengo baino zorrotzagoa eta zehatzagoa da, nahiz eta helburuak bere horretan iraun: txirrindularien osasuna babestu eta hartutako sustantzia debekatuak atzeman.

Horretarako txirrindulari profesional orok bere historial kliniko modukoa egin beharko du, eta lesioen tratamendurako-eta hartutako sustantzia debekatuak apuntatu. Metodologia honekin ez da Ludo Dierckxens belgikararren kasurik gertatuko (Tourreko etapa batean gailendu ondok, zigortu egin zuten kortikoideak erabili zituelako taldeko medikuei ezer esan gabe). Kartila moduko horretaz gain, beste hainbat azterketa ere egin beharko dituzte urtean zehar. Urte hasieran, urtero, azterketa sakona egingo dute. Lau hilabetetik behin, urtero, beste odol analisi bat, eta bi urtetik behin azterketa kardiologikoa eta bistaren azterketa. Horren guztiaren helburua: txirrindulariaren balore fisiologikoak denboraldian nola aldatzen diren aztertzea, zerbait anormala ikusiz gero sakonago ikertzeko.

Hein Verbruggen, UCIko presidentea —argazkian, eskuinean—, gustura azaldu da arautegi berriarekin.

Mediku kontrolaren programaren ideia, 90eko hamarkadan garatu zuen Leon Schattenberg medikuak, UCIko osasun batzordeko buruak. Hala ere, Patrice Mangin mediku frantziarrak (Lausanako Medikuntza Legaleko Unibertsitateko Institutuko zuzendaria) eta bere laguntzaileek egin dute parametro biologiko eta medikuen zerrenda. Arautegi egitean, UCIk kontuan izan ditu federrindulariek, UCIko azterketaz gain, beste hainbat pasatu behar izaten zituzten. Hemendik aurrera nahikoa izango da UCIren azterketak egitea, beste azterketek indarra galduko baitute. Honen ondorioa da, adibidez, Laurent Jalabert bere herrialdeko selekziora dei dezaketela (zigortua zegoen, Frantziako kontrol longitudinala onartu ez zuelako, eta berak UCIren hobetsi zuelako). Txirrindularitzako erakunde guztiek ontzat jo dute neurria, federazio, talde eta txirrindularien ordezkariak adierazi dutenez.

raziorik garrantzitsuenetako medikuen aholkuak, eta arautegi zehaztu bezain laster, iazko abenduan, Nazioarteko Talde Profesionaleko Batzordeak hautatutako medikuei erakutsi zitzaizen eta aho batez onartu zuten haiek guztiek.

Denak ados erabakiarekin

Erabaki bateratua mesederako da, dudarik gabe, gutzientzat. Orain arte Italiak arautegi propioa zuen eta Frantziak beste horrenbeste, eta herrialde haietako txi-

rrindulariek, UCIko azterketaz gain, beste hainbat pasatu behar izaten zituzten. Hemendik aurrera nahikoa izango da UCIren azterketak egitea, beste azterketek indarra galduko baitute. Honen ondorioa da, adibidez, Laurent Jalabert bere herrialdeko selekziora dei dezaketela (zigortua zegoen, Frantziako kontrol longitudinala onartu ez zuelako, eta berak UCIren hobetsi zuelako). Txirrindularitzako erakunde guztiek ontzat jo dute neurria, federazio, talde eta txirrindularien ordezkariak adierazi dutenez.

arautegiko puntu garrantzitsuenak

Balore fisiologiko asko aztertuko dira, eta sarri

■ Arautegi berriak puntu asko ditu, UCIk dopinaren borroka ondo lotua utzi nahi duelako. Hala ere, neurririk garrantzitsuenak haiek dira.

Maiztasuna • Urtero, gutxienez, lau azterketa egin beharko dituzte: abendu-urtarrilean bata, apirilean bigarrena, ekain-uztailean hirugarrena eta irailurrian azkena. Horretaz guztiaz gain, bi urtez behin egin beharreko beste azterketa batzuk ere izango dituzte.

Zer aztertuko da? • Azterketarik sakonena lehendabizikoa izango da eta odol analisi osoa egingo zaie, eta 25 parametro aztertuko dituzte (hematokrito, hemoglobina, ferritina, korti-

sola, testosterona eta abar). Horretaz gain, azterketa kardiologikoa, elektrokardiograma eta gurnu azterketa ere egingo zaie txirrindulariei. Beste azterketetan, odol analisia egingo zaie (15 parametro) eta baita gurnu azterketa ere. Bi urtetik behin egingo den beste miaketa batean azterketa kardiologikoa egingo da, eta baita bistarena ere. Horretaz gain, orain arteko beste bi azterketak ere egingo dira (odol analisia proba jokatu aurretik, eta gurnu azterketa proba ondoren).

Anormaltzat joko diren kopuruak • Hematokritoak % 50eko batez bestean segituko du. Hemoglobina dezilitroko 7 gramo baino gehiagokoa bada,

ez da ontzat emango. Gauza bera gertatuko da Kortisolak mililitroko 50 nanogramo baino gehiago baditu, eta baita Ferritinaren kourua mililitroko 1.000 nanogramotik gorakoa bada ere.

Zigorak • Gurnu azterketan positibo ematen duen txirrindulariak sustantziaren larritasunarekin lotua izango du zigorra (sei hilabete edo urtebete). Hematokito portzentaia % 50etik gora duenari 15 egunetan lizentzia kenduko zaio, eta berriro beste azterketa bat egin beharko du, kopurua normalizatua duen ikusteko. Beste kopuru anormaletan ez da zigorririk izango, baina ikerketa sakonagoa aginduko da.

Golfa ♦ Urrezko Danborra emango dio aurten Donostiako Udalak

Olazabal, kementsu

Hondarribitarak 26-27 torneo jokatuko ditu denboraldion, eta British Opena du helburu

Erredakzioa / Donostia

AUGUSTAKO MASTERSEAN iaz lortutako garaipena oso gogoan duela, denboraldi berrirako dituen asmoak azaldu zituen atzo Jose Mari Olazabalek, Donostian. Berriro horrelako garaipen handi bat lortzea «zaila» dela esan zuen, eta garrantzitsuen Grand Slam-eko torneoean ondo aritzea dela erantsi. Hala ere, British Opena begiz jota daukala onartu zuen golf jokalaria hondarribitarak.

Denboraldia urtarrilaren 22an hasiko du Jose Mari Olazabalek, Australian. Urrezko Danborra jaso aurretik, Londresan joango da Olazabal, bere maisuarekin hasierako kolpea, *swing*-a, hobetzeko saio batzuk egitera. Gero, hilaren 19an eta 20an Donostiatik igaro ondoren, Australian egingo du debuta.

Ez du nolanahiko egutegia izango Olazabalek, 26-27 torneoetan parte hartzeko asmoa baitu hondarribitarak. Eta jomuga, PGAREN zirkuituko lau torneo handietan ezarria dauka. Denboraldiko helburu nagusia British Opena izango da Olazabalentzat, baina beste torneo handiak bazterrerara utzi gabe: «Helburuak betikoak dira. Batez ere British Opena daukat buruan, baina baita Augustako Mastersa, EEBBetako Irekia eta PGAREN Torneoa ere. Oso garrantzitsua izan ohi da torneo horietan lan ona egitea».

EDURNE KOCH

Urrezko Danborrarekin hunkituta. «Harrituta» eta «oso pozik» agertu zen atzo Jose Mari Olazabal golf jokalaria, Donostiako Udalak aurtengo Urrezko Danborra emango diola-eta eskaini zuen prentsurrekoan. «Hondarribian herriko seme kuttun izendatu nindutenean bezalatsu sentitzen naiz», esan zuen jokalaria hondarribitarak, hunkituta. «Egia esateko, horrelako gauzarik ez nuen espero. Nik nire kirolean badakit zer lortu dezakean, baina, bestelako bizitzan, oso ongi hartzen dira gauza hauek, eta oso garrantzitsuak dira». Urtarrilaren 20an jasoko du Urrezko Danborra Jose Mari Olazabalek, denboraldia hasi bezperan, hain justu.

Iaz Augustan Jaka Berdea jantzi zuen Olazabalek, eta horrelako torneo bat irabaztea «gauza handia» dela esan zuen atzo: «Ondo jokatzeko da garrantzitsua, lau torneo horietako bat irabaztea oso

zaila baita. Lortzen baduzu urtean bat irabaztea, joan den urtean egin nuen bezala, benetan txoratzekoa da. Eta, irabazi ez arren, lehenbiziko bost postuetan-edo amaitzen baduzu, oso ona da hori».

Rallyak ♦ Gaurko etapa bertan behera utzi dute, atentatu arriskuagatik

Dakar, indarkeriaren beldur

Agentziak / Paris

DAKAR-KAIRO rallya gaur Niameytik abiatu, Nigerko hiriburutik, eta Zinderrera iristekoa zen. Ez da, baina, zazpigarren etapa jokatu. Izan ere, Nigerren atentaturen bat izateko arriskua dagoela «baiezatu» du Frantziako Atzerri Ministerioak,

eta rallyko antolatzaileek «arrisku lekua saihestea» erabaki dute, «parte-hartzaileen segurtasunak erabateko lehentasuna» duela argudiatuta. Nigerko Gobernuak gaitzetsi egin du erabaki hori, eta «inolako arriskurik» ez dagoela esan. Hegazkinez lekualdatuko dituzte rallyko gidari eta tramankuluak.

EEBBetako Gobernuak ere hango pilotuak ohartarazi zituen, atentaturen bat izateko arriskua zegoelakoan.

Atzo Richard Saint frantziarrak irabazi zuen mototetan, Joan Roma katalanaren aurretik, eta Romak sendo jarraitzen du buruan. Kotxetean, Carlos Sousa portugaldarrak irabazi zuen.

laburrean

IGERIKETA

■ Donostiako Hiria torneoan 300 igerilari baino gehiago

EUSKAL HERRIKOEZ gain EEBBak, Danimarka, Alemania, Katalunia eta Espainiako igerilariak izango dira datorren larunbatean Donostiako Hiria nazioarteko torneoan. 300 parte-hartzaile baino gehiago bilduko ditu Easo klubak. Aipagarri dira gizonezkoetan Adam Bruns estatu batuarra, Frank Byskov danimarkarra eta Ismael Garcia Espainiako txapelduna, eta emakumezkoetan Sina Lindman eta Kim von Düring alemaniarrek eta Junkal Irigoien, iazko irabazlea. Gaur eguerdiko 12:30etan aurkeztuko dute proba, Donostiako udaletxean.

TENISA

■ Alberto Berasategi, kanpora Aucklandeko torneoan

AURRENEKO SAIOAN kanporatu egin dute Alberto Berasategi tenislari bizkaitarra Aucklanden. Alberto Martinek aise irabazi zion (6-3 eta 6-1). Goran Ivanisevichek ere galdu egin zuen Sjeng Schalkenen kontra, eta Michael Selleg Nicolas Escude kanporatu zuen, laugarren zerrendaburua.

ESKIA

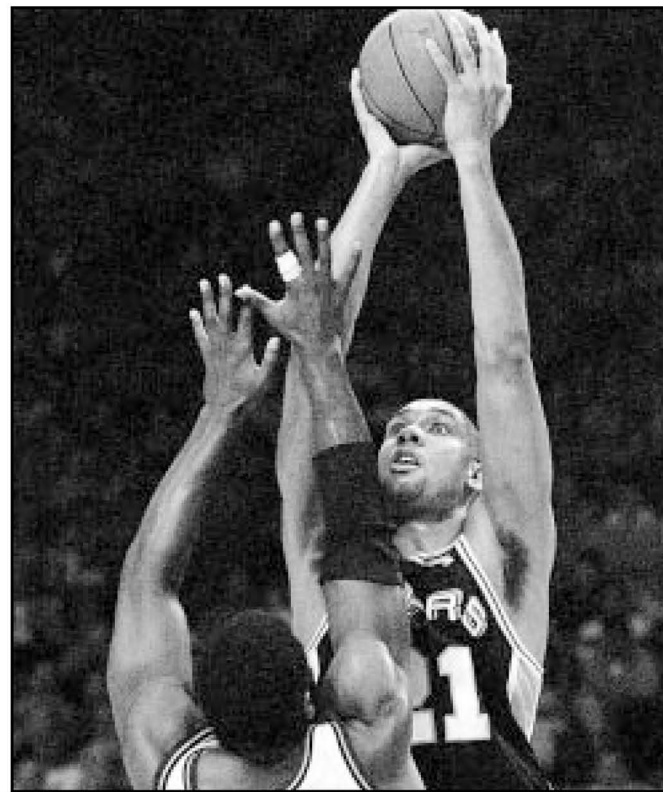
■ Euskadiko Iraupeneko Txapelketan 200 parte-hartzaile

IRAUPENeko Eskiko Euskadiko Txapelketak jokatu dira asteburuan Somporten (Frantzia), eta 200 parte-hartzaile baino gehiago izan dira proba laburretan eta erreleboetan. Josu Gonzalez irundarra eta Miren Arregi tolosarra izan ziren garaile proba laburretan, juniorrak biak, eta taldeka Club Vasco de Camping taldeko hirukoteak irabazi zuen: Rafael Zuza, Carlos Zurutuza eta Harkaitz Labeagak.

AUTOMOBILISMOA

■ Ander Vilariño zirkuituetara itzuliko da, 1 Formularen sartzeko aukerak baliatzeko

MENDIKO probak korritzeko asmoa zuen Ander Vilariño pilotu hondarribitarak aurten, baina jaso dituen eskaintza onek zirkuituetara bueltatzera «behartu» dute. Izan ere, Vilariñok F 2000n korritzeko eskaintza jaso du Frantziako talde batetik, eta Open by Nissan txapelketan aritzeko bi eskaintza ere baditu. Antza, azken lehiaketa horretan ariko da, antolatzaileek interes handia agertu baitute. Baina Ander Vilariñok Adrian Camposen taldean sartu nahi du, 1 Formularako bidean aukera onena iruditzen baitaio hori.

ROBERT SULLIVAN / AFP

Tim Duncanek 46 puntu, Karl Maloneren aurrean.

San Antoniok 93-86 irabazi zion Utah Jazzi NBA-n, eta Tim Duncanek 46 puntu lortu zituen, Karl Malone aurrean zuela. Chicago Bulls, berriz, itxuraldatu egin du Toni Kukocekin: hura itzuli, eta hiru partidutan hiru garaipen lortu dituzte.

Pilota ♦ laz bi txapelketa jokatu ziren: Euskal Herrikoa (Asegarce-Alti) eta Espainiakoa (Aspe)

Unanue-Errasti azkenak

Haiek irabazi zuten binakako azken txapelketa bateratua (1998)

Enekoitz Telleria / Donostia

GAUR Bilbon aurkeztuko den Eskuz Binakako Txapelketa Profesionalak (12:30, BBVren egoitzan) iazko txapelketek eman ez ziguten zerbait emango digu: bikote txapel-dun bakar bat. Iaz binakako bi txapelketa jokatu ziren. Asegarce-Altik Euskal Herriko txapelketa jokatu zuen, Euskadiko Federazioaren babesean, eta Aspe Espainiakoa, Espainiako Federazioaren babesean. Horregatik, bikote txapel-dun bateratuaren bila 1998raino joan behar dugu. Aspe enpresaren sorreraren bezpera zen. Unanuek eta Errastik irabazi zuten Atano III.ean jokaturako finala, Etxaniz eta Elkororen kontra (22-21), zeinak orduan enpresan kide baitzituzten. Larunbatean jokatu zen finala eta astelehenean aurkeztu zen Aspe enpresa Gasteizen.

Geroztik ez da final bateraturik izan binakakoan. Bana-koan akordio batera iritsi ziren urte hartan bertan, eta jokatu zuten (Beloki eta Eugiren artean), baina iaz ez zen horrelakorik gertatu ez banakakoan ez binakakoan. Nagore eta Errandonea dira egungo eskuz binakako Euskal Herriko txapeldunak, eta Asier Olaizola eta Elkoro Espainiakoak.

Eskuz Binakakoaren Palmaresa			
Urtea	Txapeldunak	Txapeldunordeak	Emaizta
1941-42	Onaindia-Urzelai	Txikito Iraeta-Gallastegi	22-18
1943-44	Onaindia-Urzelai	Ubilla I.a-Kortabitarte	22-16
1945	Txikito Iraeta-Lazkano	Atano VII.a-Atano IV.a	22-21 [1]
1961-62	Arriaran anaiak	Ogeta-Etxabe X.a	22-15
1978-79	Pierola-Maiz II.a	Retegi I.a-Aldazabal II.a	22-12
1979-80	Bengoetxea III.a-Gorostiza	Pierola-Maiz II.a	22-15
1980-81	Garcia Ariño IV.a- Maiz II.a	Bergara II.a-Martinikorena	22-13
1981-82	Beristain-Tolosa	Garcia Ariño IV.a-Maiz II.a	22-21
1982-83	Bengoetxea IV.a-Maiz II.a	G.Ariño IV.a-Gorostiza	22-11
1983-84	Bengoetxea IV.a-Maiz II.a	Oreja III.a-Aldazabal II.a	22-18
1984-85	Bergara II.a-Martinikorena	Oreja III.a-Galarza III.a	22-18
1985-86	Bergara II.a-Martinikorena	Alustiza-Tolosa	22-15
1986-87	Ladutxe-Tolosa	Alustiza-Galarza III.a	22-14
1987-88	Retegi II.a-Errandonea	Ladutxe-Martinikorena	22-16
1988-89	Ladutxe-Tolosa	Retegi II.a-Arretxe	22-18
1989-90	Retegi II.a-Errandonea	Bergara II.a-Etxenagusia	22-03
1990-91	Retegi II.a-Arretxe	Salaberria-Galarza	22-19 [2]
1991-92	Bergara II.a-Arretxe	Unanue-Zezeaga	22-15
1992-93	Alustiza-Maiz II.a	Titin III.a-Arretxe	22-20 [3]
1993-94	Titin III.a-Arretxe	Retegi II.a-Beloki	22-14
1994-95	Retegi II.a-Errandonea	Unanue-Zezeaga	22-17
1995-96	Capellan-Beloki	Etxaniz-Arretxe	22-18
1996-97	Retegi II.a-Lasa III.a	Eugi-Zezeaga	22-17
1997-98	Unanue-Errasti	Etxaniz-Elkoro	22-21
1998-99	Nagore-Errandonea	Berasaluze VIII.a-Beloki	22-17 [4]
	Olaizola I.a-Elkoro	Goñi II.a-Zezeaga	22-15 [5]

[1] Ordezkoak: Txikito Iraeta Onaindiaren ordeiz; Etxenagusia Maizen tokian.

[2] Desenpateko partidua, lehendik 20-22 eta 22-21 egin ostean.

[3] Unidas-Reur-eko pilotariak beste txapelketa bat jokatu zuten: Etxaniz-Zezeaga bikoteak irabazi zuen.

[4] Euskal Herriko txapelketa izan zen.

[5] Espainiako txapelketa izan zen.

Zestapunta Labriten, Caromek antolatuta

E. Telleria / Donostia

ASMO erabat berritzaileekin aurkeztu zen joan den azaroaren 18an Carom Jai Alai enpresa, Donostian. Zestapuntaren funtzionamendua, materialak eta egiturak aldatu nahi zituztela iragarri zuten bere garaian Iñigo Kalzakorta eta Sixto Janariz arduradunek, eta Naziorteko Openaren antolakuntza izan zen lehenengo urratsa. Euren helburu nagusien artean dago, hala ere, zestapunta 36 metroko frontoira egokitzea eta urrats hori ere egin dute. Datorren urtarri-laren 15ean, zestapunta partidua jokatu dira non eta Iruñeko Labrit frontoian.

«Aurrerapen teknikoei es-

ker, zesta frontoi motzera egokitzea lortu da: ohiko zesta jokoan erabiltzen diren antzeko pilotekin (130 gr.), plastikozko injekzioz lortutako materialarekin jokatzen da. Modu horretan, pilota frontisetik abiadaz irteten da, baina boteak ez du atzelaria gainditzen. Joko ederragoa eta luzeagoa ahalbidetzen da horrela», nabarmendu dute Carom Jai

Alaiko arduradunek. «Urtarrilaren 15ean Iruñeko Labriten Jai Alaiaren garai berri eta emankorra hasiko da», diote baikor.

«Zestapunta frontoi motzera egokitzek, Jai Alai 36 metroko frontoien zirkuituan sartzea ahalbidetu du. Orain arte, pilotaleku horiek eskuzkorako *gordeta* zeuden. Ondorioz, Jai Alaiak, bere betiko frontoietatik aterata,

CAROM JAI ALAI

■ ■ ■ *«Zestapunta frontoi motzera egokitzeak Jai Alai 36 metroko frontoien zirkuituan sartzea ahalbidetu du. Orain arte, pilotaleku horiek eskuzkorako ‘gordeta’ zeuden»*

Ez da, hala ere, eskuz binakakoaren historialean lehenengo kasua. 1992-93ko txapelketan ere liskarrak izan ziren enpresen artean, eta Asegarcekoek jokatu zuten txapelketa ofiziala eta Unidas-Reurrekoek bestea. Alustiza-Maiz II.ak irabazi zuten lehenengoa eta Etxaniz-Zezeagak bigarrena. 1978tik etenik gabe jokatu da txapelketa hori, eta 1992-93koan eta 1998-99koan izan dira arazoak.

Aurtengo bikoteak sekretupean

Gaurko aurkezpenean jakin-go da enpresa bakoitzak jokoan jarriko dituen sei bikoteak zeintzuk diren. Bikoteak ez, baina parte-hartzaileen zerrenda nahiko argi dago. Asegarce-Altiko sei atzelariak behintzat bai: Beloki, Armendariz, Errandonea, Errasti, Arretxe eta Zearra. Aurrelariak: Unanue, Alustiza eta Nagore seguru, Salaberria, Barberito VI.a eta Tirapu zalantzan.

Aspeko atzelariak: Elkoro, Zezeaga, Oscar Lasa, Berna eta Fernando Goñi seguru, eta Santi (osatzen bada), Auxkin eta Arroyo II. zalantzan. Aurrelariak: Titin III.a, Eugi, Aimar Olaizola, Etxaniz eta Capellan.

txokoan

Ezkurra eta Etxeberria III.a estu bukaeran

Garikoitz Altuna-Etxabe txapeldunordeen kontra jokatu eta irabazi zuten Ezkurak (txapelduna) eta Etxeberria III.ak atzo, Euskalen (40-37). 26na berdinduta zeudela irabazleek lortutako 9-0eko partziala erabakigarria izan zen, baina asko estutu zituzten Altuna II.ak eta Etxabek. Izan ere, 38-30 aise irabaziko zutela zirudienean, 38-37 hurbildu ziren galtzaileak, baina ez zuten erreakzioa burutzetik izan. Jose Jabier Etxeberriak primeran lagundu zion Ezkurra herrikideari. Bigarren estelarra Zeberio II.a-A. Lekunberrik irabazi zuten Iñigo-Eizagirrenen kontra (40-27). Bigarren zatian nekatu egin zen Eizagirre.

Asegarcek kontratua berritu dio Tirapuri

Beste lau urtez Asegarce enpresan jarraituko du Ritxar Tirapuk, herenegun bere enpresarekin akordio batera iritsi ostean. Orkoiengoa da Tirapu, 24 urte egingo ditu datorren irailean eta jokatu gabe eman du joan den urtearen erdia, belaunean izandako lesio larri batengatik. Dezente hobetu dizkiote lehen zituen baldintzak Asegarcen jarrai dezan, eta, ziurrenik, binakako txapelketan sartuko dute Armendariz lehengusua-rekin. Imanol Agirrek ere bere kontratua beste bi urterako luzatu duela jakinarazi da.

Urkia-Gorostiaga nagusi Deportivon

Lehen zati guztia atzetik egin zuten, pala bana ere apurtu zuten, baina bigarren zatian aurrera atera zuten Deportivoko partidua nagusia Urkiak eta Gorostiagak —sakearekin asmatuz— Unda I.a-Rekalderen kontra atzo (35-45).

biharko partidua

GALARRETA. 16:00.
• Berziartua-Urko / Zalakain-Zestau III.a
• Ezkurra-Imaz / Altuna II.a-Lizaso
• Iñigo-Iriarte / Altuna I.a-Aizpuru
• Sarasua-Zandio / Bitoria-Amenabar.

DEPORTIVO. 17:00.
• Zeberio-Ziskar I.a / Zabalza-Leunda
• Insausti-Garma / Unda I.a-Rekalde
• Ziskar II.a-Torre / Daniel-Garrido.

XX. MENDEKO BIGARREN ERDIALDEKO 24 ARTISTAREN LANAK JARRI DITUZTE OTSAILAREN 12RA BITARTEAN

Maisuen lan grafikoa ikusgai Bilboko Aritza galerian

■ Bestelako artegintzan ospetsuak diren 24 artistaren beste horrenbeste grabatuk osatzen dute erakusketa

■ Grabatugintzako ia teknika guztiak daude erakustaldian, baita argazkigintzarekin zerikusia duten azkenak ere

■ Lan grafikoaren balio berezia errebindikatu nahi dute galeriako kideek, eta grabatu orijinalen definizioa argitaratu dute

Montse Arregi / Bilbo

ATZO iluntzean inauguratu zuten Bilboko Aritza galerian (Marques del Puerto, 14) *Gráfica 2000* erakusketa. Bertan XX. mendeko bigarren erdiko 24 artista ospetsu eta ezagunen lan grafikoa bildu du galeriako arduradun Sol Panerak. Besteak beste, Eduardo Arroyo, Equipo Cronica, Elexpuru, Luis Gordillo, Agustín Ibarrola, Maite Martínez de Arenaza, Lucio Muñoz, Pablo Picasso, Gabriel Ramos Uranga, Antonio Saura eta Eduardo Urculo maisuen lan grafikoa ikus daiteke bertan. Aritza galeriaren 2000. urteko lehen erakusketa hori otsailaren 12ra arte egongo da zabalik.

Aritza galeriarekin urteetan harremana izan duten artistak dira erakusketako lan grafikoaren egile gehienak. «Lan honetan daramadan denbora luzean une batean edo bestean haien erakusketak antolatu izan ditut kasu gehienetan», azaldu zigun atzo Sol Panera arduradunak.

Lan egin berriak eta zaharragoak

Jada hilik dauden artisten kasuan, erakusketan diren lanak batzuk artistaren gaztarokoak dira eta beste batzuk heldutasunekoak. Bizirik direnen kasuan, berriz, grabatzaile gazteenen lanak azken hilabeteotan egingakoak dira. Maite Martínez de Arenaza artistaren grabatua, esaterako, hasi berri dugun 2000. urtean burututakoa da.

Euren artean oso lan ezberdinak dira Bilbo erdiguneko galeria horretan eskegita daudenak. Artista bakoitzaren izaera islatzen da grabatuotan, eta erabilitako teknikak

SOL PANERA

■ ■ ■ «Teknika berrien nondik norakoa ikus daiteke, ohiko grabatzeko moduekin batera»

XOUSE SIMAL

Grabatuen erakusketarako 24 artistaren lan bana ekarri dute Aritza galeriara, «gehiagorako tokirik ez dagoelako».

ere diferenteak dira. Akuaforteak, akuatintak, litografiak, serigrafiak, sakongrabatuak, punta-lehorrak... Grabatugintzan erabiltzen diren ia teknika guztiak ageri dira erakusketan, baita berrienak ere, argazkigintza eta olio-grabatuekin zerikusi duten estanzio teknikak, alegia. «Azken aldiko teknika berrien nondik norakoen berri jakiteko parada ere eskaintzen du erakusketak, ohiko teknikak erakustez gain», nabarmendu zigun Sol Panerak atzo.

Erakusketa koloretsua da Aritza galerian apailatu dutena. «Kolorea beti existitu da grabatuan, baina, ezjakintasunaren ondorioz, askok grabatugintza akuafortearekin soilik lotzen dute,

eta Goya edota Durerren lanak datozkie burura. Baina artista haien garaitik denbora asko igaro da, eta orduetik hainbat formula erabili dira grabatugintzan», azaldu zuen galeriako arduradunak.

Gustu estetiko guztientzako lanak biltzen ditu erakusketak. Lan figuratibo deskriptiboak, figuratibo surrealistikak, espresionismoa, abstrakzio mota ezberdinak eta abar ikusi ahal dira bertan. Formatu aldetik 50x60 cm-koak edo handiagoak dira. Salgai daude guztiak, 35.000 pezetatik 500.000era bitarteko prezioetan (1.400 liberatik 20.000 libera artera). Sinadura, edizioaren zailtasun, formatu eta kopia kopurua-ren baitan daude salneurriok.

Artista bakoitzaren lan bana ekarri du Panerak Aritza galeriara, «gehiago sartzzen ez zirelako».

Lan grafikoaren balioaz

■ ERAKUSKETAREN kariatara argitaratutako katalogoan zein eskuorrietan lan grafikoaren balioari buruzko idatzia argitaratu du Sol Panerak. «Testu hori grabatuen erakusketa egiten dudak bakoitzean hedatzen dut. Agian, behin eta berriz esatearen poderioz jendea azkenean jabetuko da zertaz ari garen», esan zigun atzo galeriako arduradunak.

Grabatuen inguruko ezjakintasuna nabaria dela deritzo Panerak. «Azken aldian erakusketa handiak egin dira Bilbon bertan ere, eta ahaleginak egin dira Picasso, Durer edota Rembrandt bezalako artisten lan grafikoa ezagutarazteko. Baina, hala ere, lan asko dago egiteko ildo horretan».

Lan grafikoa «bigarren mailakotzat» hartu izan bada ere, poliki-poliki jendea haren balioaz jabetzen ari dela uste du galeriako adituak. Grabatuen balioa modu berezian neurtzen da, eta hori ezagutarazteko Vienan 1960an egindako Artisten Nazioarteko Biltzarrean onartutako definizioa argitaratu du aurten berriro ere Aritza galeriak.

Definizio horren arabera, artista estanzatzailearen eskubidea da kopia kopurua erabakitzea. Gainera, estampa bakoitzak, orijinaltzat jotzeko, artistaren sinadura, edizio osoaren kopurua eta kopiaren zenbakia izan behar du. Bestelako lanak erreproduzioak dira.

Neurriz kanpoko utopiak islatzen ditu Melguizoren erakusketa berriak

Trayecto aretoan, neurtezinari buruzko gogoeta egin du artista gasteiztarra

Cristina Puellas / Gasteiz

Gauzak neurtzea gizakiaren ezaugarria da. Hainbat gauza, berriz, neurtezinak, antzemanekin dira. Hori

da Joxerra Melguizoren azken lanen abiapuntua, eta (des) medidas. Entre volar y medir erakusketaren ardatza. Hegan egiten saiatzean, gizakiak sortzen duen neurrigabeke-

ria erakutsi nahi du artistak, eta argazkien bidez egindako metaforak dira bere tresnak. Otsailaren 19a bitartean, Gasteizko Trayecto aretoa izango da gogoeta horien aterpea.

TRAYECTOKO espazio zaba-lean bost lan baino ez ditu sartu Joxerra Melguizok. Hegalek airea behar omen dute eta, lanak barra-barra erakutsi baino, Melguizok nahiago izan du koherentzia-
ren alde jokatzea. «Hegan egiteari buruzko gogoeta da, eta horretarako lekua behar da», dio.

Sabaiako habeetan trabaturik, 3,5 metro luze diren hegalek pare bat jarri du Gasteizko artista honek. «Neurriz egindakoak dira, zurginek erabiltzen dituzten metroez egindakoak baitira. Hor dago paradoxa: hegan egiteko hegalek sortzerakoan, neurria erabiltzea. Arte, natura eta zientziaren arteko harremana dago», esan du egileak.

Ezinezkoaren kontzeptua ere erabiltzen du Melguizok, gizakiak ez baitu lortu hegan egitea; horregatik, «neurriz kanpoko gauza da, neurriz egindakoa izan arren».

Metaforak argazkietan

Gainerako lanetan argazkiak erabili ditu, metafora bitxiak sortzeko. «Pertsona baten bi halako tamainako obra egin dut. Greziako eta Erromako klasikoen erreferentzia dauka, irudiaren jarrera orduko ereduetakoa baita, baina harrian edo marmolean landu ordez, oso material arinean landu dut, argazkigintzarako pelikula batean alegia», dio artistak. Neurrigabeke-riaren joko agertzen da berririo hemen, gorputz erraldoiari hegalek txiki bi atxiki baitizkio. «Neurriz kanpoko kontzeptua hainbat alorretan agertzen da: batetik, lanaren tamaina ez da erreala eta, bestetik, horrelako gizaki handi bati eusteko, oso hegalek txikiak agertzen dira»

Gainerako lanetan, lehenengo gaiari mugimendua gehitzen zaio. «Hegan egiteak mugimendua eskatzen du eta». Melguizoren lan hauek 1998an Gure Arte lehiaketan saritutakoan jarraipena dira. Geroztik leku askotan izan dira: Arcon eta, Madrilen artista gazteen artean aukeratua izan ondoren, Latinoamerikan eta Berlinen.

Joxerra Melguizo artista gasteiztarra, Trayecto aretoan paratu dituen obretako baten aurrean.

Joxerra Melguizo . ARTISTA .

«Gizakiak dena neurtu behar du, eta hegan egitea neurtezina da»

■ Zergatik dira hegalek erakusketaren ardatza?

Egin ditudan azken lanetan arte eta naturaren arteko harremana agertzen zen. Neurketa ere agertzen zen, gizaki eta naturaren arteko oposaketa islatzeko, gizakiak dena neurtu behar baitu. Ondoren hizkuntzari buruzko gogoeta egin nuen. Hizkuntza ere inposatu diguten beste neurri bat da, eta askotan ez gaude eroso hizkuntzaren barruan. Orain hegalek, hegan egitea neurriz kanpoko delako, ezinezkoa zaigulako, poesia eta irudimenaren bidez baizik ezin dugu hegan egin.

■ Zientzia ere aipatu duzu erakusketa planteatzeko.

Bai. Kasu honetan zien-

tziak ez digu hegan egiteko balio; horregatik, hemengo hegalek hauek norbere buruaz beste egiteko gonbita ere badira. Gainera, hegalek egiterakoan hartu dudaren eredu Leonardo da Vinciren da, Da Vincik artea eta zientzia batu baitzituen. Lanaren gaia, beraz, bi oposaketa hauetan datza: artearen eta zientziaren arteko oposaketa, eta hegan egitearen eta neurtzearen arteko oposaketa.

■ Obra guztiak batu eta instalazio moduan uler daiteke erakusketa?

Lan bakoitzak esanahi propioa du, baina denek batera osotasun bat lortzen dute. Orain arte instalazio ugari egin ditut, eta orain banakako lan burutuak lor-

tzen saiatzen ari naiz.

■ Zein teknika erabili duzu?

Argazki handia plastikozko pelikula gardenaren gainean egindakoa da. Hegalek egurrezkoak dira, elkarri loturiko metroz egindakoak; eta besteak argazkiak dira, baina, mugimendua dagoenez, baten batek azkar egindako marrazkia dirudi. Argazki batzuetan, gorputzaren gainean proiektaturiko marrazkia agertzen da. Argazkiaren eta marrazketaren arteko joko bat da.

■ Zein proiektu dituzu orain?

Hainbat artistarekin batera, *Bordes invisibles* izeneko erakusketa mugikor baten partaide naiz. Gijonen hasi eta Granadara joango da.

Etzi hasiko dira Euskal Herriko Ikus-entzunezko Sormen Jardunaldiak

■ *Besteak beste, heziketa, finantzaketa eta interpretazioa aztertuko dituzte*

Jon Rejedo / Gasteiz

GARUNAK GURI, pantailak zuri izenburupean, hilaren 14an eta 15ean izango dira Euskal Herriko Ikus-entzunezko Sormen Jardunaldiak. Atzo aurkeztu zituzten.

Lehen aldiz Gasteizen egingo dira jardunaldiak, Montehermoso Kulturunean, hain zuzen. Guztira sei mahai-inguru egingo dira, heziketa, sormena, finantziak, filmazioa eta interpretazioa bezalako arloak aztertzeko. Hogeita bostetik gora hizlari izango dira, tartean Begoña Vicario, Enrique Urbizu, Nuria Ruiz Cabestany, Alfonso Arandia eta Joseba Salegi zuzendariak, Luis Marias gidoigilea, Angel Amigo eta Txepa Lara ekoizleak, Ricardo Bilbao Eusko Jaurlaritzako Kultura Saileko arduraduna, Aizpea Goenaga eta Kandido Uranga aktoreak eta Sarobe, Juan Antxieta eta EHUko ikus-entzunezko arloko arduradunak.

Aurtengo jardunaldiak «ikus-entzunezko ekoizle batek jarraituko lukeen bidea bezala» egituratu dira, Pedro Rivero Euskal Herriko Gidoigileen Elkarteko ordezkariak azaldu zuenez. «Jardunaldi hauek ez daude gidoilari bideratua bakarrik, ikus-entzunezko ekoizpenekin zerikusia duen edonori baizik», esan zuen.

Euskal industria

Bestalde, Ikus-entzunezkoen Euskal Institutua egiteko asmoa azaldu zuen Riverok. Euskal Herriko ekoizle, antzezle, zuzendari, gidoilari eta ikus-entzunezkoetako langile guztiek gutxieneko harremana izatea aldarrikatu zuen, geroan industria sare bat lortzeko.

Jaurlaritzaren eta elkarte publikoen esku-hartzea ere eskatu zuten, «asko poztzen baitira gidoilari euskaldun on bat sortzean, baina ezer gutxi egiten dute gehiago lortzeko», esan zuen SGAE elkarte Ignazio Casadok.

Itziar Irigoien: «Musika euskalduntzeko dena egiteko dago, eta ardura hori dugu»

‘Musikagintza’ buletinaren zuzendaria musika hezkuntzaren egiteko ez aritu da

Amagoia Mujika / Donostia

‘Musikagintza’ buletinaren lehen zenbakia kale-ratu berri dute musika irakasle euskaldunek. Hain zuzen, iazko urtarri-lean egindako topaketa-tan zehaztu zituzten hel-buruetako bat zen hori. Horrez gain, hamaika egi-teko daude musikagintza euskaratzeko, eta ardura hori harturik Euskal Herriko musikariak bildu dira bide horri ekiteko.

«DENA egin gabe dago. Musi-ka euskaraz erakusten dugu, baina gure erreferentzia erdara da», dio Itziar Irigoien musika irakasle eta *Musika-gintza* buletin kaleratu berriaren zuzendaria.

Joan den urtarrilean musi-ka irakasle euskaldunen lehen topaketa egin zuten Donostian, eta hantxe zehaz-tu zituzten epe laburrera musika irakaskuntza arloa euskaratzeko egin beharrak: «Euskal Kantuzale Elkartetik abiatu ginen jakinik musika euskarara ekartzeko lana egin behar genuela. Ira-kasle euskaldunok nork bere kasa euskaraz irakasteko moduak bilatu izan ditugu, baina sekula ez dugu egindako lan hori zabaldu. Jendeak landutakoa bildu eta irakasleen-tzat erabilgarri izatea da gure asmoetako bat».

Kurrikuluma osatzeko lehen urratsak

Euskal Herrirako euskaraz izango den kurrikulumaren helburuak eta edukiak zehaztu ondoren irakasleen

Musika irakasle euskaldunen lehen topaketaren aurkezpena, iazko urtarrilean.

lana biltzea izan da lehen urratsa. Orain egiten hasteko ordua heldu dela dio Irigoie-nek: «Zer eta nola erakutsi behar den erakusten badu

Lan bilketa

■ ■ ■ *«Irakasleok gure kasa landutakoa bildu eta irakasle ororentzat erabilgarri izatea da gure asmoetako bat»*

kurrikulumak, oso garrantzi-tua da gurea izango den kurrikuluma lantzea. Gure kurrikulumak erdaratik eto-rritakoak dira. Euskal musi-kagileak aipa-tzerakoan, ez dira euskal-duntzat hartzen, frantses edo espainiar dira, eta galdu egi-ten da horien izaera eta gure kulturaren duten balioa. Bes-talde, garrantzia ematen die-gu nazioarteko maisuei gure-ak ezagutu gabe. Emakume-ak ere apenas agertzen diren, eta gurean asko daude. Gau-za horiek guztiak kontuan

harturik osatu nahi dugu gurea izango den kurrikulu-ma».

Euskal Herriko herrialde guztietako irakasleak biltzen dira hamaboste-an behin lan horiek lantzeko, nor bere herrial-dean. Ildoak zehazturik dituz-te, eta ondoren, guztien arteko eztabaidan sartu-ko dira: «Uste dut ikasturte honen amaierarako egi-na izango dugula lan hori kurrikuluma osatze aldera, eta musikari euskal-dunen bigarren topaketa orduantxe egingo dugu, azken eztabaidak egiteko, atera dugun buletinaren balorazioa egiteko, eta ondo-rengo urratsak zehazteko».

Kurrikuluma eta buletina egiteaz gain, musika hiztegi

bat osatzen ari da Larraitx Burgaleta. Hizkuntza ezber-dinetan musika izendatzeko erak ikusiz eta euskarara egokituz ari da osatzen:

Kurrikuluma

■ ■ ■ *«Zer eta nola erakutsi zehazten badu kurrikulumak, garrantzitsua da gurea osatzea, Euskal Herrirako izango dena»*

«Beharrezkoa dugu hiztegi bat, askotan erdaraz esaten den itzul-pena besterik ez baitugu egiten, eta hori ez da baliaga-rria. Lauzpabost hiztegi daude, bai-na irizpide ezber-dinekin osatuak, eta ez dago iritzi bateraturik».

Musikagintzan lan asko dagoela egiteko dio Irigoie-nek: «Nik haurrekin egiten dut lan, eta euskal kulturari buruz ezer gutxi dakite. Tele-bistan edo euren jokoetan agertzen ez den beste guztia arrotz egiten zaie, eta gure lana da hein handi batean hori gerturatzea».

Euskadiko Orkestra David Geringas txelo jolearekin ariko da hurrengo kontzertuetan

■ *Donostiako Kursaal*en izango dira gaur eta bihar, eta Iruñeko Gaiarre antzokian etzi

Erredakzioa / Donostia

EUSKADIKO ORKESTRA SINFONIKOA gaur hasiko da zikloko kontzertuak ematen berriz ere, Egube-rrietako oporren ostean. Gaur eta bihar Donostian Kursaal auditorioan ariko da, iluntzeko 20:00etan, eta etzi Iruñeko Gaiarre antzokian, ordu berean.

David Geringas, egungo txelo jole ospetsuenetako bat, izango da bere gonbi-datu nagusia hiru kontzertuetan, eta Antonin Dvorak konpositorearen *Biolontxelo eta Orkestrara-ko Kontzertua* joko du Geringasek saioko lehen zatian.

Lituaniakoa da David Geringas, Mstislav Rostro-povitxekin ikasia, eta munduko orkestra ga-rrantzitsuenekin aritu izan da; besteak beste, Berlingo eta Londresko orkestra filarmonikoekin. Era berean, Simon Rattle, Michael Tilson Thomas, Semyon Bychkov eta beste hainbat maisu handiren zuzendaritzapean eman ditu kontzertuak.

Egitarauaren bigarren zatian, berriz, Johannes Brahms-en *Laugarren sin-fonia* joko du Euskadiko Orkestra Sinfonikoak. Jerzy Semkow poloniarra izango da egitarau osoko zuzendaria, eta Raul Teo Arias izango da kontzerti-no gonbidatua.

Udaberrian erronka nagusiak

Euskadiko Orkestrak hel-du den ekainaren amaie-rara arte jardungo du arestian aipatu egitaraua ematen, eta udaberrian izango ditu aurtengo den-boraldiko erronka nagu-siak. Izan ere, Madrilen –Ibermusica Munduko Orkestren Zikloan– eta Valladoliden joko du mar-txoan, eta Txilen, Uru-guain eta Argentinan zehar bira egingo du, maiatzaren 6tik 19ra bitarte. Hori izango da Euskadiko Orkestrak orain arte egin duen bira handiena.

‘Musikagintza’, formaziorako buletin erabilgarria

■ KALERATUTAKO le-hen buletinean zehaz-ten dituzte txosten ho-rrek izango dituen edukiak, besteak bes-te hauek: formazio eta praktikarako erabilga-rria izango den infor-mazioa eskaintzea, musikaren didaktikan euskaraz aritzeko ar-gibideak eskaintzea,

esperientzia baliaga-riak bildu eta ezagu-tzeko aukera ematea, musika berarekin zeri-kusia duten arloei bu-ruzko informazioa ematea (artearen his-toria, pedagogia, psi-kologia...) eta abar.

Itziar Irigoien buleti-naren zuzendariak ho-rretan dioenez, «musi-

ka irakasle euskaldu-nentzako formazio eta informazio tresna iraunkorra izatea da helburua». Horretara-ko, irakasleen espe-rientzia, ikerketa lan eta iritziak trukatzeko lekua da buletina.

Bi hilabeteroko maiztasuna izango du buletinak, eta zehaz-

turik dauden atalok izango ditu: *Zure txan-da* atalean hainbat el-karrizketa plazaratze-ko lekua izango da; *Euskara eta musika* hamaika alor aztertze-ko lekua izango da; *Ba-dakizu...?* saila euska-razko definizioak ema-teko eta oro har hainbat adierazpenen

informazioa emateko izango da; *Harian ari* sailean hainbat abesti eta hitz eskainiko dira; *Leiho irekia*, berriz, irakasleek izan ditza-keten gomendio eta proposamenetarako lekua izango da; azke-nik, *Agenda eta deiak* sailean dauden ekital-dien berri emango da.

«Ipuinean aukeratzen den pasadizoak bizitzaren alderdi bat argitu behar du»

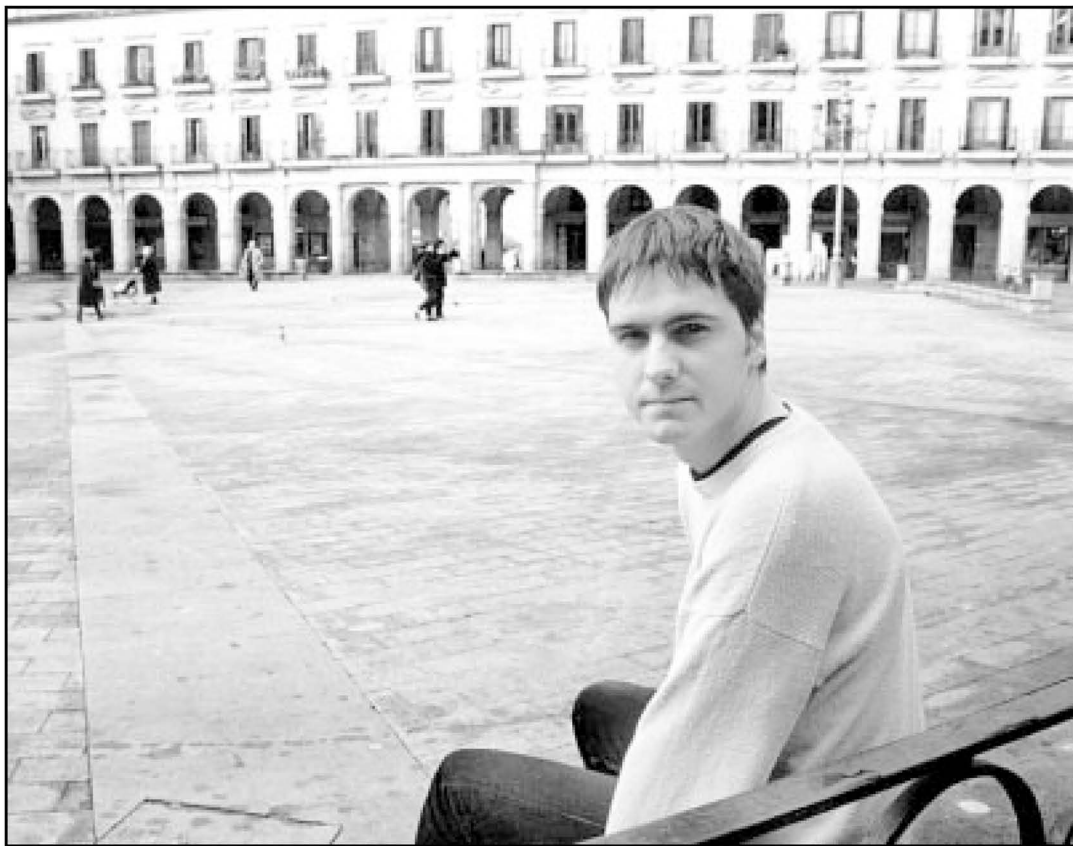
Kirmen Uribe idazlea ipuin labur-laburrez mintzatu da Baionako Unibertsitatean

Eneko Bidegain / Baiona

Baionako Fakultateak Kirmen Uribe literatura ikerlea ekarrarazi zuen atzo ipuin labur-laburrez mintzatzeko. Ipuinetan, kontatzen direnek bizitzaren alderdi bat argitu behar dutela adierazi zuen. Ipuinetako teknika ezabatzea dela eta ipuinetan gelditzen dena kontakizunaren bizkarrezurra dela zehaztu zuen.

IPUIN labur-laburren tradizioa komentatu zuen atzo Kirmen Uribek Baionako Unibertsitatean. Ipuinetan kontatzeko «aukeratzen den pasadizoak bizitzaren alderdi bat argitu behar» duela adierazi zuen. Anekdotak ongi hautatzea eta jorratzea zaila dela aitortu zuen. Poema ez hain on baten aurkitzea erraza den bezala, ipuinentzat berdin gertatzen dela zehaztu zuen. «Poema eta prosa elkartzen dira» ipuin horietan, teknika aldetik. Narrazioaren formarik zaharren gisa kokatu zituen ipuin horiek. Kontakizuna «huts-hutsean» agertzen dela zehaztu zuen.

«Ipuinetan teknika ezabatzea» dela eta bizkarrezurra baizik ez dela gelditzen esplikatu zuen. Pertsonaia gutxi, giro bakar bat eta denbora tarte labur bat erabili behar dira, kritikari batzuen arabera. Kritikari eta ikertzaile andana batek jorratu du

Kirmen Uribe idazlea.

azpigenero hori, Uribek eman zituen erreferentzien arabera. «Azpigenero honek gaurkotasun handia du. Hain azkar bizi garen mundu honetan, holako testuak aproposak dira», azpimarratu zuen. Teknologia berriek testu horien zabaltzeko aukera handiagoak ematen dituztela gehitu zuen.

Ipuin labur-laburrak 70eko hamarkadatik landako literatura joeretan kokatu zituen. Absurdua eta fantasiaren munduaren lantzea aipatu zituen, baita errealita-

KIRMEN URIBE
■ ■ ■ «Hain azkar bizi garen mundu honetan, ipuin labur-laburrak aproposak dira»

tearekin duten harremana eta errealitatearen «beste aldea azaldu nahia» ere. Testu gehienak, «ematen diguten

errealitatearen ikuspegi bakarrarekin», kritikoak direla esplikatu zuen. Munduko toki anitzetan landu da genero hori mende honetan zehar, Uriberen arabera, hala nola Estatu Batuetan, Hego Ameriketan, Polonian eta Frantzian besteak beste. Txinak forma hori betidanik erabiltzen duela jakinarazi zuen. Biblian ere kontakizun labur ugari aurkitu dela ere adierazi zuen. 1001 gaueko kontakizunak ere gogora ekarri zituen tradizio horren adinaren erakusteko.

OLBEK ‘Der Rosenkavalier’ estreinatuko du hilaren 22an

■ Genevako Antzoki Nagusiaren ekoizpena da eta BOSeK joko du

Efe / Bilbo

OLBE erakundeak bere denboraldiko bigarren zatiari ekingo dio hilaren 22an, Richard Straussen *Der Rosenkavalier* (Arrosaren zalduna) obraren estreinaldiarekin. Denboraldi honetan ABAOK estreinatuko duen hirugarren obra da, *Rhineko urrea* eta *Hugonoteak*-en ondoren.

Rhineko urrea bezala, Genevako Antzoki Nagusiak ekoitzi du *Der Rosenkavalier*, eta oso muntaia «ikusgarria» prestatu du, ABAOko ordezkari batek atzo azaldu zuenez. «Guretzat arrisku handia zen horrelako obra bat jartzea hain ezagunak diren beste batzuen ondoan: *Rigoletto*, *Traviata* edo *Sevillako bizargina*, adibidez. Baina pozik gara emaitzekin, eta publikoaren eta kritikaren harrerak baieztatu du», adierazi zuen elkarteko kideak.

Bilboko Orkestra Sinfonikoaren esku egongo da ikuskizunaren alderdi musikala. Abeslari talde zabalaren buruan, Adrienne Pieczonka sopranoa eta Kurt Ryld baxua izango dira. Bilbon abesten duten lehen aldia izango da. Haiekin batera, Bilboko Operako Abesbatzak abestuko du, Boris Dujinek zuzenduta.

Ed Wood bizirik balego...

■

Izenburua: Bowfinger, el pícaro.
Jatorrizko izenburua: Bowfinger.
Estatu Batuak, 1999. Zuzendaria: Frank Oz. **Gidoigilea:** Steve Martin.
Argazkia: E. Duddley. **Musika:** Barry Newman. **Aktoreak:** Steve Martin, Eddie Murphy, Heather Graham, Terence Stamp. **Iraupena:** 97 minutu..

...BOBBY BOWFINGERREK filmatzen dituen pelikulak filmatuko lituzke. Oraindik ere. Oraingoan ere. Dakizuen bezala, Tim Burtonek hala erakutsi zigun, bederen; Ed Wood munduak ezagutu duen zinemagilerik kaskarrrena, baldarrena, traketse-na izan da, baita animosoena ere. Bobby Bowfinger, Steve Martinek asmatu-rik izakia,

antzeko parecido da. Sosik ez du, aktore onik ez du, zeluloi-de zatitxo bat ere ez du, kamerarik ez du, kasik gidoi-rik ez du, baina pelikula bat filmatu nahi du, filmatu behar du, eta filmatuko du. Ed Woodek egin duen bezala, Ed Woodek erabiltzen zituen tranpa eta truku zikin guz-tiak erabiliz, jendilaje majo askoren konplizitatea lortuz. Batzuk arras engainatuko ditu. Besteak, ordea, zeharo engaiatuko ditu. Etorkizunik gabeko izartxoak, traza txar-rik ez duen argazki zuzenda-ria eta Mexikotik salto egin duten etorkin legez kanpoko-ak, zinemazale sutsuak dire-nak...

Bihurria, ironiaz blai egindakoa

Bowfinger oso pelikula bihu-rria da. Ironiaz blai da eta Hollywoodeko mixeria eta amets guztiak hor daudela konturatuko zara ziztu bate-an. Ukitu malenkoniatsua ere ez du falta; azken finean, hemen agertzen diren horiek ez dira «amets hautsietako zumardian» paseoan ibili di-ren lehenak. Ezta azkenak ere. Bowfinger ez da, ezin lite-ke izan, film handia, baina ederki asko, finezia eta male-zia handiz, betetzen du le-hendabiziko momentutik ikusleei emandako hitza. Kri-tikari serioek esango dute

—dagoeneko idatzi dute— lan tuntuna dela. Oker dira. Tronpatu dira. Ez dute ezer-txo ere ulertu.

Bowfinger-ek errepaso ederra egiten die gaur egun-go zinema arruntari eta beti-ko amets zeluloidezkoiei. Bowfinger, bene-benetan, bada lan adimentsua, buru-tik jota den lan zorrotz eta atsegina. Estatu Batuetako gizarteari botatzen dio laz-tanki begirada azkar eta perilosoa. Frank Oz zuzen-dari iaioa da komedia kon-tuetan, eta ez da batere txar-ra ametsak amesgaizto bihurtzen diren/dituen une-etan. Hala ere, ez pentsa fil-ma arras amarrutsu dela.

Badu puntu inozo bat, zine-mari dion amodioa aberas-ten duena, galtzaileen arteko elkartasuna plazara atera-tzen duena.

Polita bezain bitxia dugu jendeak jaramonik egiten ez dion film hau. Karteldegian, hor nonbait, harrapatzen ba-duzue, egiozue laztan, merezi du eta. Oraindik ere, han he-men bezala baitira zinemare-kin maitasun joko eta juku-trietan dabiltzan lagunak. Suerterik gabekoak, ametzez gainezka, barrez eta nega-rrez. Ed Wooden oinordeko bikainak. Haiek gabe zinema ez litzateke zinema izango.

✍ Begoña del Teso

IKASTAROAK

**Elkarteentzako Prestakuntza Eskola • Sei ikastaro elkarreentzat •
Izena emateko epea urtarrilaren 14an amaituko da**

Ikastaro berriak Bilbon negu honetarako

URTARRILA eta martxoaren artean sei ikastaro antolatu ditu Bilboko Elkarreentzako Prestakuntza Eskolak. hainbat gaitan sakontzeko aukera ematen dute honako ikastarook:

–**Giza Baliabideak:** 15 ordukoa. Astelehenetik ostiralerara emango dira eskolak, 18:30etatik 21:30etara. Urtarrilaren 17tik 21era iraungo du. Matrikula: 6.000 pezeta (240 libera).

–**Komunikabideak:** 12 orduko ikastaroa. Astelehenetik ostegunera, 18:30eta-

tik 21:30etara. Otsailaren 7tik 10era izango da. 5.000 pezeta (200 libera).

–**Irabazi-asmorik gabeko marketina:** 12 ordu. Astelehenetik ostegunera, 18:30etatik 21:30etara. Otsailaren 21etik 24ra emango dute. Prezioa: 5.000 pezeta (200 libera).

–**Administrazioarekiko Harremanak:** Martxoko ostegunetan egingo da, taldeen arabera. 1.000 pezeta.

–**Informatika: agiriak eta agiritegiak:** 15 ordukoa. Astelehenetik ostegunera,

19:00etatik 21:30etara. Martxoaren 13tik 16ra eta 20tik 23ra. 7.000 pezeta.

–**Gure Elkarrearen Irudia eta Publizitatea:** 9 ordu. Astelehenetik asteazkenera, 18:30etatik 21:30etara. 3.000 pezeta (120 libera).

Izena urtarrilaren 14a baino lehen eman behar da Hiritarrekiko Harreman zerbitzuan (Venezuela enparantza, 2, 4. solairua). Telefonoa: 94-4204330.

Urtzi Urkizu
DONOSTIA

EGUNKARIA

Elkarreentzako Prestakuntza Eskolak informatika ikastaro trinkoak eskaintzen ditu, eta negurako sei ikastaro berri ere antolatu ditu.

MUSIKA

BILBO

- **Lin Ton Taun, Hank.** Kafe Antzokian, 20:30etan.
- **Ellos bailan solos.** Mistyk kafe antzokian, 20:30etan. Musika eta umorea.

DONOSTIA

- **Joaquin Achucarro piano jolea.** Victoria Eugenia antzokian, 19:30etan.
- **Mikel Urdangarin.** Ibaetako Kanpuseko Auditorioan, eguerdiko 13:30etan.

HITZALDIA

BERMEO

- **Euskara nazio hizkuntza.** EHEren karpa ibiltarian, Mendiren eskutik, 20:00etan.

BILBO

- **Estilo de gestión y creación de empleo en una empresa cooperativa: una experiencia en el sector de servicios de proximidad.** Hainbat adituren eskutik, Deustuko Unibertsitateko 110 aretoan, 18:30etan.

GASTEIZ

- **Rigoberta Menchuk eskainitako hitzaldia.** Villa Suso jauregian, 20:00etan.

IRUÑEA

- **Nafarroa: ikastolak errepublika garaian eta frankismoan.** Jesus Atxaren eskutik, Zaldiko Maldiko elkartean, 20:00etan. Hitzaldiarekin batera argazkiak eta testu liburuak ikusgai izango dira.
- **La música culta occidental en el año 2.000: balance de un siglo entre la tradición y la vanguardia.** Alvaro Zaldivar Graciaren eskutik, Unibertsitateko Nicolas Oresme aretoan (Los Madroños), 19:30etan.

LASARTE

- **La importancia de las habilidades de la comunicación con los demás.** Rafael Ramos psikologoaren eskutik, kultur etxe-ko hitzaldi aretoan, 16:30etan.
- **Religión y religiosidad: de la crisis institucional al florecimiento de grupos, movimientos y sectas.** Kultur etxean, 19:00etan.

BESTELAKOAK

DONOSTIA

- **Eguneko menua Borges en gustoko jakiekin.** Iturrioz tabernan, 20:00etan. *Borgese kin kafea hartzen* jardunaldiak.

ERAKUSKETAK

BEASAIN

- **Paula Garaialderen pinturak.** Usurbe antzokian, urtarrilaren 16a arte.
- **VIII. Pintura Lehiaketako lanak.** Aterpe tabernan, urtarrilaren 21a arte.

BERMEO

- **Bizkaiko itsas azpiko landa-**

retza eta fauna. Arrantzaleen museoko erakustokian, urtarrilaren 31 arte.

BILBO

- **Mikel Diez Alabaren pinturak.** Windsor kulturgintzan, urtarrilaren 15a arte.
- **Alberto Schommerren argazkiak.** BBKren kultur gelan, urtarrilaren 23a arte.
- **Jean-Michel Otonielen eskulturak eta pinturak.** Vanguardia arte galerian, urtarrilaren 18a arte.
- **Pedro Usabiagaren argazkiak.** Nerbion kasinoan, urtarrilaren 14a arte.
- **Lokomozioa jostailuetan.** Euskal Arkeologia, Etnografia eta Kondaira Museoan, urtarrilaren 30a arte.
- **3 Itota (not its real name).** Roberto Atance, Elizabeth Macklin & Jesus Urangaren autoretratoak. Iturrienea estatuan, urtarrilaren 17a arte.
- **Tretiakov galeriako XIX. Mendeko pintura errusiarra.** BBV erakusketa aretoan, otsailaren 10a arte.
- **Jean-Michel Othoniel.** Rekalde aretoan, otsailaren 20a arte.
- **El bodegón español: de Zurba-**

ran a Picasso. Arte Eder museoan, apirilaren 19a arte.

- **Txe-lu.** Eskultura erakusketa, At Amasté galerian, urtarrilaren 21a arte.
- **Caravaggioren maisulanak.** Arte Ederretako museoan, urtarrilaren 23a arte.
- **Eduardo Chillidaren lanak.** Colon XVI galerian.
- **Santos Iñurretaoren oleoak.** La Brocha arte galerian, urtarrilaren 30a arte.
- **Iñaki Larrimbreren argazkiak.** Espacio de los Mundosen, urtarrilaren 31a arte.
- **Manu Beltranen pinturak.** Abad Agirre arte galerian, urtarrilaren 29a arte.
- **Grafica 2.000.** Erakusketa kolektiboa, Aritza arte galerian.
- **Güenagaren oleoak.** Caledonia galerian, urtarrilaren 25a arte.
- **Sol Gorbearen oleoak.** Tavira galerian, urtarrilaren 28a arte.

DONOSTIA

- **Luis Gordilloren lanak.** DV galerian, urtarrilaren 23a arte.
- **Jose Llanosen pinturak.** Dieci-seis galerian, urtarrilaren 30a arte.
- **Interpasividad.** Juan Luis Morazaren arte lanak, Koldo Mitxelenan, otsailaren 5a arte.
- **Itsastarrak.** Jose Ortiz Etxagueren lanak, Untzi Museoan, otsailaren 27a arte.

EIBAR

- **Jon Zubiaurren pinturak.** Portalean, urtarrilaren 30a arte.

ERMUA

- **Tauromaquia.** Ricardo Sanchez Marcosen pinturak, Udal Erakusketa Aretoan, urtarrilaren 20a arte.

GASTEIZ

- **Ricardo Sacrista akuarelaren omenezko erakusketa.** Luis de Ajuria aretoan, urtarrilaren 25a arte.

GETXO

- **Bosteko 99.** Erromoko erakustaretoan, urtarrilaren 29a arte.

HONDARRIBIA

- **Sare artetik begira.** Txomin Txuekaren argazkiak eta Egañaren bertsoak. Kultur etxean urtarrilaren 13a arte.

IRUÑEA

- **Teknika fotografikoa.** Nafarroa Kirol Elkarteko aretoan, urtarrilaren 31a arte.

LASARTE

- **Javierrek paperez eginiko irudiak.** Jalgi Kafe Antzokian, urtarrilaren 30a arte.
- **Severiano Iglesias Santosen argazkiak.** Kultur etxe-ko erakusketa aretoan, urtarrilaren 16a arte.

LEGAZPI

- **Argizaiola 98.** Argazki erakusketa, kultur etxean, urtarrilaren 21a arte.

MUNGIA

- **Luis Borja Regueraren grabatu eta pinturak.** Kultur etxean, urtarrilaren 21a arte.

SESTAO

- **Jose Ignacio Alonsoren pinturak.** Erakusketa aretoan, urtarrilaren 26a arte.

TOLOSA

- **Arantza Munitaren Sustraiak.** Aranburu jauregian, urtarrilaren 14a arte.
- **Julio Pardoren pinturak.** Aranburu jauregian, urtarrilaren 15a arte.

ZARAUTZ

- **Ana Isabel Romanen pinturak eta marrazkiak.** Sanz Enean, urtarrilaren 30a arte.
- **Angel Ispizuren argazkiak.** Torre Luzean, urtarrilaren 23a arte.

EDURNE KOCH

Antoni Tapiesen 12 lan ikus daitezke Donostiako Altxerri arte galerian datorren otsailaren 17a arte.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Tarzán: 18:00 - 20:00 - 22:30. Deep blue sea: 17:00 - 19:45 - 22:30. El fin de los días: 17:00 - 19:45 - 22:30. Celebración: 17:00 - 19:45 - 22:30. Secuestrando a la Srta. Tingle: 17:30 - 20:00 - 22:30. Anna y el Rey: 17:30 - 20:30. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:30. MIKELDI. Sobreviviré: 17:30 - 20:00 - 22:30. MIKELDI ZINEMAK. Nadie conoce a nadie: 17:30 - 20:00 - 22:30. El soltero: 17:30 - 20:00 - 22:30. Tarzan: 17:30. Tarzan: 17:30. El mundo Egunkaria ufi- ciente: 17:30 - 20:00 - 22:30. Deep Blue sea: 17:30 - 20:00 - 22:30. Anna y el Rey: 17:30 - 19:45 - 22:30. Bowfinger, el pícaro: 17:30 - 20:00 - 22:30. Música del cora- zón: 17:30 - 20:00 - 22:30. El fin de los días: 20:00 - 22:30.

SAMANIEGO. Los teleñecos en el espacio: 17:00. Caprichos del destino: 19:45 - 22:30. El gigante de hierro: 17:00. Nadie conoce a nadie: 19:45 - 22:30. El sueño ino- cente: 17:00 - 19:45 - 22:30. Aster- ix y Obelix: 17:00 - 19:45 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

AVENIDA. El gigante de hierro: 11:15 - 17:30. El soltero: 20:00 - 22:30. Anna y el Rey: 11:15 - 17:00 - 19:45 - 22:30. Bowfinger, el pícaro: 11:15 - 17:30 - 20:00 - 22:30. 007 El mundo no es sufi- ciente: 11:30 - 17:00 - 19:45 - 22:30. Deep blue sea: 11:30 - 17:30 - 20:00 - 22:30. Sueño ino- cente: 11:30 - 17:30 - 20:00 - 22:30.

CAPITOL. Secuestrando a la Sr- ta. Tingle: 17:15 - 20:00 - 22:30. 007 El mundo nunca es suficien- te: 17:00 - 19:45 - 22:30. Anna y el Rey: 17:00 - 19:45 - 22:30. Música del corazón: 17:00 - 19:45 - 22:30.

COLISEO ALBIA. Asterix y Obelix: 17:30 - 19:45 - 22:00.

IDEALES. Asterix y Obelix: 17:15 - 19:45 - 22:30. Deep blue sea: 17:30 - 20:00 - 22:30. El solte- ro: 17:30 - 20:00 - 22:30. El sueño inocente: 17:30 - 20:00 - 22:30. El fin de los días: 17:15 - 19:45 - 22:30. El gigante de hierro: 17:30. Nadie conoce a nadie: 20:00 - 22:30. Bowfinger, el pícaro: 17:30 - 20:00 - 22:30. Los teleñecos en el espacio: 17:30 - 20:00. Capri- chos del destino: 22:30.

MIKELDI. Tarzán: 16:45 - 18:30. Deep blue sea: 20:15 - 22:30. An- na y el Rey: 17:00 - 19:45 - 22:30. El mundo nunca es suficiente: 17:30 - 20:00 - 22:30. Tres esta- ciones: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MULTI. La zona oscura (J.B.A.): 17:30 - 19:45 - 22:30. Jugando con el corazón: 17:15 - 19:45 - 22:15. Under the sun: 17:15 - 19:45 - 22:15. Solas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Celebración: 17:30 - 19:45 - 22:30. La lengua de las mariposas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Todo sobre mi madre: 17:30 - 19:45 - 22:30. Sobreviviré: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. El fin de los dí- as: 16:45 - 19:45 - 22:30. Bowfin- ger el pícaro: 17:30 - 20:00 - 22:30. Tarzán: 17:30 - 20:00 - 22:30. 007 El mundo nunca es su- ficiente:16:45 - 19:45 - 22:30.

El soltero: 17:30 - 20:00 - 22:30. Secuestrando a la Srta. Tingle: 17:00 - 19:45 - 22:30. El gigante de hierro: 17:30. Hombres miste- riosos: 19:45 - 22:30. Deep blue sea: 17:15 - 20:00 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:00 - 20:00 - 22:30. Na- die conoce a nadie: 17:00 - 20:00 - 22:30. Anna y el Rey: 16:45 - 19:30 - 22:30. Los teleñecos en el espacio: 17:30. Música en el cora- zón: 19:45 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. Deep blue sea: 17:15 - 20:00 - 22:30. Secuestran- do a la Srta. Tingle: 17:30 - 20:00 - 22:30. 007 El mundo nunca es suficiente: 17:00 - 19:45 - 22:30. El gigante de hierro: 17:30. Anna y el Rey: 19:30 - 22:30. Bowfinger, el pícaro: 17:15 - 20:00 - 22:30. El fin de los días: 17:00 - 19:45 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:15 - 20:00 - 22:30. Tarzán: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. Anna y el Rey: 18:00 - 21:00.

GETXO

GETXO ANTZOKIA. Zine klu- ba: American history X: 20:00.

LAUREN. 007: El mundo nunca es suficiente: 16:20 - 19:20 - 22:20. Tres estaciones: 16:15 - 18:25 - 20:35 - 22:45. El fin de los días: 16:30 - 19:30 - 22:30. El sol- tero: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:40. Nadie conoce a nadie: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Bowfinger, el pícaro: 16:20 - 18:20 - 20:20 - 22:20. Jugando con el corazón: 17:00 - 19:45 - 22:45. Anna y el Rey: 16:30 - 19:15 - 22:15. Se- cuestrando a la srta. Tingle: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. So- breviviré: 22:45. Tarzán: 16:30 - 18:30 - 20:30. Música en el cora- zón: 16:40 - 19:40 - 22:40. Deep blue sea: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

AREETAKO GRAN CINE- MA. Tarzán: 18:00 - 20:00 - 22:00.

LEIOA

CINESA ARTEA. El gigante de hierro: 16:15. Nadie conoce a na- die: 18:00 - 20:15 - 22:30. Tarzán: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:30. Se- cuestrando a la Srta. Tingle: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El soltero: 16:00 - 18:00 - 20:15. El fin de los días: 22:30. Anna y el Rey:16:00 - 19:00 - 22:00. El píca- ro: 16:15 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Deep blue sea: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Asterix y Obelix: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El mundo nunca es suficiente: 16:15 - 19:15 - 22:15.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. El inspector Gadget: 17:30. El guerrero núme- ro 13: 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. Deep blue sea: 17:30 - 20:00 - 22:30. El fin de los días: 17:15 - 20:00 - 22:30. Anna y el Rey: 17:00. Los sin nombre: 19:45 - 22:30.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. Secuestrando a la Sr- ta. Tingle: 17:30 - 19:45 - 22:15. El soltero: 17:30 - 20:00 - 22:15. Deep blue sea: 17:00 - 20:00 - 22:30. El mundo nunca es sufi- ciente: 17:00 - 19:45 - 22:30. Na- die conoce a nadie: 17:15 - 20:00 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:30. Música en el cora- zón: 17:00 - 19:30 - 22:15.

ANTZOKI ZAHARRA. Bajo el sol: 17:15 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. El viento nos llevará: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:00. 200 cigarettes: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:00.

PRINCIPE. Jugando con el cora- zón: 17:00 - 19:30 - 22:15. Anna y el Rey: 16:45 - 19:45 - 22:45. So- las: 17:30 - 20:00 - 22:15. Sobrevi- viré: 17:15 - 19:30 - 22:15. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:30. Bowfinger el pícaro: 17:15 - 19:45 - 22:30.

GARBERA. Tarzán: 17:15 - 19:30 - 22:15. Anna y el Rey: 17:00 - 19:45 - 22:30. Secuestran- do a la Srta. Tingle: 17:30 - 20:00 - 22:30. 007 El mundo nunca es su- ficiente: 17:00 - 19:45 - 22:30. As- terix y Obelix: 17:00 - 19:30 - 22:15. Bowfinger, el pícaro: 17:30 - 20:00 - 22:15. Deep blue sea: 17:30 - 20:00 - 22:30.

LA BRETXA. Asterix y Obelix: 12:00 - 14:15 - 17:00 - 19:30 - 22:30. Mickey ojos azules: 12:00 - 14:00 - 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Deep blue sea: 12:00 - 14:00 - 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Todo sobre mi madre: 12:00 - 14:00 - 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. El fin de los días: 12:00 - 14:15 - 17:00 - 19:30 - 22:30. Nadie conoce a nadie: 12:00 - 14:00 - 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Mistery men: 12:00 - 14:15 - 17:00 - 19:30. Caprichos del destino: 22:30. Jugando con el corazón: 12:00 - 14:15 - 17:00 - 19:30 - 22:30. Un papa genial: 12:00 - 14:00 - 16:00. Cuando vuelvas a mi lado: 18:00 - 20:15 - 22:30.

WARNER LUSOMUNDO. Anna y el Rey: 16:00 - 19:00 - 22:15. El gigante de hierro: 16:15 - 18:30. Mickey ojos azules: 20:40 - 23:00.

hiriburuetako filmak

ANNA Y EL REY. EEBB, 1999. Zuz.: Andy Temant. Akt: Jodie Foster, Chow Yun Fat. XIX. mendeko Thailandian, Anna Lenowens britaniar irakasle- ak. Siamgo Erregearen 58 seme-ala- bak heitzeko ardura hartu du. Thai- landuiako lurretan irakaslearen ideiek Errege burugogoraren ideie- kin egingo dute topo. Gasteiz (Guri- di, Mikeldi zinemak), Bilbo (Aveni- da, Capitol, Mikeldi), Donostia (Principe, Garbera, Warner Luso- mundo), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana).

ASTERIX Y OBELIX. Frantzia, Alema- nia, Italia, 1999. Zuz.: Claude Zidi. 105m. Akt: Christian Clavier, Gerard Depar- dieu. Zesarrek eta Erromako legioek Galia okupatuta daukate. Hala ere, herri txiki batek aurre egingo die erromatar boteretsuei edabe magiko bati esker. Gasteiz (Guridi, Sama- niego), Bilbo (Coliseo Albia, Idea- les), Donostia (Astoria, Principe, Garbera, La Bretxa, Warner Luso- mundo), Iruñea (Olite).

EL FIN DE LOS DIAS/LA FIN DES TEMPS. EEBB, 1999. Zuz.: Peter Hyams. Akt: Arnold Shwarzenegger, Ga-

briel Byrne. Bigarren milurtea buka- tzeko egun batzuk besterik falta ez direla, Deabruak giza gorputza har- tuko du eta Lurrera itzuliko da, anti- kristoa sortuko duen emakume ba- ten bila. Polizia ohi bat izango da de- abrua akabat dezakeen bakarra. Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zine- mak), Bilbo (Ideales), Donostia (La Bretxa, Warner Lusomundo), Iru- ñea (Golem Baiona), Baiona (Mari- ne).

EL SOLTERO. EEBB, 1999. Zuz.: Gary Sinyor. 101m. Akt: Chris O'Donell, Ma- riah Carey. Jimmy oso gustura bizi da ezkondu gabe, baina 24 ordu baino lehenago ezkondu beharra dauka, herentzia garrantzitsu bat kobratu nahi badu. Beraz ezkontzeko norbai- ten bila hasiko da. Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Avenidas, Idea- les).

HIMALAYA. 1999. Zuz.: Eric Valli. Akt: Thilen Lehondup, Lhapka Tsam- choe. 104m. Himalayako herri txiki bateko istorioa kontatzen du film ho- nek. Taldeko buruzagi zaharrak ez dio beste inori uzten euren

karabana gidatzen. Film honek oso argazki ona du. Baiona (Vauban).

JUGANDO CON EL CORAZON. EEBB, 1999. Zuz.: Willard Carroll. 121m. Akt: Sean Connery, Gillian Anderson. Gaur egungo Los Angeles hirian, be- launaldi eta bizimodu guztiz desber- dineko jendeak bat egin du maitasu- naren eta adiskidetasunaren bila. Bilbo (Multi), Donostia (Principe, La Bretxa).

JUST MARRIED. EEBB, 1999. Zuz.: Gari Marshal. 116 m. Maggiek bost al- diz egin du ihes senargaia aldarean utzita. Ike kazetariak datu oker as- kosun zutabea idatziko du, eta Mag- gie haserretu egingo da horrenbeste aldrebeskeri irakurtzean... Ike bere izen ona berreskuratu nahiko du. Be- re hurrengo ezkontzara joango da in- formazioa lortu eta lan hobea egite- ko. Baiona (Marine).

CAPRICHOS DEL DESTNO. EEBB, 1999. Zuz.: Sidney Pollack. Akt: Harrison Ford, Kristin Scott Thomas. Bertan, Harrison Ford ezagunak maitasun istorio bat biziko du Kristin Scott Thomasekin. New Hampshireko

kongresurako berriro hauta dezaten, kanpainan dihardu Kay Chadlerrek, eta Dutch Van den Broeck sarjentua ezagutuko du. Gasteiz (Samanie- go), Bilbo (Ideales) Donostia (La Bretxa, Warner Lusomundo).

GOYA EN BURDEOS. Espainia, Italia. 1999. Zuz.: Carlos Saura. Akt: Paco Ra- bal. 104 m. Goya zaharra Bordelen da- go exiliaturik. Maitalearekin eta ala- ba omen denarekin bizi da, eta garai onenak gogoratzen ditu. Iruñea (Go- lem Yamaguchi).

LA BUCHE. Frantzia, 1999. Zuz.: Danie- lle Thompson. Akt: Sabine Azema, Ema- nuelle Beart. Eguberrietan, hiru ahiz- pa amarekin bilduko dira, urtero egi- ten duten moduan. Ahizpetako batek jaiak beti bezala ospatu nahi ditu; ahizpa errebeldeenak, aldiz, go- rroto ditu Gabonak. Sendi horretan iritzi desberdinak kontuan hartzea izango da gakoa. Eguberrietan de- nen gustua egin ahal izateko. Baio- na (Vauban).

LA LENGUA DE LAS MARIPOSAS. Espainia, 1999. Zuz.: Jose Luis Cuerda. Monchori, etxetik eskolarako pauso-

an, Gregorio maisuak lagunduko dio, eta bizitzan beharrezkoak diren balioak irakatsiko dizkio: sentibera- tasuna, maitasuna... Frankismoa- ren aurreko urteetan kokatua dago eta gerrak moztuko du bien arteko harremana. Bilbo (Multi).

LE GEANT DE FER/EL GIGANTE DE HIERRO. EEBB, 1999. Zuz.: Brad Bird. 86m. Marrakzi bizidunetako film hau Ted Hughesek idatzitako ipuin bate- an oinarriturik dago. 1968an asma- tu zuen ipuina, seme-alabei beren amaren heriotza eramangarriagoa egiteko. Orain ipuin hura aprobetxa- tu dute film hau egiteko. Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Avenidas, Ide- ales), Donostia (Warner Lusomun- do).

LOS TELEÑECOS EN EL ESPACIO. EEBB, 1999. Zuz.: Tim Hill. Akt: David Ar- quette. 82m. Gonzo bere familiaren bi- la doa espazioan zehar urruneko pla- neta batera. Miss Peggyk beste pla- netetan bizia dagoela esaten du, eta horrek arazoak sortuko dizkio. Gas- teiz (Samaniego), Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo).

MICKEY OJOS AZULES. Frantzia, 1999. Zuz.: Solveing Anspach. 110 m. Akt.: Karin Viard, Laurent Lucas. Gina haserretu egingo da ezkontzeko pro- posatzen diotenean. Berak uste du, ezkonduz gero, senarrak aitaren eta osabaren ohitura txar berberak izan- go dituela. Hegoaldean aste honetan estreinatuta dute, Iparraldean, berri- z, duela aste batzuk kendu zuten. Do- nostia (Warner Lusomundo).

MIFUNE. Danimarca. 1999. Zuz.: Soren Kragh Jacobsen. Akt: Anseris W Berthel- sesn, Iben Hjelle. Krestenek, Copen hageko Yupoi batek albiste migarria jaso du bere ezkontza gauean: aita hil egin zaio. Hala, bere jaioterrira itzuli beharko du, baina bere emaz- teari eta lagunel gezurra esanez. Kresten lotsatu egiten da bere base- rritar jatorriaz. Iruñea (Golem Ya- magutxi).

MUSICA EN EL CORAZON. EEBB, 1999. Zuz.: Wes Craven. Akt: Meryl Stre- ep, Aidan Quin. 124m. Senarrak utzi eta gero, Roberta Harlem auzora joan da biolina jotzen irakastera. Maisu eta gurasoen hasierako ezkortasu- na gaindituz, Robertak lortuko du

telebista ♦ irratia

‘KTM!’ gazteentzako saioak aurkezle berria du: Ilaski Serrano

Atal eta laguntzaile gehiago izango ditu aurrerantzean ETB1eko programak

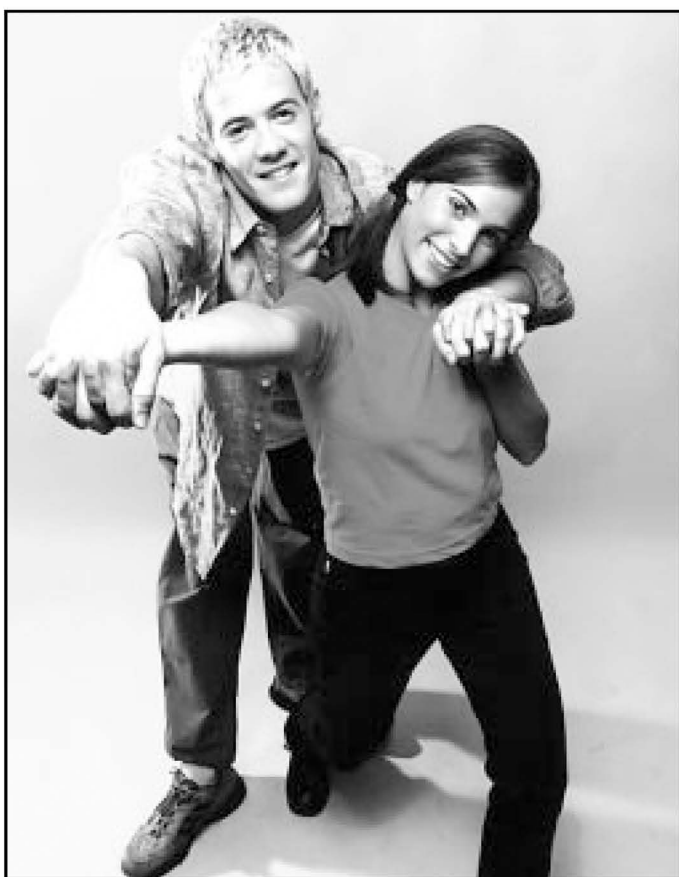
Erredakzioa / Donostia

Urte berriarekin batera, aurkezle, laguntzaile eta atal berriak izango ditu **KTM!** gazteentzako saioak. Ilaski Serrano Urkiola izango da aurkezle berria, eta zeregin hori Xabier Aldanondorekin batera egingo du. Saioa ETB1etik eskaintzen dute, astelehenetik ostiralera, arratsaldero, 19:50etatik 20:30etara.

KTM! saioaren aldi berrian, 40 minutukoa izango da saioa eta *Madison* telesailaren ostean emitituko dute, 19:50etik aurrera. Lehen baino atal eta kolaboratzaile gehiago izango ditu: koreografo bat, dantza klaseak emateko; makilatzaile bat, aurpegia zelan margotu erakusteko; eta ekologia eta gauza birziklatuen gaineko aditua.

Musikak garrantzi handia izan du orain arte, eta bolarik ere halaxe izango da. Julius disko-jartzaileak bideo-klipak ekarriko ditu, eta bideo-klipen aukeraketa ikusleek egin ahal izango dute.

Itxuraz ere aldatu dute saioa; izan ere, multiset formatua estreinatuko du.

Ilaski Serrano eta Xabier Aldanondo, **KTM!**ko aurkezleak.

Hortaz, aurrerantzean, dena leku bakar batean egin beharrean, bost toki edo setetan egingo dute. Hartara, Julius disko-jartzaileak bere txokoa izango du; elkarriketarako beste set bat egokituko da, hirugarrenean solasaldiak egingo dituzte, laugarrenean musika ekital-

diak edo erakustaldiak egingo dituzte, eta bosgarrenean gonbidatuek euren abilezia erakutsiko dute. Esaterako, komikigile baten lana ikusi ahal izango da, pausoz pauso.

Atal eta kolaboratzaile berriak izango ditu, bai, bai, na lehengo beste hainbat

soslaia Aldizkarietan eta irratian aritua

Ilaski Serrano Urkiola Bermeokoa da, 23 urte ditu, eta kazetaritzan lizentziatua da. Kazetari moduan, zenbait komunikabidetan egin du lan. Hainbat aldizkaritan idatzi du, eta Euskadi Irratia eta Euskadi Gaztea irratietan ere ibili da. Halaber, astebururo Euskadi Gaztea-ko *Argi ibili* saioan egiten du lan. Hemendik aurrera, telebistan ere agertuko da, Xabier Aldanondorekin batera **KTM!** gazteentzako magazina aurkezten, euskal katean.

tartek ere jarraituko dute. Beste batzuen artean, solasaldiak, psikologoa atalak, animaliei buruzko tartekak, horoskopopak, ile apaintzailearenak eta izaera testek osatuko dute saioa lehengo eran. Izan ere, programako arduradunen arabera, harrera ona izan dute atal horiek saioa hasi zenetik, hau da, irailetik.

laburrean

Kalamua zelan landatu azalduko dute ‘Bertatik bertara’ saioan

Kalamua zelan landatu erakutsiko dute gaur gauean *Bertatik bertara* ETB1eko saioan. Izan ere, Kalamudia taldeak kalamua landatzeko eskuliburu kaleratu berri du, eta Agustin Ezenarro kazetariak horren inguruko erreportaia prestatu du. Horretaz gainera, Pantonika Telleria eta Josu Unanue ohiko solaskideak ere izango dira saioan, hainbat gairen gainean berba egiteko.

Irakurketaren garrantzia berbagai ‘Forum’ saioan

Irakurtzeak burmuina garatzeko duen garrantziaz egingo dute berba gaur goizean *Forum* ETB2ko saioan. Adin maila bakoitzean zenbat irakurle dauden eta gehien zein liburu irakurtzen diren azalduko dute. Horretarako, David Barberok Pablo Zapata literatura irakasle eta irakurketa metodoetan aditua izango du solaskide.

Gizakia eta espazioa ‘Ikusgela’ saioan

Gizakia eta espazioa da gaurko *Ikusgela* saioiko gai nagusietako bat. Orain arte gizakiak espaziora iristeko egin dituen saioak gogoratu ez ezik, espazioaren konkistaren etorkizuna aurreikusten ere saiatuko dira bideo didaktikoaren atalean. Horretaz gainera, lur gaineko kontu, bitxikeria eta jakingarriei ere erreparatuko diete. Pertsona eza-gunen galerian, Dolores Ibarruri *Pasionaria* eta haren bizitza gorabeheratsu eta iraultzailea gogoratu dute. Esperientzien atalean, bestalde, Ipar Euskal Herrira egingo dute bisita. Berriki Seaskak 30 urte bete dituela eta, *Ikusgela* Iparraldeko ikastolen ibilbidea ekarriko du gogorra. Horretarako, Itxaro Borda Seaskako presidente berriarekin mintzatuko dira. Goizean, 11:30etan, hasiko da *Ikusgela*. EAEko Hezkuntza Sailarekin elkarlanean egindako telebista saioa da.

txoritxoari mokoka ♦ Ines Intxausti

ORDENAGAILUAREN gainean dudak gauza bat deskribatuko dizuet. Salamancan saltzen dituztela uste dut. Eta agian zuetako askok halako bat izango duzue etxean, baina ez ordenagailuaren gainean. Liburu bat zabalik dago, horren gainean burezur bat, eta burezuraren gainean igeltxo bat. Donostiako Malen izeneko lagun fin baten oparia da. Badu bere zera ezta? Liburua, burezurra eta igeltxoa. Liburuak jakituria adierazten du. Burezurak gure burmuinak kultura guztia zurrupatzeko duen ahalmen erreala. Eta igeltxoak, berriz, irudimena. Edo horrela ulertzen dut nik behintzat. Hiru gauza horien ondoren baldin bazaude, ez zara zoriontsuago izango, jakina. Baina idaztera zoazen bakoitzean ordenagailuaren gainean jartzen baduzu, seguruago senti-

Pourquoi pas?

tuko zara. Bai horixe. Alboan biltzen ditugun gauzen presentzia gehiago aztertu beharko genuke. Une honetan artikulatu hau irakurtzen zaudelako, baina etxeratzekoan kontura zaitzez horretaz. Sukaldean, logelan edo komunetan ditugun fetitxeek badute bere esangura esentziala. Norberak aukeratzen du bere bizitzaren *atrezzo* materialista. Guztiz manierista naiz zentzu horretan. Eta oraindik nire bizitzak pare bat gauza besterik ez ditu maletan eramateko modukotzat hartzeko, noski. Bata, igeltxoak, liburuak eta kaskezurrak osatzen duten tripodea. Eta bestea hutsik dagoen botila eder bat.

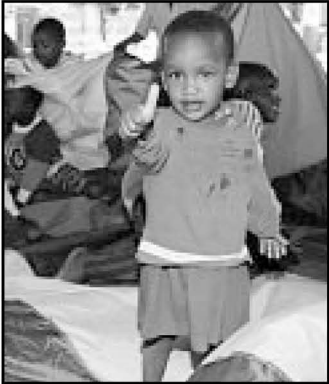
Historian zehar egin diren elkarriket-

ten artean badaude ezin topikoagoak diren galdera batzuk. Orain arte ez du inork esan uharte bakartu batera telebista eramango lukeenik. Nire aitak esaten duen bezala, «ez da oraindik jaio horrelakorik egingo duen amaren seme-rik...». Eta hobe ez bada jaiotzen. Gero eta jende gehiago bizi da aparailurik gabe. Telbistarik gabe esan nahi dut, poliseamia arriskutsua ekiditeko. Gero, agian, ez dakite zer den *Furor* izeneko programa. Baina horrek ez dauka zerikusirik, liburu, burezur eta igeltxoarekin, noski. Ni ez nintzateke zoriontsuago izango telebistatik gabe. Tyrannosaurusik gabe berdin-berdin sentitzen naiz lurrean. Baina oraindik nire telebista ez dut jarriko ordenagailuaren gainean. Ezta telebistaren gainean burezurra, liburuak eta igeltxoak. Mesedez!

Adopzioaren gaia aztergai

ETB2 • 19:00etan

Patricia Gaztañagak haur bat adoptatzen saiatu den jendearekin hitz egingo du. Bikote ezkongabeak eta, homosexualak gonbidatu ditu.

Dakar-Kairo lasterketa

La2 • 21:30etan

Dakar-Kairo lasterketa eskainiko dute gaur. Argazkikoa Jordi Arcarons da, zeinak hiru aldiz bigarren egin duen.

Francisco Frutosekin berbetan

A3 • 09:30etan

IUko hautagai Francisco Frutos izango da gaur *El primer café* saioko gonbidatua. Isabel San Sebastianek aurkezten du saioa.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal.
09:00: Los Desayunos de TVE. Gonbidatua: Alfredo Perez Rubalcaba.
09:50: Luz María. Telesaila.
11:20: Saber vivir.
12:45: Así son las cosas.
13:35: Noticias.
13:45: Informativo territorial.
14:30: Corazón de Invierno.
15:00: Telediario 1. Albistegia.
15:55: El tiempo.
16:05: Calle nueva.
16:45: Isabella, mujer enamorada.
18:45: El precio justo.
19:55: Gente.
21:00: Telediario 2.
21:45: El tiempo.

22:00

Jacinto Durante representante

Telesail berria.

23:25: Séptimo. Rocio Juradori eskainitako berezia.
01:05: Telediario 3.
01:50: La huella del crimen. Telesaila.
02:55: Corazón de Invierno.
03:25: Telediario 4.
03:55: Peligrosa.
05:25: Gente.

LA 2

06:30: A vista de pajaro. Leon.
07:00: That's english.
07:30: TPH Club.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV Educativa: la aventura del saber.
11:00: Zinema.
Música de ayer. Zuz.: Juan de Orduña. Akt.: Ana María Olaria, Armando Calvo. 1958.
13:00: TPH Club. Haurrentzako saioa.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes documentales.
17:15: Hyakutake.
18:30: Al habla. El fútbol.
19:00: El callejón del trueno.
19:30: El show de George Wendt.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Ellen.
21:00: Quatro.
21:30: Rally Total Dakar.
22:00: La2. Noticias.
22:25: El tiempo.
22:30: Zinema.

El ingles que subió una colina pero bajo una montaña. Zuz.: Christopher Monger. Akt.: Colm Meaney, Hugh Grant. 1995.

00:20: El tercer grado. Gonbidatua: Jaime Mayor Oreja.
00:55: La Mandragora. Futuro / presente.
01:50: Metropolis. Mixed Media.
02:15: Zinema.
Medianoche de amor. Zuz.: Ettore Maria Fizzarotti. Akt.: Al Bano, Romina Power. 1970.

03:55: Zinema.
Adios, juventud. Zuz.: Luigi Filippo. Akt.: Vittorio de Sica, Franco Fabrizi. 1956.

TF1

05:50: Elisa un roman photo. Telesaila.
06:15: Les années fac.
06:40: TF1 info.
06:45: Météo.
06:50: TFI jeunesse.
11:15: Dallas. Telesaila.
12:10: Tac o tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:45: Météo.
13:50: Les feux de l'amour. Foiletoia.
14:35: Alerte Cobra. Telesaila.
15:25: Le GREC. Telesaila.
16:30: Mission sauvetages. Telesaila.
17:40: Melrose place. Telesaila.
18:25: Exclusif.
19:05: Le bigdil.
19:55: Clic & net.
20:00: Le journal.
20:45: Météo.
20:50: En direct ce soir. Magazina.
23:10: Telefilma:

Columbo. Zuzendaria: Boris Segal. Aktoreak: Peter Falk, Jackie Cooper..

00:55: Formule foot.
01:30: TF1 nuit.
01:50: Clic & Net.
01:55: Très chasse.
02:45: Reportages.
03:10: Les Aventures de Caleb Williams (2/4).
04:45: Musique.
04:50: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:50: La chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureux-ement vôtre.
09:00: Amour, gloire et beauté.
09:30: DKTV.
10:55: Flash info.
11:00: Motus.
11:40: Les Z'Amours.
12:20: Pyramide.
12:50: Paroles de terroir.
13:00: Le journal.
13:50: Inspecteur Derrick. Telesaila.
14:50: Le renard. Telesaila.
15:55: Tierce.
16:05: La chance aux chansons.
16:50: Des chiffres et des lettres.
17:25: Cap des pins. Foiletoia.
17:55: Friends. Telesaila.
18:25: Nash brigdes. Telesaila.
19:15: Qui est qui?
19:50: Un gars, une fille. Telesaila.
19:55: Tirage du loto.
20:00: Le journal.
20:50: L'institut. Telesaila.
22:30: Ça se discute.
00:35: Le journal.
01:00: Bivouac.
01:45: Mezzo l'info.
02:00: Émissions religieuses.
02:55: Un avion sous la mer.
03:20: Les Z'Amours.
03:50: Pyramide.
04:20: 24 heures d'info.
04:40: Outremer.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:40: Les minikeums.
11:30: Bon appétit, bien sûr.
11:55: Le 12-13.
13:20: Regions. com.
13:50: C'est mon choix.
14:35: Keno.
14:40: Telefilma:
Un mariage d'amour. Zuzendaria: Paul Wendkos. Aktoreak: Olympia Dukakis, John Stamos.
16:10: Les minikeums.
17:40: La pista du Dkar.
18:10: Comment ça va aujourd'hui?
18:20: Questions pour un champion.
18:45: Un livre, un jour.
18:50: Le 19-20.
20:05: Fa si la.
20:35: Tout le sport.
20:40: Le journal du Dakar.

21:00

Des racines et des ailes

Magazina.

23:00: Soir 3.
23:35: Les dossiers de l'histoire.
00:35: La case de l'oncle doc.
01:30: Nocturnales.
02:05: Amaiera.

A 3

07:10: Sally la maga.
07:30: Club Megatrix. Umeentzako saioa.
09:15: Noticias.
09:30: El primer café. Gonbidatua: Francisco Frutos.
10:25: El cronómetro. Lehiaketa.
10:55: Como la vida misma.
12:50: Farmacia de guardia.
13:35: Padres forzosos (Nafarroan).
13:35: Informativo territorial (EAEn).
14:00: Nada es para siempre.
14:30: Sabrina: cosas de brujas.
15:00: Noticias.
15:55: El tiempo.
16:00: Sabor a ti. Ana Rosa Quintanak eta Mon Santisok aurkeztutako magazina.
18:55: Alta tensión. Lehiaketa.
19:55: Los Simpson.
20:25: Nuevo impacto TV.
21:00: Noticias.
21:55: 24 Horas. Telesaila.
22:25: Compañeros. Errepikapena.
00:00: Profiler. Telesaila.
01:55: Noticias.
02:30: Los vigilantes de la noche.
03:20: Televenta.
05:15: Punto de venta.
05:45: Zinema.
Historias de miedo flipantes. Zuzendaria: Jeffrey S. Delman. Aktoreak: Scott Valentine, Nicole Pigard. 1985.

T 5

06:30: Informativo T5.
10:00: Padre Dowling. Telesaila.
11:00: Día a día. Magazina.
14:00: El juego del euromillón.
14:30: Informativos T5.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:15: Zinema.
Duelo en Diablo. Zuzendaria: Ralph Nelson. Aktoreak: James Garner, Sidney Poitier. 1966.
18:15: Medico de familia. Telesaila.
19:45: ¿Quiere ser millonario? Lehiaketa.
20:30: Informativos Telecinco. Albisteak.
21:30: El informal.

22:00

Mediterraneo

Telesaila.

23:45: Crónicas marcianas. Javier Sardak aurkeztutako saioa.
02:45: Infocomerciales.
04:45: Policías en Nueva York. Telesaila.

M 6

06:00: M comme musique.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
10:20: La legende de la cité perdue.
10:45: Gargoyles.
11:10: Disney kid.
12:05: Joyeuse pagaille.
12:35: Docteur Quinn, Femme médecin. Telesaila.
13:35: M6 kid.
16:55: Telefilma:
Faux frères. Zuzendaria: Ruggero Deodato. Aktorea: Bud Spencer.
18:30: Sliders: les mondes parallèles.
19:20: Susan!
19:54: 6 Minutes.
20:10: Une nounou d'enfer.
20:40: Les produits stars.
20:50: The Practice. Telesaila.
23:20: Telefilma:
Engrenage infernal. Zuzendaria: Dave-Payne. Aktorea: Jack Scalia.
00:50: Frenquestar.
02:40: M comme musique.
03:40: Rabeson quartett.
04:30: Live stage rock français.
05:00: Fan de.
05:20: Plus vite que la musique.
05:40: E = M6.

CANAL + [e]

09:10: Lo + Plus.
10:00: Zinema: Grandes esperanzas.
11:47: Zinema: Cosas que deje en La habana.
13:30: Los 40 principales.
14:00: Más deporte.
14:55: CNN+. Noticias.
15:00: Dame un respiro.
15:30: Así fue el siglo XX. La era digital (1980-1989). Dokumentala.
16:16: Zinema: Una llamada del pasado.
18:11: Zinema: Yerma.
20:00: Lo + plus.
21:00: Friends. Telesaila.
21:25: Contrarreloj.
21:30: Noticias. Redaccion.
21:52: Las noticias del Guíñol.
22:00: Dokumentala.
22:54: Zinema: Mercury Rising.
00:41: La noche + corta.
01:30: NBA.
04:30: Zinema: Hana-bi.

06:19: Piezas.
06:32: Zinema: La vida del revés.
08:00: CNN+. Noticias.
08:20: Generación +.

CANAL + [f]

08:30: Zinema: Viy.
19:45: Zinema: Anastasia.
11:15: Surprises.
12:25: Flash Info.
12:30: Le journal du cinema.
12:40: Un autre journal.
13:40: Le journal de l'emploi.
13:45: Mercredi animation. Telesailak.
14:50: H.
15:15: Spin city.
15:35: Seinfeld.
16:00: Total recall 2070.
16:45: Telefilma: Le ciel es un feu.
18:15: Flash info.
18:20: Nulle part ailleurs.
20:30: Le journal du cinéma.
21:00: Zinema: Simples secrets.
22:35: Jour de foot.
23:30: Zinema: Les prédateurs de la nuit.
01:10: Le cinéma de James Cameron.
02:05: NBA.
05:00: Telefilma: Impact gros calibre.
06:35: Alice au pays des écrans. Filma Laburra.
06:45: Surprises.

07:00: Le journal de l'emploi.
07:05: Teletubbies.
07:30: Ça cartoon.
07:55: Decode pas Bunny.

LA CINQ

03:00: Les écrans du savoir.
04:25: Les grands documents de la cinquième.
05:30: Les amp-his de la cinquième.
06:25: Méthode Victor.
06:45: Debout les zouzous.
07:45: Ça tourne Bromby.
09:10: C'est mercredi.
11:45: Cellulo.
12:15: Le monde des animaux.
12:45: 100% question.
13:10: Pi=3,14...
13:40: Le journal de la santé.
14:00: Gaïa.
14:30: En juin, ça sera bien.
16:00: TAF.
16:30: ALF.
16:55: Cinq sur cinq.
17:10: Accro.
17:25: 100 % question.
17:55: Côté cinquième.
18:25: Météo.
18:30: Le monde des animaux.
18:56: C'est quoi la France?

03:00: Les écrans du savoir.
04:25: Les grands documents de la cinquième.
05:30: Les amp-

ARTE

19:00: Des baleines et des hommes. Dokumentala.
19:45: Arte info.
20:15: Quand la nature se déchaîne.
20:45: Pendant la guerre, les affaires continuent. Dokumentala.
21:35: Les 100 photos du siècle.
21:40: Yo-yo ma.
22:35: Le fils de l'air.
23:15: Frère des intouchables. Dokumentala.
00:10: Le bocal. Dokumentala.
01:00: Zinema: Quelle heure est-il?
02:35: Fin de siècle.
02:50: Amaiera.

19:00: Des baleines et des hommes. Dokumentala.
19:45: Arte info.
20:15: Quand la nature se

Patxi Ormazabal ‘El Punto...’ saioan

ETB2 • 09:30etan

Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza eta Ingurugiro sailburu Patxi Ormazabal elkarriketatuko dute gaur goizean *El Punto...* saioan.

gaurko filmak

Ane Muñoz

■ EL INGLÉS QUE SUBIÓ UNA COLINA PERO BAJO UNA MONTAÑA.

Donostiako Zinemaldian estreinatu zen duela hiru urte, eta nahikoa harrera ona izan zuen. Christopher Monger britainiarraren bigarren film honek ez zuen arrakasta handirik izan, hango eta hemengo areto komertzialetan proiektatu zenean. Komedia atsegina da, aktore ospetsuek antzeztua eta, tira, entretenimendu gisa ikusteko ez dago gaizki. Hugh Grant modakoak eta Colm Meaney jatorrak jokatzan dituzte rol nagusiak. Argumentuak oso ideia dibertigarria du abiapuntutzat, izenburuan laburtzen dena, baina Mongerrek beste trama zozo pare batekin nahasi zuen, amodiozko abentura sinestezin bat tartean, eta, azkenean, nahikoa istorio herrena irten zitzaion.

■ DUELO EN DIABLO.

Western-aren txokoa, R. Nelsonen zinta interesgarri honek beteko du gaur. Handinahikeriarik gabe egindako filma da eta abentura entretenigarri eta arina kontatzen du. 60ko hamarkadan milaka sortu ziren Mendebalde Urruneko istorioen artean zertxobait bitxia da, ezberdina. Sidney Poitier aktorearen antzezpene txukuna azpimarratzekoa da, gainerako aktoreen egindako lanaren aldean. Beste aktore ezagunen artean James Garner mitikoa azaltzen da. Argumentua, Marvin H. Alberten eleberrian oinarritua, *cowboy*-en eta apatxeen arteko gatazkaren ingurukoa da.

■ MUSICA DE AYER.

Zarzuela atsegin dutenentzat, hau da tarte gozagarria igartzeko aukera proposa. Antologia moduko bat duzue, Juan de Orduñak melodrama koloretsu txiki bihurtua. Ana Maria Olariak eta Armando Calvok antzezten dituzte rol nagusiak.

Felliniren fantasiak zeluloidean

■ **AMARCORD.** Fellini maisu ahaztezinaren lan ederrenetakoa da, dudarik gabe, eta haren jarraitzaileek ez ezik edonork ere biziki gozatuko duen film bitxia. Zuzendari handi horren unibertso itxuragabea ederki islatua azaltzen da, bai pertsonaien aldetik eta bai amesgiroko planoetan nahiz sekuentzia kurioso eta eroetan ere. Fellinik haurtzaroko oroitzapenak hartu zituen oinarritzat eta ildo berari eusten ez dioten sekuentziak lotu zituen elkarren artean, ikus-entzulea aho zabalik uzteko moduko ipuin fantastikoa sortuz. Nino Rotaren soinu banda zoragarriak asko laguntzen dio filmaren azken emaitzari.

Viy	♦ ♦ ♦	El inglés que subió una colina...	♦ ♦
1967, K. Erchov & G. Kropatchev	08:30 C+(f)	1994, Christopher Monger, 92 m.	22:30 La2
Música de ayer	♦ ♦	Les prédateurs de la nuit	♦ ♦
1958, Juan de Orduña, 111 m.	11:00 La2	1987, Jesus Franco, 90 m.	23:30 C+(f)
Duelo en Diablo	♦ ♦ ♦	Amarcord	♦ ♦ ♦ ♦ ♦
1966, Ralph Nelson, 103 m.	16:15 T5	1974, Federico Fellini, 87 m.	23:45 ETB2
El principe de los piratas	♦ ♦ ♦	Medianoche de amor	♦ ♦
1953, Sidney Salkov	17:40 ETB2	1980, Ettore M. Fizzarotti, 90 m.	02:15 La2
Simples secrets	♦ ♦	Adiós juventud	♦ ♦
1996, Jerry Zaks, 100 m.	21:00 C+(f)	1956, Luigi Filippo D'Amico, 92 m.	03:55 La2
Fugitivos encadenados	♦ ♦	Historias de miedo flipantes	♦ ♦
1996, Kevin Hooks, 98 m.	22:00 ETB2	1985, Jeffrey S. Delman, 80 m.	05:45 A3
♦ TXARRA	♦ ♦ ESKASA	♦ ♦ ♦ BALEKOA	♦ ♦ ♦ ♦ ONA
			♦ ♦ ♦ ♦ ♦ BIKAINA

Hugh Grant da *El inglés que subió una colina pero...* filmeko protagonista.

irratia

♦

Bilbo Hiria Irratia. Goizeko 10:00etan, *Ibaizabal* magazina hasiko da eta berriak, komentarioak eta elkarriketa ugari eskainiko dituzte. Iñaki Barcena ekologista gonbidatuko dute eta ekologiar buruzko gaiak izango dituzte hizpide. Elhuyarrek bere saioa eskainiko du, eta Euskal Kontsumitzaileen Elkarteko Joseba Zinkunegi ere izango da mikrofono aurrean. Arratsaldeko 16:00etan, *Nor da nor* saioa eskainiko du Anje Duhaldek. Gaur, Daniel Landart nor

den ezagutzeko parada izango da. 17:00etan, *Ziutateaz* magazinaren barruan, Etsaiak taldearen bisita jasoko dute. Musika talde hori Perun eta Mexikon barrena ibili da, eta bidaiari buruz hitz egingo dute. Ondoren, *Jakin* aldizkariaren azken alearen berri emango du Xabier Eizagirrek.

Segura Irratia. 09:00etan, *Kalejira* saioa izango da entzungai. Entzuleek zorion-

agurrak eskaintzeko aukera izango dute. 10:00etan, *Hamar Hamairu* magazina hasiko da. Gaur, Ordiziako azokara joko dute bi aldiz: 11:00etan eta 12:45etan, hain zuzen. Bien bitartean, 11:15etan, *La rosa de Jericó*-ren tarteaz izango da. Saio hori Paco Martosek aurkeztzen du. Arratsaldean, *Betiko martxan* entzun ahal izango da, Alaitz Sarasolaren eskutik. 19:00etan, *Erdiko kaletik* saioan euskal kulturari buruzko gaiak jorratuko dituzte.

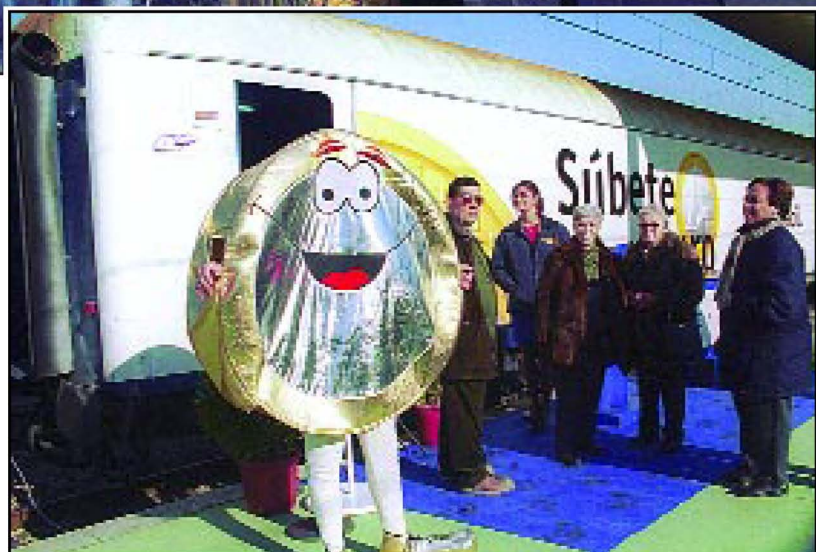

Eurotrena Iruñean da

JOXE LACALLE

*Euroari buruzko
 erakusketa ibiltaria
 Nafarroako
 hiriburuko tren
 geltokira ailegatu zen
 atzo*

Goian, Yolanda
 Barcina
 Iruñeko
 alkatea eta
 Francisco
 Javier
 Iribarren
 Nafarroako
 Ekonomia
 kontseilaria.
 Behean,
 bisitari batzuk
 eurotrenaren
 ondoan.

IRUÑEKO tren geltokira Eurotrena iritsi zen atzo, Espainiako Gobernuak Ekonomia eta Ogasun Ministerioak euroari buruz antolatutako erakusketa ibiltaria duen trena, alegia. Gaur gaueko 21:00ak arte zabalik izanen dituzte ateak, Europako Batasuneko diruari buruz informazio eske hurbildu nahi duen ororentzat.

Atzo, Iruñeko alkate Yolanda Barcinak egin zion ongietorria Eurotrenari, Sanduzelaiko geltokian, Eurotrenari buruzko programako zuzendari Marisol Barba eta Nafarroako Gobernuak Ekonomia eta Ogasun kontseilari Francisco Iribarrenekin batera. 2002. urteko martxotik aurrera —urtarrilean eta otsailean pezetan ere erabili

ahal izanen da— nafar guztion moneta bakarra euroa izanen dela gogoratu ondoren, Eurotreneari sartu eta erakusketa ibiltaria inauguratu zuen Barcinak.

Eurotrena urdin koloreko lau bagoi osatzen dute, horregatik da Eurotrena. 2002ko karrika izena du lehendabizikoak, eta bagoi horretan hasi zuen Barcina alka-

teak atzoko bisita. Bagoiak benetako karrika bat irudikatzen du, bere farmazia, okindegi, kafetegi, postetxe, banketxe eta kioskoarekin, besteak beste. Guztiek, noski, eurotan agertzen dituzte prezioak: *baguette* batek edo mastekatzeko goma pakete batek 0,6 euro balio dute, tortilla ogitar-tekoak 1,5 euro eta, kafe batek, berriz, 0,75.

Bigarren bagoia, 2002ko plazaren bagoia da, eta hirugarrena, berriz, ikus-entzunezkoena. Bagoi horretan 50 bat lagunentzako eserlekuak jarri dituzte, euroari buruz prestatutako hitzaldiak entzun eta bideoak ikusi ahal izateko. Laugarren bagoia, azkenik, enpresa txiki eta ertainei zuzendutakoa da, eta haien informatzio zehatza eskaintzen du euroari buruz.

Madrildik Sevillara Barcina alkatea izan zen atzo Eurotrena zeharkatu zuen lehendabiziko bisitaria. Komunikabideak hurbil dauden aldi oro bezala, irribarretsu agertu zen Iruñeko Udaleko burua, eta pozik hurbildu zen treneari euroz jantzita zeuden lagunengana argazkiak ateratzera. Euroari buruzko txanoa jarri eta txokolatezko txanponak jateko arazorik ere ez zuen izan.

Eurotrena joan zen azaroaren 29an abiatu zen Madrildik, eta, dena, 33 hiritan izango da. Sevilla izanen da hartuko duen azken hiri. Otsailaren 20an ailegatuko da trena Andaluziako hiri horretara. Oraingoz, 55.000 lagun inguru igo da Eurotrenara, erakusketako antolatzaileen arabera; Iruñean 4.000 lagun inguruk bisitatuko dute, egin dituzten aurreikuspen arabera.

Edurne Elizondo

IRUÑEA